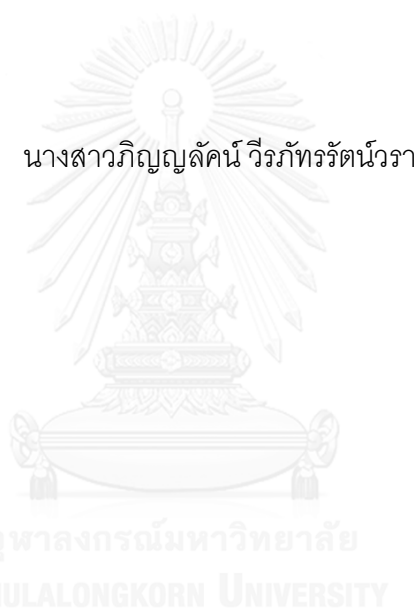

การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ :
กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMMUNITY DEVELOPMENT THROUGH THE MOVIE INDUSTRY
UNDER THE CONCEPT OF CREATIVE ECONOMY :
A CASE STUDY OF BAN MAI MARKET COMMUNITY, CHACHOENGSAO PROVINCE

Miss Phinyalakh Weerapathararatwaraa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development
(Interdisciplinary Program)
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

ภิญญ์วัฒน์ วีรภัทรรัตน์วรา : การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา (COMMUNITY DEVELOPMENT THROUGH THE MOVIE INDUSTRY UNDER THE CONCEPT OF CREATIVE ECONOMY : A CASE STUDY OF BAN MAI MARKET COMMUNITY, CHACHOENGSAO PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. รัตนา จักกะพาก, 165 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ และวิเคราะห์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในบริบทของชุมชน ตลาดบ้านใหม่ พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการเก็บข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการชมภาพยนตร์ ในการทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วย ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ ทฤษฎีประพันธกรและทฤษฎีการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ยังใช้แนวคิดการพัฒนาชุมชน แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ แนวคิดการโยกย้ายที่ดีและแนวคิดเรื่อง genre เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมด้วย พื้นที่การศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนดคือ ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลจากการวิจัยเบื้องต้นพบว่า ชุมชนตลาดบ้านใหม่นั้นยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต และความต่อเนื่องของวัฒนธรรม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของเศรษฐกิจรูปแบบใหม่เชิงสร้างสรรค์ เป็นตัวกระตุ้นให้กองถ่ายทำภาพยนตร์เลือกใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นของแท้ที่ไม่สามารถหาชมได้จากที่อื่น เมื่อกองถ่ายทำภาพยนตร์เลือกชุมชนเป็นสถานที่ถ่ายทำแล้วชุมชนจะถูกฟื้นฟูได้ด้วยตัวเอง โดยมีรายได้ที่เกิดการจ้างงานและการซื้อผลิตภัณฑ์ในขณะที่กองถ่ายทำภาพยนตร์ เข้ามาดำเนินการถ่ายทำ และหลังจากภาพยนตร์ออกฉายแล้ว ชุมชนก็จะได้รับรายได้จากผู้ชมภาพยนตร์ ซึ่งเปลี่ยนจากผู้ชมภาพยนตร์เป็นนักท่องเที่ยว เกิดการจ้างงานในลักษณะที่เรียกได้ว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบแตกกระจาย คือทุกคนในชุมชนมีรายได้ทุกครอบครัว ผลการวิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนา คือ การสร้างและส่งเสริมให้ทุกคนในชุมชนเรียนรู้ ตระหนักและอนุรักษ์สิ่งที่ตนมีอยู่ไว้เพื่อเป็นการดึงดูดให้อุตสาหกรรมภาพยนตร์ยังคงใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ในการถ่ายทำ และเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวที่ต้องการบรรยากาศแบบย้อนยุค ซึ่งเป็นทุนของชุมชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5587124420 : MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEYWORDS: BAN MAI MARKET COMMUNITY / COMMUNITY DEVELOPMENT / CREATIVE ECONOMY / MOVIE / MOVIE INDUSTRY

PHINYALAKH WEERAPATTHARARATWARAA: COMMUNITY DEVELOPMENT THROUGH THE MOVIE INDUSTRY UNDER THE CONCEPT OF CREATIVE ECONOMY : A CASE STUDY OF BAN MAI MARKET COMMUNITY, CHACHOENGSAO PROVINCE. ADVISOR: ASST. PROF. DR. SUWATTANA THADANITI, CO-ADVISOR: ASST. PROF. RATANA CHAKKAPHARK, 165 pp.

This research had objectives to study the history of Ban Mai Market Community and to analyze of the film or movies industry according to the creative economy concept in the Ban Mai Market Community's context with the recommendation on the community development. The research was carried out by means of qualitative research by data collection from the physical survey in-depth interviews and movies watching. In the literature review it consisted of globalization theory author theory and the narration theory. Besides other concepts were also applied such as the concept of community development creative economy concept nostalgia concept and the genre concept. These concepts were applied to support the data analysis of the education area determined by the researcher i.e. Ban Mai Market Community Na Muang Sub-district Muang District Chachoengsao Province. The result of the preliminary research has found that Ban Mai Market Community still maintain its community identity completely in view points of the architecture lifestyle and the cultural continuity those are worthy to be maintained which become the basic elements of a new creatively economic form. It is a catalyst for the filmmakers to select this place Ban Mai Market Community as a filming location because these compositions are genuine that cannot be found out from somewhere else. When the filmmakers have selected this community as their filming location the community would be automatically rehabilitated by itself. There would be revenue generated by employment and purchasing local products while film production units enter the community to proceed the movie production and after the films have been released for public admiration the community will earn revenues from the movie viewers who change themselves from film viewers to tourists. Employment would be generated in a nature that can be called distributive creative economy namely everybody; every family in the community can earn revenue. The research had proposed the developmental guideline namely the creation and promotion to everyone in the community to learn realize and retain what they have at present to attract the film industry to continue to use Ban Mai Market Community as the film producing location and to increase the number of tourists who want to return to be in a retro-period atmosphere. This would be the capital of the community in the sustainable development.

Field of Study: Human and Social Development

Academic Year: 2014

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ ฐาดานิติ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ และความช่วยเหลือในการดำเนินงานวิจัย ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์จากท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ รัตนา จักกะพาก ผู้ซึ่งเสียสละเวลาอันมีค่า กรุณาให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือในเรื่องงานวิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาจากท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุภาวงศ์ จันทวานิช ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล บรรจงจิตร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่งมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา คณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ และสมาชิกในชุมชนตลาดบ้านใหม่ ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจที่มีให้กับผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของความซื่อสัตย์ ซื่อ น อุดหนุน รวมทั้งความช่วยเหลือด้านการเงินและกำลังใจซึ่งมีให้ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจจากพี่ชาย และอีกหลายท่านที่ไม่สามารถกล่าวไว้ในนี้ได้หมด ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	3
1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร.....	4
1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่.....	5
1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	6
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.5 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	6
บทที่ 2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy).....	8
2.2 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย.....	13
2.3 ความสำคัญและความสำเร็จของการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์.....	20
2.4 การผลิตอุตสาหกรรมภาพยนตร์.....	23

2.5 รายชื่อภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่.....	32
2.6 ทฤษฎีประพันธ์กร (Auteur Theory)	36
2.7 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative Theory).....	36
2.8 แนวคิดเรื่อง Genre	38
2.9 แนวคิดการพัฒนาชุมชน (Community Development).....	40
2.10 แนวคิดการโหยหาอดีต (Nostalgia).....	46
2.11 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ (Globalization)	50
2.12 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	54
2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
2.14 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีการศึกษา.....	57
3.1 ขอบเขตของการวิจัย.....	57
3.2 วิธีการวิจัย.....	61
3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
3.4 การนำเสนอผลการวิจัย	62
บทที่ 4 ผลการศึกษา	63
4.1 ความเป็นมาของชุมชน.....	64
4.1.1 ประวัติศาสตร์ของชุมชน.....	64
4.1.2 พัฒนาการของชุมชน	69
4.2 ลักษณะทั่วไปของชุมชนในปัจจุบัน.....	70

4.2.1 จำนวนประชากร	70
4.2.2 อาณาเขตของชุมชน	70
4.2.3 สาธารณูปโภค	71
4.2.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน.....	71
4.2.5 ทางเข้า – ออกของชุมชนตลาดบ้านใหม่.....	73
4.2.6 ลานโล่งในชุมชนตลาดบ้านใหม่	75
4.2.7 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน.....	76
4.2.8 ไตรศมนาคมติดต่อสื่อสาร	78
4.2.9 ศูนย์ประชาสัมพันธ์ชุมชนตลาดบ้านใหม่.....	79
4.2.10 ศาลในชุมชนตลาดบ้านใหม่และวัดในบริเวณใกล้เคียง	79
4.2.11 ระบบบริการพื้นฐาน	83
4.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน.....	86
4.3.1 ลักษณะที่อยู่อาศัยในอดีต.....	86
4.3.2 ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	88
4.4 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน	99
4.5 วิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อ ชุมชนตลาดบ้านใหม่	104
4.5.1 ภาพยนตร์ตัวอย่างที่เคยถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่	104
4.5.2 แนวภาพยนตร์ (Genre)	110
4.5.3 ผลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่	111
4.5.4 ความเห็นของชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่ที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำในชุมชน.....	118

4.5.5 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำใน ชุมชนตลาดบ้านใหม่	120
4.5.6 แนวโน้มการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ใน อนาคต 124	
4.5.7 ภาพยนตร์กับการเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งออกได้	125
4.6 แนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์.....	127
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	140
5.1 ความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการ เปลี่ยนแปลงต่อชุมชน.....	141
5.2 บทบาทอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาด บ้านใหม่.....	144
5.3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตาม แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์	146
5.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	147
รายการอ้างอิง.....	148
ภาคผนวก.....	156
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	165

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1: โมเดลอุตสาหกรรมสร้างสรรค์	11
ตารางที่ 2.2: สถิติการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2548 – สิงหาคม พ.ศ.2556	20
ตารางที่ 2.3: ตัวอย่างเนื้อหารายการวันวานยังหวานอยู่ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต	49
ตารางที่ 3.1: เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติผู้ถูกสัมภาษณ์	59
ตารางที่ 3.2: การจัดหมวดหมู่ภาพยนตร์ที่ถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่	60
ตารางที่ 3.3: กลุ่มตัวอย่างของภาพยนตร์ที่ถูกคัดเลือก	61
ตารางที่ 4.1: ปัจจัยภายในของปัจจัยความเหมาะสมด้านการจัดการ	108
ตารางที่ 4.2: ปัจจัยด้านสถานที่ของปัจจัยความเหมาะสมในด้านศิลปะ	109
ตารางที่ 4.3: แนวภาพยนตร์ของภาพยนตร์ที่ถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่	110
ตารางที่ 5.1: เหตุการณ์สำคัญ ปรัชญาการณืทางภาพยนตร์และสภาพเศรษฐกิจของชุมชนตลาดบ้านใหม่ในแต่ละยุค	141
ตารางที่ 5.2: ลักษณะทางกายภาพของชุมชนในแต่ละยุค	144
ตารางที่ 5.3: ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์	146

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1: รูปแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย	17
แผนภาพที่ 2.2: การพัฒนากระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจของไทย.....	19
แผนภาพที่ 2.3: แนวความคิดของการพัฒนาชุมชน.....	43
แผนภาพที่ 2.4: ระดับ (level) ความใกล้เคียง/ไกลของเนื้อหาในอดีตในรายการ “วันวานยังหวาน อยู่”	47
แผนภาพที่ 2.5: กรอบแนวคิดในการวิจัย (Research Conceptual Framework).....	56
แผนภาพที่ 4.1: ปัจจัยในการจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์	107
แผนภาพที่ 4.2: ผลของการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มีต่อเศรษฐกิจของชุมชน	112
แผนภาพที่ 4.3: ผลของการออกฉายภาพยนตร์ที่มีต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของชุมชน ...	114
แผนภาพที่ 4.4: แนวโน้มการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในอนาคต	125
แผนภาพที่ 4.5: กระบวนทัศน์การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย	130
แผนภาพที่ 4.6: รูปแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย	136

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1: พื้นที่และขอบเขตที่ศึกษา	5
ภาพที่ 4.1: ขอบเขตของชุมชนตลาดบ้านใหม่	70
ภาพที่ 4.2: ป้อมตำรวจจะเข็งเทราบริเวณชุมชนตลาดบน	71
ภาพที่ 4.3: เครื่องหมายเตือนความปลอดภัย	71
ภาพที่ 4.4: ถังดับเพลิงบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)	72
ภาพที่ 4.5: กิ่งวงจรวจรปิดบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)	72
ภาพที่ 4.6: ทางม้าลายบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา) ...	72
ภาพที่ 4.7: ทางเข้า – ออกที่ 1	73
ภาพที่ 4.8: ทางเข้า – ออกที่ 2	73
ภาพที่ 4.9: ทางเข้า – ออกที่ 3	74
ภาพที่ 4.10: ทางเข้า – ออกที่ 4	74
ภาพที่ 4.11: ทางเข้า – ออกที่ 5	75
ภาพที่ 4.12: ลานโล่งหน้าศาลปูนเทาม้า หรือศาลเจ้าแม่ทับทิม	75
ภาพที่ 4.13: ลานโล่งหน้าศาลไท้อื้อะง หรือศาลเจ้าพ่อโกมินทร์	76
ภาพที่ 4.14: ป้ายบอกทางภายในชุมชน (ซ้าย) และป้ายบอกทางสถานที่บริเวณใกล้เคียง (ขวา)	76
ภาพที่ 4.15: ลานจอดรถเอกชน (ซ้าย) และลานจอดรถรัฐบาลฟรี (ขวา)	77
ภาพที่ 4.16: ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจทำน้ำตันลำพู่ (ซ้าย) และบริเวณหน้าศาลเจ้าแม่ทับทิม (ขวา)	77
ภาพที่ 4.17: ลำโพงกระจายเสียงบริเวณทางเดินชุมชนตลาดบน	77
ภาพที่ 4.18: ตู้ประชาสัมพันธ์หน้าป้อมตำรวจจะเข็งเทรา บริเวณชุมชนตลาดบน	78

ภาพที่ 4.19: ตู้โทรศัพท์สาธารณะชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)	78
ภาพที่ 4.20: ศูนย์ประชาสัมพันธ์ชุมชนตลาดบ้านใหม่.....	79
ภาพที่ 4.21: ศาลปูนเทำม้า (ซ้าย) และองค์ปูนเทำม้า (ขวา) บริเวณตลาดบน.....	80
ภาพที่ 4.22: ศาลไท้จ้อเอี้ยะกง (ซ้าย) และองค์ไท้จ้อเอี้ยะกง (ขวา) บริเวณตลาดล่าง	81
ภาพที่ 4.23: ทางเข้าวัดเทพนิมิตร (ซ้าย) และวัดเทพนิมิตร (ขวา)	82
ภาพที่ 4.24: ทางเข้าวัดจีนประชาสโมสร (ซ้าย) และวัดจีนประชาสโมสร (ขวา)	82
ภาพที่ 4.25: ทางเข้าวัดอุภัยภาติการาม (ซ้าย) และวัดอุภัยภาติการาม (ขวา)	83
ภาพที่ 4.26: เรือโดยสารไป-กลับจากวัดสมานรัตนาราม.....	86
ภาพที่ 4.27: ประชาสัมพันธ์เรือโดยสารไป-กลับจากวัดเทพนิมิตร (ซ้าย) และเรือโดยสาร (ขวา) ..	86
ภาพที่ 4.28: ชุมชนริมแม่น้ำ ปีพุทธศักราช 2526	87
ภาพที่ 4.29: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้.....	87
ภาพที่ 4.30: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้ จุดเชื่อมต่อระหว่าง 2 ชุมชน (ภาพ แนวตั้ง)	88
ภาพที่ 4.31: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้ จุดเชื่อมต่อระหว่าง 2 ชุมชน (ภาพ แนวนอน).....	88
ภาพที่ 4.32: กระเบื้องว่าวที่ใช้มุงหลังคา	89
ภาพที่ 4.33: สังกะสีที่ใช้มุงหลังคา.....	90
ภาพที่ 4.34: กระเบื้องลอนคู่ที่ใช้มุงหลังคาใหม่ (ด้านบน) และเก่า (ด้านล่าง)	90
ภาพที่ 4.35: กระเบื้องลอนคู่ว่าวสีที่ใช้มุงหลังคา.....	91
ภาพที่ 4.36: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 1	91
ภาพที่ 4.37: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 2	92
ภาพที่ 4.38: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 3	92
ภาพที่ 4.39: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 4	93
ภาพที่ 4.40: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 5	93

ภาพที่ 4.41: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 6	94
ภาพที่ 4.42: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 7	94
ภาพที่ 4.43: ลักษณะบ้านแบบที่ 1	95
ภาพที่ 4.44: ลักษณะบ้านแบบที่ 2	96
ภาพที่ 4.45: ลักษณะบ้านแบบที่ 3	96
ภาพที่ 4.46: ลักษณะบ้านแบบที่ 4	97
ภาพที่ 4.47: ลักษณะบ้านแบบที่ 5	97
ภาพที่ 4.48: ลักษณะบ้านแบบที่ 6	98
ภาพที่ 4.49: ลักษณะบ้านแบบที่ 7	98
ภาพที่ 4.50: ลักษณะบ้านแบบที่ 8	99
ภาพที่ 4.51: ลักษณะบ้านแบบที่ 9	99
ภาพที่ 4.52: ขอบเขตของชุมชนตลาดบ้านใหม่.....	100
ภาพที่ 4.53: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่	100
ภาพที่ 4.54: พื้นที่บริเวณตลาดที่ถูกรื้อทิ้ง	101
ภาพที่ 4.55: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณที่ตลาดถูกรื้อทิ้ง ภาพเต็ม	101
ภาพที่ 4.56: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่ บริเวณตลาดบนที่ถูกรื้อทิ้ง.....	102
ภาพที่ 4.57: พื้นที่บริเวณตลาดบนที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสีน้ำเงิน และบริเวณสีแดง.....	102
ภาพที่ 4.58: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่ บริเวณตลาดบ้านใหม่ที่ถูกรื้อทิ้ง.....	103
ภาพที่ 4.59: พื้นที่บริเวณตลาดบ้านใหม่ที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสีดำ (ซ้าย) และสีเขียว (ขวา)	103
ภาพที่ 4.60: พื้นที่บริเวณตลาดล่างที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสีส้ม (ซ้าย) และสีม่วง (ขวา)	104
ภาพที่ 4.61: การระบุชื่อสถานที่ถ่ายทำไว้ทำภาพยนตร์.....	115
ภาพที่ 4.62: การกล่าวขอบคุณไว้ทำภาพยนตร์.....	122

ภาพที่ 4.63: ชาวบ้านชุมชนบริเวณใกล้เคียงนำผลิตผลมาขายให้แก่นักท่องเที่ยวในชุมชน ตลาดบ้านใหม่	131
ภาพที่ 4.64: ข้าวหอมโอบัว (ชาย) และกล่อ่งใส่ข้าวหอมโอบัว (ขวา)	133
ภาพที่ 4.65: ป้ายผลิตภัณฑ์ของไข่เค็มและบรรจุภัณฑ์ซึ่งเป็นถุงหิ้วพลาสติกใสธรรมดา	134
ภาพที่ 4.66: การบริการของแม่ค้าในชุมชนตลาดบ้านใหม่	135

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลก กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ประเทศต่างๆ พยายามที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการดำรงชีวิต ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ต้องการความมั่นคงดังกล่าว เพื่อให้เกิดความทัดเทียมและสามารถแข่งขันในระดับโลกได้ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างจริงจัง โดยการหาพลังขับเคลื่อนใหม่ที่จะเน้นให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) เป็นหลักการที่รัฐได้ให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากแนวคิดหลักของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือเน้นการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) โดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการสังคมนิยมปัญญาของสังคม เพื่อให้เกิดคุณค่าทั้งทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมไปพร้อมๆ กัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

เนื่องจากประเทศไทยมีลักษณะการอยู่รวมกันเป็นชุมชนต่างๆ ชุมชนบางแห่งมีอายุนับร้อยปี โดยชุมชนเหล่านี้เต็มไปด้วยองค์ความรู้และภูมิปัญญา รวมทั้งรากฐานทางวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเหมาะสมกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นอย่างดี ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นชุมชนหนึ่งที่มีโอกาสและศักยภาพในการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้เป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาและฟื้นฟูชุมชนได้อย่างง่ายดาย โดยอาศัยความโดดเด่นของตลาดที่มีความเป็นมาอย่างช้านานและมีวัฒนธรรมที่ถูกสั่งสมและถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน

ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ตั้งอยู่ที่ถนนตลาดบ้านใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในอดีตตลาดแห่งนี้คับคั่งไปด้วยพ่อค้าแม่ค้า และผู้คนที่เดินทางมาเพื่อซื้อข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี แต่เมื่อหลังจากช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2500 ย่านตลาดบ้านใหม่ก็ค่อยๆ ชบเซาลง เพราะมีระบบการขนส่งที่สะดวกมากขึ้น (สำนักศิลปากรที่ 5 ปราจีนบุรี, 2551) จากเดิมเดินทางโดยเรือ ก็เปลี่ยนเป็นการเดินทางโดยรถยนต์ ประกอบกับลูกหลานไม่สืบทอดกิจการ เดินทางเข้ากรุงเทพฯ และทำงานบริษัทต่างๆ แทน ดังนั้นตลาดบ้านใหม่จึงเหลือร้านค้าอยู่เพียงไม่กี่ร้าน จากนั้นในปี พ.ศ.2547 คน

ในชุมชนตลาดบ้านใหม่จึงพร้อมใจกันฟื้นฟูชุมชน โดยจัดตั้ง “ชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่” ขึ้นมาบริหารจัดการดูแล มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูให้ชุมชนมีรายได้ มีการสร้างอาชีพและอนุรักษ์วิถีชีวิตให้ชุมชนกลับมาใช้ชีวิตชีวาเหมือนดังสมัยก่อน อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้ลูกหลานที่เติบโตขึ้นมาไม่ย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงานในเมืองหลวง แต่ประกอบอาชีพอยู่ในถิ่นฐานเดิมของตนเองเพื่อสืบทอดกิจการต่างๆ ที่บรรพบุรุษเคยทำมาแต่ดั้งเดิมตามความถนัดและความชำนาญ นอกจากนี้ด้วยความโดดเด่นของสถาปัตยกรรม ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จึงได้รับพระราชทานรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2554 ประเภทชุมชนพื้นถิ่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กองวิชาการและแผนงานสำนักงานเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา, 2556)

สินค้าและบริการของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์มีด้วยกัน 4 กลุ่มหลัก และสี่ คือหนึ่งในอุตสาหกรรมเหล่านั้น ซึ่งประกอบไปด้วย ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ การพิมพ์ การกระจายเสียงและดนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552) จากการประเมินเบื้องต้นพบว่า ชุมชนตลาดบ้านใหม่มีพื้นฐานการใช้สื่อมาโดยตลอด และสื่อที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่นี้ถูกเลือกใช้คือ ภาพยนตร์ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ และอาจกล่าวได้ว่าเป็นงานบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากการรวบรวมวิถีชีวิต เหตุการณ์สำคัญ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อีกทั้งยังจัดเป็นศิลปะสร้างสรรค์ชั้นสูงเนื่องจากการรวบรวมศิลปะแขนงต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เริ่มต้นจากปี พ.ศ.2522 ได้มีการถ่ายทำละครเรื่องแรก คือเรื่อง อยู่กับก๋ง ของหยก บูรพา จากนั้นก็ตามมาด้วยเรื่องเสียดาย 2 ของหม่อมเจ้า ชาตรีเฉลิม ยุคล, นางนาก ของนนท์ นิมิบุตร ฯลฯ แม้ว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่จะถูกเลือกเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์โดยอาจเกิดจากความบังเอิญหรือการเจาะจงของกองถ่ายทำภาพยนตร์ก็ตาม ก็เป็นผลทำให้ผู้ชมภาพยนตร์รู้จักชุมชนตลาดบ้านใหม่และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ทำให้เจ้าของสถานที่ถ่ายทำได้ทั้งรายได้และชื่อเสียงไปพร้อมกัน (จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย, 2555) ดังเช่น ประเทศเกาหลีในปี ค.ศ.2005 สามารถส่งออกภาพยนตร์ได้ถึงร้อยละ 1.47 ของการส่งออกภาพยนตร์ทั่วโลก สามารถเผยแพร่วัฒนธรรมต่างๆ ของตนเอง เช่น การแต่งกาย อาหาร ภาษาได้อย่างลงตัว สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมภาพยนตร์ในประเทศต่างๆ จนต้องเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลีเพื่อสัมผัสบรรยากาศจริงที่ตนประทับใจ (รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2552) ซึ่งตรงตามหลักของเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงลึกที่ต้องเกิดจากจ้างงานในลักษณะแตกกระจาย กล่าวคือ ทุกคนในสังคมจะต้องมีรายได้เป็นลูกโซ่เชื่อมต่อกันไป หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า Creative Economy + Creative Ecology คือการสร้าง

ธุรกิจโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่และรายได้ของทุกคนในสังคม (ศรีภักฎญา มงคลศิริ, 2552)

การใช้อุตสาหกรรมภาพยนตร์จึงนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญและสามารถพัฒนาได้อย่างแท้จริงตรงตามหลักการของเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงลึก ดังนั้นการพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน อีกทั้งยังจำเป็นต้องวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในบริบทของชุมชนตลาดบ้านใหม่ เพื่อสามารถนำมาเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้และกลับสู่ชุมชนอย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน อีกทั้งยังศึกษาเพื่อวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในบริบทของชุมชนตลาดบ้านใหม่ และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีขอบเขตเนื้อหาดังต่อไปนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.3.1.1 ศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยมุ่งศึกษาตั้งแต่ชุมชนตลาดบ้านใหม่เริ่มก่อตัวขึ้น ศึกษาพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน
- 1.3.1.2 ศึกษาภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 จนถึงปี พ.ศ.2555 พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์บทบาทของ

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในบริบทของชุมชนตลาดบ้านใหม่ รวมทั้งหมด 12 เรื่อง ดังนี้

- อยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2522
- เสียตาย 2 ปี พ.ศ.2539
- ภาพยนตร์นางนก ปี พ.ศ.2542
- เจ้าสัวสยาม ปี พ.ศ.2545
- เมื่อวันฟ้าเปลี่ยนสี ปี พ.ศ.2547
- อยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2548
- ลอดลายมังกร ปี พ.ศ.2548
- ดิน น้ำ ลม ไฟ ปี พ.ศ.2551
- รักบ้านเรา ปี พ.ศ.2551
- พระจันทร์สีรุ้ง ปี พ.ศ.2552
- เคหาสน์สีแดง ปี พ.ศ.2553
- สาวน้อย ปี พ.ศ.2555

1.3.1.3 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.3.2.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งมีตำแหน่งทางราชการอยู่ในเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา มีหน้าที่ดูแลในบริเวณของชุมชนตลาดบ้านใหม่ และมีความคุ้นเคยกับตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.3.2.2 คณะกรรมการชมรมรักตลาดบ้านใหม่ คือ ผู้ริเริ่มและผู้ดูแลฟื้นฟูให้ชุมชนกลับมาใช้ชีวิตชีวาเหมือนดังสมัยก่อน เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2547
- 1.3.2.3 ชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ คือ ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนตลาดบ้านใหม่และมีความรู้ความเข้าใจในสภาพพื้นที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ดังนี้
 - ผู้สูงอายุ
 - ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่
 - เจ้าของบ้านที่เคยอนุญาตให้กองถ่ายทำภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำในบ้านของตน

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการต้อนรับกองถ่ายทำภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำ

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการวิจัย คือ พื้นที่บริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ และครอบครัวไปจนถึงคลองบ้านใหม่ ถนนสุขุมวิท ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จะประกอบไปด้วยชุมชน 2 ชุมชน คือ ชุมชนตลาดบน ตั้งแต่ด้านเหนือของคลองบ้านใหม่ข้างวัดเทพนิมิตไปจนถึงบ้านขุนอินทรนรกิจ และชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งแต่ด้านใต้ของคลองบ้านใหม่ไปจนถึงทางรถไฟ โดยมีเพียงสะพานคอนกรีต(สะพานไม้ในอดีต) กั้นอยู่ระหว่างกลางของคลองบ้านใหม่ด้านเหนือและด้านใต้ แต่ปัจจุบันคนทั่วไปมักเรียกรวมชุมชนทั้ง 2 ชุมชนบริเวณนี้ว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “ชุมชนตลาดบ้านใหม่” แทนการเรียกรวมพื้นที่ระหว่างชุมชนตลาดบน และชุมชนตลาดบ้านใหม่ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจของคนทั่วไปในปัจจุบัน

ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งอยู่ที่ถนนสุขุมวิท ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับบ้านขุนอินทรนรกิจ
- ทิศใต้ ติดกับทางรถไฟ
- ทิศตะวันออก ขนานกับแม่น้ำบางปะกง
- ทิศตะวันตก ขนานกับถนนสุขุมวิท

ภาพที่ 1.1: พื้นที่และขอบเขตที่ศึกษา

ที่มา: พัฒนาโดยผู้วิจัย

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 13 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 – เดือนพฤศจิกายน 2557

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ชุมชนตลาดบ้านใหม่ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันอยู่บริเวณริมแม่น้ำบางปะกง มีลักษณะเป็นสังคมนขนาดเล็ก มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์ร่วมกันทั้งทางด้านประเพณี และวัฒนธรรม ตั้งอยู่ที่ถนนศุภกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

การพัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองและชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง แนวคิดสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบหนึ่ง ที่ใช้ องค์ประกอบต่างๆ ทั้งองค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ร่วมกับเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับสินค้าและบริการทั้งที่มีอยู่เดิมหรือสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ซึ่งการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือ บริการที่มีลักษณะแบบนี้เป็นวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตพื้นฐาน เรียกว่า อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry)

ภาพยนตร์ หมายถึง วัสดุที่มีการบันทึกภาพมีการดำเนินเรื่องราวไปโดยลำดับ แล้วนำออกฉายในลักษณะให้เห็นภาพเคลื่อนไหว ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเป็นการแสดงให้เหมือนจริง หรือเป็นการแสดงและสร้างภาพจากจินตนาการของผู้สร้างก็ได้ ไม่รวมถึง ภาพยนตร์สารคดี, ภาพยนตร์โฆษณาและมิวสิกวิดีโอ

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ หมายถึง ขั้นตอนในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ ประกอบด้วย การเขียนบท การกำกับภาพ การกำกับนักแสดง การกำกับศิลป์ ฯลฯ

1.5 แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาชุมชนต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังสามารถนำข้อเท็จจริงที่ค้นพบจากการวิเคราะห์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ไปเป็นข้อมูลสำคัญในการรักษา, พัฒนาหรือปรับปรุงให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และนำไปสู่การดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวตามหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบแตกกระจาย เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้และกลับสู่ชุมชนอย่างแท้จริง

บทที่ 2

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษา “การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์: กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยมีแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy)
- 2.2 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย
- 2.3 ความสำคัญและความสำเร็จของการเป็นพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์
- 2.4 การผลิตอุตสาหกรรมภาพยนตร์
- 2.5 รายชื่อภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่
- 2.6 ทฤษฎีประพันธ์กร (Auteur theory)
- 2.7 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative theory)
- 2.8 แนวคิดเรื่อง Genre
- 2.9 แนวคิดการพัฒนาชุมชน (Community Development)
- 2.10 แนวคิดการโหยหาอดีต (Nostalgia)
- 2.11 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ (Globalization)
- 2.12 เอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.14 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

ตั้งแต่เริ่มมีการนำเครื่องจักรมาช่วยในการผลิตสินค้าในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม กลยุทธ์ทางเศรษฐกิจเป็นกลยุทธ์ที่เน้นการลงทุนกับเครื่องจักรและโรงงาน แทนที่จะเป็นการลงทุนกับแรงงานมนุษย์ (เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา, 2553) เนื่องจากการใช้เครื่องจักรในการผลิตผู้ประกอบการสามารถควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตได้สะดวกกว่า นอกจากนี้ยังลดค่าใช้จ่ายสำหรับจ้างแรงงานได้อีกด้วย ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงานมากขึ้น กลยุทธ์เศรษฐกิจแบบนี้เป็นการผลิตที่เน้นปริมาณของสินค้า ผู้ประกอบการรายใดที่สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าได้ในราคาต่ำกว่ารายอื่นๆ ก็จะสามารถอยู่ในระบบเศรษฐกิจต่อไปได้ แต่เมื่อใดก็ตามที่มีผู้ประกอบการรายอื่นสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่ต่ำกว่าทั้งที่คุณภาพเหมือนกัน ผู้ประกอบการดังกล่าวก็ต้องหายไปจากระบบเศรษฐกิจในที่สุดดังปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์การผลิตนั้นนอกจากจะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานแล้ว ยังทำให้เกิดปัญหาสินค้าล้นตลาด ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรการผลิต รวมถึงปัญหาไม่มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นในตลาด เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว การลงทุนในแรงงานมนุษย์และการเพิ่มมูลค่าให้กับสิ่งที่มีอยู่ โดยการสอดแทรกความคิดสร้างสรรค์ลงไปในตัวสินค้าและผลิตภัณฑ์จึงได้ถูกยกขึ้นมาพิจารณาอีกครั้ง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ก็เป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหา ดังกล่าวอย่างยิ่ง (ฐิติเทพ สิทธิยศ, 2553)

ในปัจจุบันได้มีผู้ให้คำจำกัดความของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไว้อย่างหลากหลาย โดยคำว่า “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” เกิดขึ้นครั้งแรกในหนังสือ *The Creative Economy: How People Make Money From Ideas* เมื่อปี ค.ศ.2001 ซึ่งเป็นหนังสือของ จอห์น ฮอนกินส์ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “เศรษฐกิจสร้างสรรค์คือการสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์” (Howkins, 2001) สำหรับ The UK Government Department for Culture, Media and Sport ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลอังกฤษกล่าวถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่า “เป็นเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยอุตสาหกรรมที่มีรากฐานมาจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ทั้งชะตากรรมชำนาญ และความสามารถพิเศษ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความมั่งคั่งและสร้างงานให้เกิดขึ้นได้ โดยที่สามารถส่งมอบและส่งผ่านจากรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” ส่วนองค์การความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา หรือ UNCTAD (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552) สำหรับมุมมองเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในแง่ของตัวขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ “เป็นแนวความคิดในการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์” นอกจากนี้องค์การทรัพย์สินทาง

ปัญญาโลก หรือ WIPO ให้คำจำกัดความของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไว้ว่า “อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและศิลปะทั้งหมดทั้งในรูปสินค้าและบริการที่ต้องอาศัยความพยายามในการสร้างสรรค์งาน ไม่ว่าจะเป็นการทำขึ้นมาโดยทันทีในขณะนั้นหรือผ่านกระบวนการผลิตมาก่อน” (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์, 2552 #69) แม้แต่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของประเทศไทย ให้นิยามไว้ว่า “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การสังสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่” (ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์, 2553)

จากนิยามของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ข้างต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือ แนวคิดสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบหนึ่ง ที่ใช้องค์ประกอบต่างๆ ทั้งองค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ร่วมกับเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการทั้งที่มีอยู่เดิมหรือสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ซึ่งการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะแบบนี้เป็นวัตถุประสงค์หรือปัจจัยการผลิตพื้นฐาน เรียกว่า อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industry)

เนื่องจากอุตสาหกรรมสร้างสรรค์คือ การผลิตสินค้าหรือบริการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญของการผลิต จะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ มีหลากหลายทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้นจึงมีผู้คิดโมเดลสำหรับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ โดยโมเดลที่พบโดยทั่วไปประกอบด้วย 7 โมเดล ดังนี้ (The Creative Nova Scotia Leadership Council, 2012)

John Howkins model: เป็นการนำเสนออุตสาหกรรมที่สามารถต่อยอดให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ 15 อุตสาหกรรม โดยการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการจากการผสมผสานศิลปศาสตร์ร่วมกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

UK DCMS model: นำเสนออุตสาหกรรมที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและความสามารถพิเศษที่มีศักยภาพในการสร้างงานและสร้างมูลค่า ผ่านการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา (Department for Culture Media and sport (DCMS), 2008)

Concentric Circles model: โมเดลนี้กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นแกนหลักของศิลปะสร้างสรรค์ จะอยู่ในรูปแบบของเสียง ข้อความและรูปภาพ (Throsby D, 2001)

WIPO copyright model: โมเดลนี้นำเสนออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อมกับการสร้าง การผลิตด้วยเครื่องจักร การผลิต การออกอากาศ และการกระจายเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์

UNCTAD model: โมเดลนี้อยู่บนพื้นฐานของการขยายแนวคิดของ “ความคิดสร้างสรรค์” จากกิจกรรมที่มีส่วนประกอบทางศิลปะเป็นหลัก เพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจใดๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเพื่อเป็นสัญลักษณ์ด้วยความเชื่อมั่นทางทรัพย์สินทางปัญญา

National Endowment for Science, Technology and the Arts (NESTA) model: โมเดลนี้ถูกพัฒนาขึ้นมาจากการปรับปรุง DCMS Model โดยพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างส่วนต่างๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแสดงส่วนที่ร่วมกันบนพื้นฐานของมูลค่าเชิงพาณิชย์ที่ถูกสร้างขึ้น

Conference Board of Canada/Statistics Canada model: ถูกพัฒนาขึ้นในปี 2008 ทั้งอุตสาหกรรมและกิจกรรมที่อยู่ในโมเดลนี้ถือเป็นก้าวแรกของการวัดและการเข้าใจถึงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของแคนาดา

ตารางที่ 2.1: โมเดลอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

ที่มา: (The Creative Nova Scotia Leadership Council, 2012)

John Howkins 2001	UK DCMS 2001	Concentric Circles 2001	WIPO Copyright 2003	UNCTAD 2004	NESTA (Refined DCMS) 2007	Conference Board of Canada & Stats Canada 2008
Advertising	Advertising	Core creative art	Core copyright industries	Heritage	Core creative fields	Advertising
Architecture	Architecture	Literature	Advertising	Traditional cultural expressions (e.g. art, craft, festivals and celebrations)	Commercial outputs that possess a high degree of expressive value and invoke copyright protection	Archives & libraries
Art	Art and antiques market	Music	Collection societies	Cultural sites(e.g. archaeological sites, museums, libraries)		Architecture
Crafts	Crafts	Performing arts	Film and video			Broadcasting
Design	Design	Visual arts	Music			Crafts
Fashion	Fashion	Other core cultural industries	Performing arts			Culture
Film	Film and video	Film	Publishing			education
Music	Music	Museums and libraries	Software			Design
Performing arts	Performing arts		Television and radio	Art		Film industry
Publishing	Publishing	Wider cultural industries	Visual and graphic art	Visual arts	Cultural industries	Media
Software	Software	Heritage services	Interdependent copyright industries	Performing arts	Activities involving mass reproduction of expressive outputs (based on copyright)	Museums & art galleries
Toys and games	Television and radio	Publishing	Black recording material	Media	of expressive outputs (based on copyright)	Music publishing
Television and radio	Video and computer game	Sound recording	Consumer electronics	Publishing and print	copyright)	Performing arts
Video games		Television and radio	Musical instruments	Audiovisual		Photography
		Video and computer game	Related industries		Creative industries and activities	Sound recording
		Advertising	Paper	Functional creations	The use of expressive value is essential to the performance of these sectors	Visual arts
		Architecture	Photocopiers	Design (e.g. fashion, graphic)		Written
		Design	Photographic equipment	New media (e.g. video games, software)		
		Fashion		video games, software)		
				Creative services (e.g. architecture, advertising, creative R&D)	The rest of the economy	
			Partial copyright industries		Manufacturing and service sectors benefit from and exploit the expressive outputs generated by the creative industries	
			Architecture			
			Clothing, footwear			
			Design			
			Fashion			
			Household goods			
			Toys			

สำหรับในต่างประเทศ ประเทศสหราชอาณาจักรถือได้ว่าเป็นต้นแบบของการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่มีการจัดตั้งทีมงานเพื่อทำการศึกษา จำแนกประเภทอุตสาหกรรม เก็บข้อมูลสถิติต่างๆ มีการวางนโยบายทั้งในระดับชาติ (National Policies) นโยบายรายอุตสาหกรรม (Sectorial Policies) และนโยบายเฉพาะเรื่อง (Emerging Policies) มีการสนับสนุนธุรกิจขนาดย่อม และงานวิจัยต่างๆ ภาคเอกชนและภาคการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการป้อนบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา, 2553)

ในประเทศฮ่องกง ภาครัฐเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างด้วยการเน้นการให้บริการ เช่น สนับสนุนแหล่งเงินทุน การขนส่ง และการตลาด นอกจากนี้รัฐยังได้จัดทำโครงการขนาดใหญ่เพื่อเป็นนำเสนออุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของตนเองให้เป็นที่รู้จักในสากล

ประเทศออสเตรเลีย ได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์มานานแล้ว โดยเริ่มที่รัฐควีนแลนด์ซึ่งได้กำหนดนโยบาย “Creative Queensland” ที่มุ่งส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมของรัฐควีนส์แลนด์ นอกจากนี้ในส่วนของภาครัฐยังได้กำหนดนโยบายทางด้านภาษี เพื่อให้ผู้ที่บริจาคสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมหรือผลงานทางด้านศิลปะสามารถได้รับสิทธิลดหย่อนภาษี ทำให้มีผู้บริจาคผลงานที่มีคุณค่ามาบริจาคเป็นจำนวนมาก

ในประเทศญี่ปุ่นการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยภาครัฐมีนโยบายที่ส่งเสริมเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการด้านความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Creative Cluster) และเมืองแห่งความคิดสร้างสรรค์ (Creative City) เนื่องจากมีจุดแข็งที่ความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของญี่ปุ่นจึงเน้นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา (Content Industry) ซึ่งสอดแทรกอยู่ในอนิเมชัน ภาพยนตร์ ดนตรี เกมส์ หรือแม้แต่ในซอฟต์แวร์ต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างประเทศเกาหลี ที่ประสบความสำเร็จจากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สามารถสอดแทรกเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองเข้าไปในภาพยนตร์ เพลง หรือละคร เช่นเมื่อเราได้ชื่นชมกับละครเรื่อง Full House หรือแดจังกึม เราก็อยากจะไปสัมผัสแดนกิมจิ อยากชิมข้าวคดุกกิมจิ ยำแมงกะพรุนดอง ซึ่งแต่ก่อนคนไทยถ้าไม่ไปญี่ปุ่น ก็จะต้องไปอเมริกา หรือไม่ก็ยุโรป จากเดิมที่อาหารเกาหลีไม่มีใครสนใจ ก็เริ่มได้รับความนิยม กิมจิขายดี คนปลูกผักก็เกิดรายได้ มีการท่องเที่ยว เมื่อมีคนไปเที่ยว ร้านอาหารก็ขายดี โรงแรมก็มีแขกพัก สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ก็มีคนไปเที่ยวชม ความรู้สึกที่มีต่อประเทศเกาหลี และสินค้าเกาหลีก็ดีขึ้น จะซื้ออะไรที่ผลิตจากประเทศเกาหลีก็ไม่ต้องคิดนานเหมือนเมื่อก่อน

จากตัวอย่างเหล่านี้ ทำให้ประเทศไทยต้องคิดหาทางปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง ภาวะเศรษฐกิจโลกที่หดตัว กลุ่มประเทศที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างหนักคือกลุ่มประเทศยุโรป ไม่เว้นแม้แต่สหรัฐอเมริกาที่ถือว่าเป็นมหาอำนาจในทุกด้าน เศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้พึ่งพาเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่เน้นการผลิตเชิงปริมาณ ในทางกลับกัน ปัญหาดังกล่าวกลับไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศที่มีกลยุทธ์เศรษฐกิจบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มากนัก เนื่องจากเป็นเศรษฐกิจมีข้อดีดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

2.2 แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย

เศรษฐกิจประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจที่เริ่มจากการเป็นภาคเกษตรกรรมมาสู่ภาคอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นก็ดึงต่างชาติมาลงทุนจนกลายเป็นอุตสาหกรรมหนัก เช่น อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ กระบวนการผลิตที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวส่วนใหญ่มาจากการผลิตสินค้า จำนวนมากที่เรียกว่า Mass Production หรือ Manufacturing ที่อาศัยเทคโนโลยีประกอบกับความชำนาญทางด้านต้นทุนการผลิต เช่น ค่าแรงและทรัพยากรต่างๆ (ศุภวุฒิ สายเชื้อ, ประเมธี วิมลศิริ et al., 2552) ดังจะสังเกตได้จากสินค้าที่ประเทศไทยส่งออก 10 อันดับแรกตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 เทียบกับปี 2552 แทบจะไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อเวลาผ่านไปเกือบครึ่งในหลายปีที่ผ่านมาไทยยังต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เมื่อเกิดภาวะหดตัวของกำลังซื้อในระบบเศรษฐกิจโลก และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั้งในยุโรปและอเมริกา สภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เป็นเหตุให้ปัจจัยต่างๆ ที่เคยเป็นข้อได้เปรียบเช่นค่าแรง ไม่ใช่ข้อได้เปรียบของประเทศไทยอีกต่อไป ตัวอย่างเช่น การย้ายฐานการผลิตสินค้าไปยังประเทศจีน อินเดีย หรือแม้แต่ประเทศที่เกิดขึ้นใหม่อื่นๆ ซึ่งมีทรัพยากรจำนวนมากและค่าแรงที่ต่ำกว่าประเทศไทย สามารถผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน คุณภาพดีกว่าแต่ขายในราคาต่ำกว่าเนื่องจากต้นทุนที่ต่ำกว่า ดังนั้นรายได้ที่เกิดจากการผลิตสินค้าจำนวนมากเพื่อขายจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการอย่างยั่งยืนต่อไปได้หากยังต้องแข่งขันกับประเทศเหล่านี้ทั้งที่ไม่มีควมได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงาน จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นทำให้เราต้องคิดหากกลยุทธ์อื่นที่สามารถชดเชยภาคอุตสาหกรรมส่งออก กลยุทธ์หนึ่งที่เหมาะสมคือเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ฐิติเทพ สิทธิยศ, 2553)

สาเหตุที่ต้องเป็น เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เนื่องจากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไม่ต้องพึ่งพาเงินทุนสูงเท่ากับอุตสาหกรรมหนัก รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งแวดล้อมคือจุดขาย ดังนั้นจึงต้องอนุรักษ์และจัดการให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ยังเน้นการลงทุนกับบุคคลมากกว่าการลงทุนกับโรงงานหรือเครื่องจักรทำให้ลดอัตราการว่างงาน และสุดท้าย

เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนกว่าแบบเดิม เนื่องจากไม่ต้องแข่งขันกับประเทศอื่นที่ได้เปรียบไทยทั้งในด้านการตลาดและทรัพยากร เนื่องจากเรามีข้อได้เปรียบด้านอื่นอยู่แล้ว (ศุภวุฒิ สายเชื้อ, ปรมณี วิมลศิริ et al., 2552)

บทวิเคราะห์เกี่ยวกับจุดอ่อนและจุดแข็งของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย มีดังนี้

จุดอ่อน

- ขาดความชัดเจนในด้านการเก็บข้อมูลและการจำแนกประเภท
- ขาดการบูรณาการและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การสนับสนุนด้านเงินทุนจากสถาบันการเงินเป็นไปอย่างจำกัด
- มีปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
- ไม่มีแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาและความรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- อุตสาหกรรมในแต่ละกลุ่มต้องมีการพัฒนาอีกมาก
- ขาดมาตรฐานทั้งในเรื่องการบริการ การผลิต สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง

- มีประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ
- มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- มีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- มีการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ที่มีความละเอียดประณีตจนเป็นที่ยอมรับในสากล
- มีความหลากหลายของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีต้นทุนและครองชีพที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในระดับเดียวกัน

จากจุดอ่อนและจุดแข็งข้างต้นจะสังเกตได้ว่า การจะทำให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยได้อย่างเต็มตัวนั้น จะต้องทำการขจัดจุดอ่อนและนำจุดแข็งที่ถือเป็นข้อได้เปรียบมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ภาครัฐและเอกชนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลไปถึงภาคประชาชนจนเกิดเป็นรูปธรรมของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ยั่งยืนต่อไป (เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา, 2553)

หลายคนอาจเข้าใจผิดว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์คือเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ (Design) เพียงอย่างเดียว เพราะเป้าหมายสำหรับของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือ การกระจายโอกาสให้กับประชาชนไม่ใช่การสร้างรายได้ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากแต่ทุกคนจะต้องมีรายได้เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ที่เรียกว่า Creative Economy + Creative Ecology หรือก็คือการสร้างธุรกิจโดย

คำนึงถึงความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่และรายได้ของทุกคนในสังคม โดยรัฐบาลมีหน้าที่ในการสร้างโอกาสด้วยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เกิดกระบวนการผลิตสินค้าและบริการอย่างสร้างสรรค์ (ฐิติเทพ ลิทธิยศ, 2553) (ศรีกัญญา มงคลศิริ, 2552)

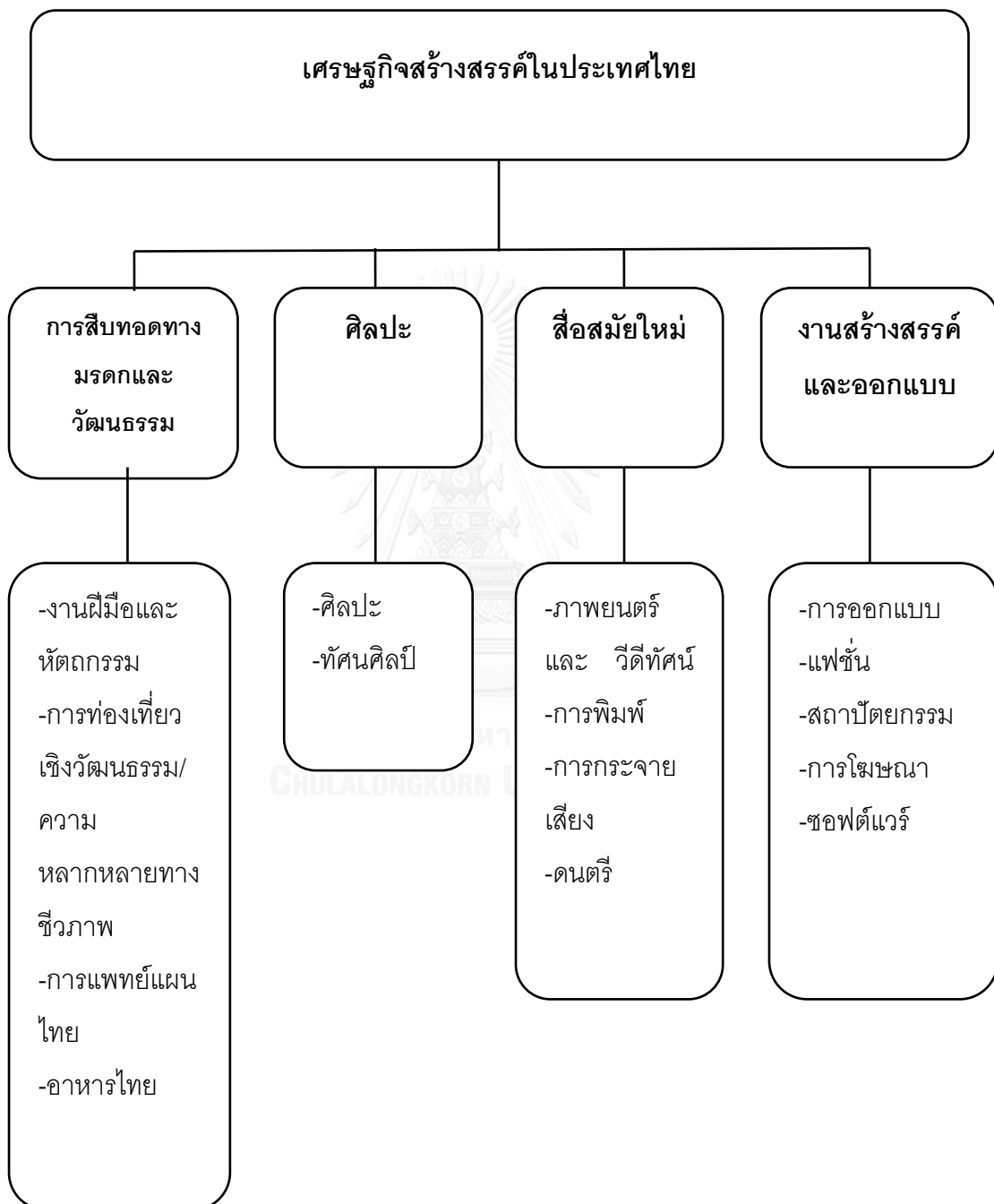
อย่างไรก็ดี ในการพัฒนาประเทศของประเทศไทย จะดำเนินการโดยอ้างอิงจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากการพิจารณาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) เป็นการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นอกจากนี้ยังปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นการบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ต่อมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้ัญญ์เชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยยังคงเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งต่อเนืองมาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ส่วนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ยังคงน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารงาน และยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางต่อเนืองจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ ฉบับที่ 9 เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11(พ.ศ.2555 - 2559) ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้นอกจากจะยังคงยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ต่อเนืองมาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้าแล้ว สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและมีความสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การปรับตัวเข้าสู่โลกแบบหลายศูนย์กลาง โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และกลุ่มประเทศอาเซียน ในขณะที่นโยบายเปิดประเทศของจีนและรัสเซีย และการเพิ่มขึ้นของประชากรในชนชั้นกลางของภูมิภาคเอเชียจะมีผลทำให้กำลังซื้อในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 หลายกลุ่ม ได้แก่ การรวมกลุ่มในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบการค้าเสรีของอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และอินเดีย และการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 รวมทั้งกรอบความร่วมมืออื่นๆ อาทิ กรอบความร่วมมือเอเชียแปซิฟิก ล้วนมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ไทยต้องมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากที่เน้นการผลิตเป็นจำนวนมาก มาเป็นผลิตที่เน้นคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนที่อยู่ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ โดยเนื้อหาในยุทธศาสตร์นี้จะสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยการปรับ

โครงสร้างการค้าและการลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปรับโครงสร้างภาคบริการให้สามารถเพิ่มมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้การสนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

สำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทยได้มีหลายหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบและให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งหน่วยงานหลักคือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดกรอบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย โดยอ้างอิงจากรูปแบบของ UNCTAD และทำการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมบางส่วนตามรูปแบบของ UNESCO ให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของไทย รูปแบบดังกล่าวแบ่งเป็น 4 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย 15 สาขาย่อย (ชาญณรงค์ชัยพัฒน์, 2553) ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1: รูปแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย

ที่มา: บทบาทและสภาพการณ์ของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในประเทศไทย (ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์, 2553)

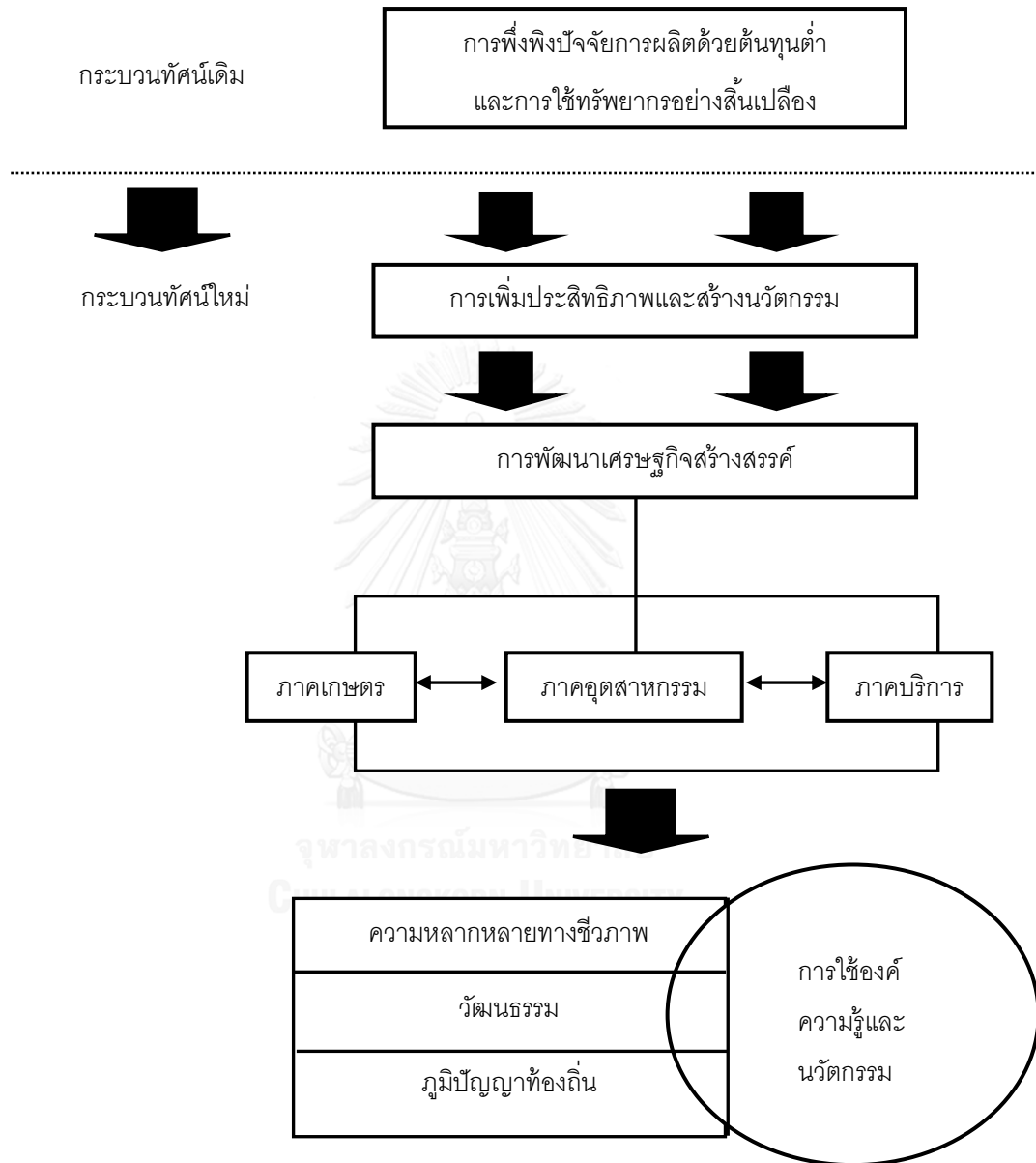

อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการเป็นตลาดเฉพาะ (Niche market) ของประเทศไทยนั้น ได้แก่ อาหาร แฟชั่น เฟอร์นิเจอร์ การพัฒนาซอฟต์แวร์และอนิเมชัน การท่องเที่ยวและบริการด้านสุขภาพ และการศึกษานานาชาติ โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่พัฒนาบนลักษณะเด่นของความเป็นเอกลักษณ์ไทย และมีโอกาสที่จะถูกพัฒนาให้เป็นสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง (Value creation) ด้วยความรู้และความสร้างสรรค์ที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ (ปรเมธี วิมลศิริ, ศุภวุฒิ สายเชื้อ et al., 2552)

สำหรับประเทศไทยจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศ จากกระบวนทัศน์ทางเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพิงปัจจัยด้วยต้นทุนต่ำและใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนเป็นการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาสินค้าและบริการด้วยความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประเทศไทยได้เปรียบจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์ประกอบเหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ (มนทิรา ธาดาอำนวยชัย, 2552)

แผนภาพที่ 2.2: การพัฒนากระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจของไทย

ที่มา: การพัฒนากระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจของไทย (มนตรีธา ธาดาอำนวยชัย, 2552)

2.3 ความสำคัญและความสำเร็จของการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์

การถ่ายภาพยนตร์มีความสำคัญต่อสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เป็นอย่างมาก ทั้งประโยชน์ทางรายได้และชื่อเสียง ประเทศต่างๆจึงมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้กองถ่ายทำภาพยนตร์จากประเทศอื่นๆเดินทางมาถ่ายทำยังประเทศของตน อีกทั้งยังมีการสร้างแรงจูงใจให้เห็นว่าการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศของตนนั้นมีผลดีอย่างไรบ้าง (จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย, 2555)

รายได้จากการเป็นพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทยตั้งแต่ ช่วงปี พ.ศ. 2548 – สิงหาคม พ.ศ.2556 มีจำนวนทั้งหมด 4,843 เรื่อง รวมรายได้ทั้งหมด 13,225.13 ล้านบาท ตารางที่ 2.2: สถิติการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2548 – สิงหาคม พ.ศ.2556

ที่มา: กองกิจการภาพยนตร์ 1/10/2556 (กรมการท่องเที่ยว, 2556)

ปี	ภาพยนตร์สารคดี	ภาพยนตร์โฆษณา	ภาพยนตร์โทรทัศน์	มิวสิกวิดีโอ	ภาพยนตร์เรื่องยาว	รวม / เรื่อง	รายได้ / ล้านบาท	ผลต่างระหว่างปี คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
2548	245	183	16	27	21	492	1,138.36	+0.88%
2549	188	201	37	39	26	491	1,926.83	+69.26%
2550	229	198	32	42	22	523	1,072.62	-44.33%
2551	197	184	48	69	28	526	2,023.24	+88.63%
2552	181	166	52	60	37	496	897.83	-55.62%
2553	178	255	46	50	49	578	1,869.15	+108.19%
2554	155	296	86	34	35	606	1,226.45	-34.38%
2555	122	314	106	41	53	636	1,781.93	+45.29%
2556	87	255	81	28	44	495	1,288.72	-27.68%

นับได้ว่ารายได้จากการเป็นพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์สูง ก่อให้เกิดรายได้ทางตรงกับพื้นที่นั้นๆ อีกทั้งยังจะเกิดรายได้ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆอีกหลังจากภาพยนตร์เรื่องนั้นๆออกฉายแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.3.1 ภาพยนตร์ต่างประเทศที่ถ่ายทำในต่างประเทศ

บอลลีวูด (Bollywood) หรือภาพยนตร์แห่งอินเดีย เริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2439 มาจากคำว่า บอมเบย์ สนิทกับคำว่า ฮอลลีวูด สำหรับคำว่าฮอลลีวูดที่นำมาสนิสนั้นเป็นคำที่เรียกตัวแทนภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา นับได้ว่าเป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ และได้รับความนิยมจากผู้ชมทุกชาติทุกภาษา อีกทั้งยังเป็นเป้าหมายของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ที่ต้องการยกระดับตัวเองให้มีชื่อเสียงอีกด้วย บอลลีวูดจึงเป็นศัพท์ที่เกิดขึ้นจากการสนิสนี้ชื่อเมืองของตน

กับฮอลลีวูดนั่นเอง (กองบรรณาธิการนิตยสาร BrandAge Essential, 2552) ปัจจุบันคำว่าบอลลีวูดถูกบรรจุอยู่ใน Oxford English Dictionary เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

- ภาพยนตร์เรื่อง You only live once

ปี พ.ศ.2554 “ซินดาเกี นา มิเลกิ โดบารา” หรือ ภาษาไทยเรียกว่า “ชีวิตนี้มีแค่ครั้งเดียว (You only live once)” เป็นภาพยนตร์ของประเทศอินเดียที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่ยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมของสเปนเข้าไป โดยผู้บริหารของทูเรสปานา (Turespana) หรือผู้บริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยนำเสนอ ระบายฟลาเมง เป็นการเต้นระบำที่เร้าร้อน ผสมกับดนตรีของสเปน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสเปนให้ประจักษ์ต่อสายของคนอินเดีย นับพันล้านคน จึงมีผลทำให้หลังการออกฉายของภาพยนตร์ ภายในระยะเวลา 1 ปี มียอดการขอลี้ข่า โดยคนอินเดียเพื่อเดินทางเข้าสเปนเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากเดิม และปัจจุบันก็ยังคงมียอดการขอลี้ข่าในอัตราเฉลี่ยถึง 2,500 คนต่อเดือน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปกติเดือนละ 700-800 คน

มาดู ซาลิอันการ์ นักวิเคราะห์ตลาดท่องเที่ยวของทูเรสปานาประจำเมืองมูมไบ ประเทศอินเดีย ได้ให้ความเห็นว่า เนื้อเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการเดินทางของหนุ่มสามคนเพื่อตามหาแรงบันดาลใจ ดังนั้นหนุ่มสามคนจึงได้เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆทั่วสเปนและได้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การกระโดดบันจี้จัม ที่เมืองเซวิลล์, ดำน้ำที่คอสตา บราวา ฯลฯ อีกทั้งยังมีการตระเวนหาสถานที่พักผ่อน โดยเข้าพักผ่อนตั้งแต่สถานที่หรูหราไปจนถึงสถานที่พักผ่อนระดับกลาง จึงเป็นไปตามแนวทางการสนับสนุนให้สเปนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งระดับบนและระดับกลาง (บุคาเปสต์, 2555)

- ภาพยนตร์เรื่อง Slumdog Millionaire

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวของเด็กชายคนหนึ่งที่เคยโตมาจากสลัมของเมืองมูมไบ ประเทศอินเดีย ที่มีประชากรหนาแน่นและยากจน อีกทั้งยังติดอันดับขอตานเยอะที่สุดในโลก เด็กชายคนนี้พลิกชะตาชีวิตของตนโดยเข้าแข่งขันรายการทีวีแห่งหนึ่งที่มีชื่อว่า Who Wants To Be A Millionaire และเขาก็สามารถตอบคำถามได้จนถึงคำถามสุดท้ายและคว้าเงินรางวัลไปถึง 20 ล้านบาท ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้เข้าชิงรางวัลออสการ์และสามารถคว้ารางวัลไปได้หลายรางวัล หลังจากความสำเร็จของภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็มีผลทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่มูมไบมากขึ้นในวันหยุดพักผ่อน การขยายตัวของบริษัททัวร์ก็ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน (Howard Tom, 2010) ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวของมูมไบได้อย่างไม่น่าเชื่อ โดยเพิ่มขึ้นสูงจากเดิมถึง 25% แม้ว่าจะก่อนหน้านี้มีการคาดการณ์กันว่านักท่องเที่ยวจะลด

น้อยลงเนื่องจากมีผู้คนตายไปกว่า 170 คนเนื่องจากเหตุการณ์การโจมตีของผู้ก่อการร้าย (Bly Laura, 2009)

2.3.2 ภาพยนตร์ต่างประเทศที่ถ่ายทำในประเทศไทย

ฮอลลีวูด (Hollywood) ได้เลือกสถานที่ถ่ายทำในประเทศไทยที่สร้างความฮือฮาให้แก่ผู้ชมทั่วโลก ด้วยสถานที่ที่แปลก สวย และไม่น่าเชื่อว่าจะมีอยู่จริงในประเทศไทยถึง 2 สถานที่ และสามารถทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวนั้นกลายเป็นนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยได้อย่างไม่น่าเชื่อ (Lexus Society, 2011)

- ภาพยนตร์เรื่อง The man with the golden gun

ภาพยนตร์เรื่อง The man with the golden gun หรือ 007 เพชฌฆาตปืนทอง ได้เลือกเกาะตะปูเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เนื่องจากเป็นหมู่ภูเขาหินปูนที่อยู่ท่ามกลางทะเล บริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ซึ่งถ้ำน้ำทะเลกัดเซาะทำให้สีถ้ำก่อนจนมีรูปร่างแปลกประหลาด คล้ายตะปู หลังจากภาพยนตร์เรื่องนี้เข้ามาถ่ายทำ จึงทำให้เกาะตะปูแห่งนี้รู้จักโด่งดังไปทั่วโลก จนถูกขนานนามว่า “เกาะเจมส์บอนด์” ตามชื่อของพระเอกนั่นเอง (Lexus Society, 2011)

- ภาพยนตร์เรื่อง The beach

อ่าวมาหยาเป็นส่วนหนึ่งของเกาะพีพี ตั้งอยู่ในจังหวัดกระบี่ เป็นอ่าวที่มีภูเขาหินปูนโอบล้อม มีช่องเปิดขนาดใหญ่ให้น้ำทะเลจากภายนอกเข้ามา จึงเอื้อประโยชน์ต่อปะการังให้สามารถเจริญเติบโตได้ดี อ่าวมาหยาจึงเป็นอ่าวที่มีปะการังสวยงามและขึ้นชื่อ อีกทั้งยังมีเว้าหาดทรายกว้างขวางซึ่งมีความยาวถึง 250 เมตรหลบอยู่ในภูเขาหินนั่นเอง และหลังจากที่ภาพยนตร์เรื่อง The beach นำแสดงโดย ลีโอนาโด ดิคาปริโอ เข้ามาถ่ายทำและออกฉายในปี พ.ศ. 2543 ทำให้อ่าวมาหยานี้กลายเป็นสถานที่ที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วโลกไปโดยปริยาย (Lexus Society, 2011) โดยเฉพาะนักท่องเที่ยววัยหนุ่มสาวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 22 (จำริญลักษณ์ ธนะวังน้อย, 2555)

- ภาพยนตร์เรื่อง The Bridge on the River Kwai

ภาพยนตร์เรื่อง The Bridge on the River Kwai หรือ ชื่อใน Thai PBS สะพานเดือดเลือดเขลยศึก ผลงานการถ่ายทำของประเทศอังกฤษ และนำออกฉายในปี พ.ศ.2500 (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2556) เป็นภาพยนตร์ที่สร้างจากนวนิยายฝรั่งเศส โดยมีดัดดทหารผ่านศึกชาวฝรั่งเศส Pierre Boulle เป็นผู้เขียน เรื่องราวในภาพยนตร์เรื่องนี้มีการถ่ายทำที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นหนึ่งในสะพานที่สำคัญที่สุดของเส้นทางรถไฟสายมรณะ ที่ถูกสร้างขึ้น

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (Dirks Tim, 1957) และปัจจุบันสะพานข้ามแม่น้ำแควแห่งนี้ได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกโดยปริยาย (Bridgeriverkwai.com, 2009)

- ภาพยนตร์เรื่อง Lost in Thailand

Lost in Thailand ภาพยนตร์ของคนจีนที่ถ่ายทำเกือบทั้งเรื่องในประเทศไทย ประกอบไปด้วย กรุงเทพฯ เชียงใหม่ และภูเก็ต หลังจากออกฉายในโรงภาพยนตร์ทำลายสถิติรายได้วันแรกและสัปดาห์แรกสูงสุดในประเทศจีน ซึ่งมีผลทำให้กระแสการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพิ่มขึ้นไปจากเดิม ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีนได้รายงานไว้ว่า เดือนธันวาคมของปีที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ออกฉายมีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่าเดือนเดิมในปีที่แล้วถึง 3 เท่า โรงแรมระดับ 5 ดาวของจังหวัดเชียงใหม่ถูกจองเต็มหมด และทัวร์ท่องเที่ยวไทยในช่วงตรุษจีนปีหน้าถูกจองไปแล้วกว่า 50% (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS, 2556)

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นได้ว่าภาพยนตร์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่จะสามารถพัฒนา รักษา และส่งผ่านวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดผู้ชมภาพยนตร์ให้กลายเป็นหนึ่งในนักท่องเที่ยวเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวและนำรายได้เข้าสู่ประเทศหรือสถานที่ที่ถ่ายทำภาพยนตร์เหล่านั้นต่อไป

2.4 การผลิตอุตสาหกรรมภาพยนตร์

2.4.1 ขั้นตอนการผลิตอุตสาหกรรมภาพยนตร์

การถ่ายทำภาพยนตร์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้นหรือเรื่องยาวก็ตาม หรือไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่มีเงินทุนน้อยหรือลงทุนมหาศาลก็ตาม ล้วนต้องมีกระบวนการผลิตทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

2.4.1.1 ขั้นเตรียมการ (Pre=production)

ขั้นเตรียมการนี้เป็นขั้นที่เริ่มตั้งแต่ว่าจะสร้างภาพยนตร์เรื่องอะไร จะใช้ชื่อเรื่องว่าอะไร เป็นภาพยนตร์แนวไหน ต้องใช้สถานที่จริงหรือสถานที่ในโรงถ่ายซึ่งจัดฉากขึ้น ถ้าใช้สถานที่จริงก็ต้องหาสถานที่ไว้ให้เรียบร้อย แต่ถ้าใช้สถานที่ในโรงถ่ายก็ต้องจัดฉากไว้ให้พร้อม ทั้งนี้ทั้งนั้นจะต้องให้สอดคล้องกับเรื่องราวของภาพยนตร์เรื่องที่เราเตรียมไว้อีกด้วย ในขั้นตอนนี้จะรวมไปถึงอุปกรณ์ในการถ่ายทำ เช่นกล้อง เลนส์ และอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถบันทึกภาพได้ตามต้องการ ซึ่งกระบวนการนี้มีสิ่งสำคัญอีก 4 ประการที่จะต้องเตรียมให้พร้อมก่อนขั้นตอนต่อไป นั่นก็คือ การจัดหาเงินทุน จัดทำบทภาพยนตร์ จัดเตรียมคณะผู้สร้าง และจัดหาตัวแสดงแทน

2.4.1.2 ขั้นถ่ายทำ (Production)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ลงมือปฏิบัติจริงตามที่ได้เตรียมไว้ให้ขั้นแรก ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีผู้ร่วมกระบวนการผลิตมากที่สุด ทุกคนจะต้องสมานสามัคคีทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนนี้อาจพูดได้เลยว่า ผู้ร่วมกระบวนการผลิตคนใดมีความสำคัญมากกว่ากัน เพราะทุกคนล้วนแล้วแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น

2.4.1.3 ขั้นตอนนำออกฉาย (Post production)

ขั้นตอนการนำออกฉายนี้จะเริ่มตั้งแต่การนำภาพยนตร์ที่ถ่ายทำไว้แล้วในขั้นที่ 2 มาตัดต่อเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกัน จนได้ภาพยนตร์ที่สามารถพร้อมออกฉาย ในขั้นตอนนี้อาจมีการเพิ่มดนตรีประกอบ หรือมีการอัดเสียงเพิ่มเติมเพิ่มลงไป เพื่อให้ภาพยนตร์ที่สมบูรณ์เพิ่มอรรถรสในการรับชมมากยิ่งขึ้น (ปิยกุล เลาว์ณยศิริ, 2529)

2.4.2 ผู้ร่วมกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมภาพยนตร์

สำหรับผู้ที่อยู่เ็นกระบวนการผลิตภาพยนตร์ตั้งแต่ขั้นเตรียมการจนกระทั่งถึงขั้นการนำออกฉายนั้น มีผู้ร่วมกระบวนการผลิตภาพยนตร์ประกอบไปด้วยบุคคลต่างๆดังต่อไปนี้

- ผู้อำนวยการสร้าง
- ผู้กำกับการแสดง
- ผู้ตัดต่อ
- ผู้เขียนบท
- ผู้จัดการกองถ่าย
- ผู้ช่วยกำกับการแสดง
- ผู้จัดฉากและเครื่องแต่งกาย
- ช่างแต่งหน้า
- ลูกมือและคนงานในกองถ่าย
- ผู้สร้างเทคนิคพิเศษ
- ตัวแสดงแทน
- ผู้ทำเพลงและดนตรีประกอบ

ซึ่งแต่ละคนทีกล่าวมานี้จะมีหน้าที่แตกต่างกันไปตามแต่งงานที่ตนรับผิดชอบ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ทุกคนถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานในทุกๆส่วน ไม่สามารถขาดคนใดคนหนึ่งไปได้เลย (ปิยกุล เลาว์ณยศิริ, 2529)

2.4.3 ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเลือกสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์

สำหรับการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา” นั้นจำเป็นต้องศึกษา

ถึงหน้าที่ของบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ มีส่วนตัดสินใจในการเลือกสถานที่ในการถ่ายทำภาพยนตร์
 ดังนี้คือ ผู้กำกับการแสดง

ผู้กำกับการแสดงจะเป็นผู้ที่ฉายทอดเรื่องราวจากตัวหนังสือให้กลายเป็น
 ภาพเคลื่อนไหวที่มีชีวิตชีวา เป็นผู้บังคับบัญชาสั่งการและดูแลขั้นตอนการถ่ายทำของทุกคนใน
 กองถ่ายให้มีความกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ โดยการนำเอาความสามารถของแต่ละคนออกมา
 ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด คุณสมบัติของผู้กำกับการแสดงนั้นจำเป็นต้องมี 4 ประการคือ

- มีความเป็นผู้นำ

เมื่อถึงขั้นลงมือถ่ายทำแล้ว ผู้กำกับการแสดงจะต้องเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดและต้องมีความ
 เด็ดขาด เพื่อให้ทุกคนในกองถ่ายทำงานให้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี แม้ว่ากองถ่ายจะยึดหลัก
 ประชาธิปไตยแต่ทุกคนจำเป็นต้องเคารพและทำตามผู้กำกับการแสดงสิ่งทุกอย่าง

- ฐิติลปะภาพยนตร์

มีความสามารถที่จะแปลตัวหนังสือออกมาเป็นภาพได้อย่างมีศิลปะ เป็นเรื่องราว
 สมเหตุสมผล จะต้องมองให้ออกว่าฉากต่อไปควรเป็นอย่างไร ต้องมีความต่อเนื่องจากฉากหนึ่ง
 ไปสู่อีกฉากหนึ่ง สอดคล้อง ต่อเนื่องและสามารถสื่ออารมณ์ออกมาได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบ
 ดังนั้นแล้วผู้กำกับการแสดงจำเป็นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนเสมอที่จะเลือกสถานที่ในการ
 ถ่ายทำ

- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะสามารถทำให้ร่วมงานกับผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ได้
 อย่างราบรื่น ไม่ว่าผู้กำกับการแสดงจะวางตัวในลักษณะเคร่งครัดต่อระเบียบวินัยหรือวางตัวใน
 ลักษณะเป็นเพื่อนคู่คิดก็ตาม ก็จะสามารถทำงานได้อย่างลงตัว ขอเพียงแต่ผู้กำกับการแสดงต้อง
 สร้างความสัมพันธ์เหล่านั้นตั้งแต่เริ่มแรก เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และสามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสม

- ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

การสร้างภาพยนตร์จะไม่สามารถสำเร็จได้เลยหากมีผู้กำกับการแสดงเพียงคนเดียว แม้ว่า
 ผู้กำกับการแสดงจะรู้ขั้นตอน กระบวนการในการถ่ายทำทั้งหมด แต่ก็ไม่สามารถทำงานทุกสิ่งทุก
 อย่างเพียงคนเดียวได้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำกับการแสดงจะต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
 ได้ เพื่อดึงความรู้ความสามารถของทุกๆคนออกมา

2.4.4 การจัดหาสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์

ขั้นตอนการจัดหาสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์มีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- แยกงานสถานที่จากบทและรวมกลุ่มสถานที่

เริ่มจากการนำบทจากภาพยนตร์มาอ่าน แล้วจากนั้นจึงเขียนลำดับรายชื่อสถานที่ที่ใช้แสดงในบท จัดลำดับฉากที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความสะดวก ให้สถานที่ที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ใกล้เคียงกัน เช่น ฉากของโรงภาพยนตร์ ชุปเปอร์มาเกต ร้านไอศกรีม ร้านหนังสือ หรือทะเล หมู่บ้านชาวประมง ภูเขา เป็นต้น

- ติดต่อสอบถาม

หลังจากได้รายชื่อสถานที่ที่จะถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้นให้นำรายชื่อที่ได้สอบถามจากแหล่งต่างๆ เช่น เพื่อน ผู้ช่วยผู้กำกับกองถ่ายอื่นๆ หรืออาจหาจากแผ่นพับ ไปสการ์ด นิตยสารการท่องเที่ยวในขั้นต้นก่อนออกเดินทางไปดูสถานที่จริง เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

- บริหารการเดินทาง

หากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องเช่ารถตู้เพื่อออกไปตรวจสอบสถานที่นั้น ควรที่จะต้องออกแต่เช้า โดยมีบุคคลออกไปไม่เกิน 2 คนเพื่อการเดินทางจะได้สะดวก คล่องแคล่ว โดยจำเป็นต้องติดต่อและคำนวณเรื่องต่างๆ เช่น ระยะเวลา ค่าเช่าที่พัก ความงามทางศิลปะที่ให้สอดคล้องกับบท และถ่ายภาพสถานที่ที่ได้ไปตรวจสอบนั้นกลับมา หากว่าสถานที่ที่เหล่านั้นมีภาพถ่ายที่เรามีอยู่แล้วก็สามารถขอเขากลับมาได้ พร้อมทั้งร่างแผนที่หรือผังพื้นที่กลับมาด้วย

- นำภาพถ่ายเข้าที่ประชุม

นำภาพถ่าย แผ่นพับ แผนที่ และข้อมูลที่ได้มาเพื่อเข้าที่ประชุมและคัดเลือก

- ดูสถานที่จริง

หลังจากการคัดเลือกจากที่ประชุมเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ขึ้นต่อไปผู้กำกับการแสดง ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง ผู้จัดการฉากจะเดินทางไปดูสถานที่จริง เพื่อตรวจสอบว่าควรจะวางกล้องตรงไหน ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง อีกทั้งยังต้องยืนยันความแน่นอนในการถ่ายทำอีกด้วย เช่น เงื่อนไขการเข้าสถานที่นั้นๆ เวลาเปิด-ปิด ฯลฯ (ปกรณั พรหมวิทักษ์, 2557)

2.4.5 ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาจัดหาสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์

ในการจัดหาสถานที่ถ่ายทำนี้ นอกจากจะต้องคำนึงถึงความสมจริงต่อการสร้างบรรยากาศและอารมณ์ของภาพยนตร์แล้ว ยังจำเป็นต้องตระหนักถึงปัจจัยอื่นๆอีกด้วย เช่น ความประหยัดในการเดินทาง สถานที่พักผ่อน ความสามารถให้ถ่ายทำได้หลายๆ ฉากที่มีปรากฏในบท และความสะดวกในการแก้ไขตัดแปลงพื้นที่เพื่อการถ่ายทำ เป็นต้น

- ความสมจริงกลมกลืนกับบท

จำเป็นต้องหาสถานที่ที่สมจริงและกลมกลืนเพื่อทำให้ผู้ชมเกิดความเชื่อถือและคล้อยตามไปกับบท ทำให้ผู้ชมรู้ว่าเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสถานที่ใด

- ความประหยัดในการใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำ

ความประหยัดที่กองถ่ายทำภาพยนตร์ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกก็คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและสถานที่พักแรม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความประหยัดที่จะต้องปรับแต่งภูมิทัศน์ให้ได้ความสมจริงกลมกลืนกับเรื่องราวของบทว่าสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายหรือไม่

- การอำนวยความสะดวกในขณะถ่ายทำ

ขณะถ่ายทำนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกว่าเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ประการใด เช่น อาหาร สถานที่พักแรม กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการถ่ายทำ ไม่มีผู้คนพลุกพล่านมากเกินไปจนเกิดความวุ่นวายและรบกวนต่อการถ่ายทำ

- ความสามารถที่เลือกใช้หลายแหล่งจากสถานที่เพื่อการถ่ายทำ

การเลือกสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์นั้นควรที่จะแสวงหาพื้นที่ที่สามารถถ่ายทำได้หลายๆฉาก และสอดคล้องกับบท เพื่อไม่ต้องย้ายกองถ่ายทำไปสถานที่อื่นให้ลำบากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

การจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์นี้ควรจะทำให้เรียบร้อยตั้งแต่เนิ่นๆ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมได้ทันกับการถ่ายทำโดยไม่เสียเวลาไปกับการรอคอย

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2251)

ที่ผ่านมามีการผลิตภาพยนตร์จำนวนมาก สิ่งที่ทำให้ผลงานออกมาแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับงบประมาณในการผลิตภาพยนตร์ ในความเป็นจริงการสร้างภาพยนตร์นั้น ต้องมีห้องที่สามารถตัดต่อเสียงและส่วนต่างๆ ได้ แต่ส่วนใหญ่การถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์มักถ่ายทำในสถานจริง โดยองค์ประกอบที่ผู้ผลิตคำนึงถึงมีดังต่อไปนี้

- บรรยากาศ

การถ่ายทำในสถานที่ที่ให้ความรู้สึกเหมือนจริง ได้บรรยากาศจริง แต่ต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการผลิตด้วย เพราะหากต้องเลือกสถานที่ที่ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีสัญญาณการติดต่อสื่อสารของอุปกรณ์ในการถ่ายทำจะทำให้การถ่ายทำใช้ระยะเวลานาน หรืออาจต้องเปลี่ยนสถานที่ นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของสถานที่ในการถ่ายทำด้วย การเลือกสถานที่ในการถ่ายทำให้ได้บรรยากาศตามที่ต้องการ หากอยู่ในเมืองและมีสิ่งอำนวยความสะดวกจะทำให้ประหยัดงบประมาณในการสร้าง การเลือกสถานที่ใกล้และสะดวกถือเป็นสิ่งที่ผู้จัดทำภาพยนตร์เลือก อย่างเช่น การผลิตภาพยนตร์ Southland ต้องเดินทางไปถ่ายทำถึงเดย์ตัน จอร์เจีย เข้าไป

กลางปราสาทซึ่งมีถนนดินแทนถนนปูน เนื่องจากการถ่ายทำภาพยนตร์ที่เกิดขึ้นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานที่ที่ถ่ายทำส่วนใหญ่ถ่ายทำเสร็จในสถานที่ที่รอบ ๆ ปราสาท โดยผู้จัดทำค้นหาสถานที่หลายเดือนกว่าจะได้สถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายทำ หรืออย่างในภาพยนตร์ Center Seat เป็นภาพยนตร์บันเทิงร่วมสมัย ผู้จัดต้องหาสถานที่ที่มีบ้านร่วมสมัยที่อยู่ใกล้ทะเลสาบ เป็นต้น

- สถานที่จอดรถ

แม้ว่าอาจดูเหมือนเป็นสิ่งเล็ก ๆ แต่เรื่องสถานที่จอดรถก็ถือเป็นเรื่องที่สำคัญถึงเพราะรถจะต้องนำอุปกรณ์และผู้จัดทำภาพยนตร์เข้าไปในสถานที่ถ่ายทำ ดังนั้นสถานที่ในการถ่ายทำภาพยนตร์ควรมีที่จอดยานพาหนะ อย่างเช่น สถานที่บางแห่งที่ต้องเดินทางผ่านถนนที่สกปรกไปยังปราสาท รถพยาบาลและรถต๋ำ ๆ ไม่สามารถเข้าไปได้ ก็ทำให้ลำบากในการถ่ายทำ เมื่อถ่ายทำเสร็จผู้จัดต้องออกมาติดต่อภายนอก แต่ถ้าหากเป็นฉากที่ถ่ายในบิ๊บน้ำมันบริเวณเมืองจะสะดวกและไม่มีปัญหาเรื่องการเดินทาง และยานพาหนะ

- อาหาร

ควรหาสถานที่สำหรับรับประทานอาหารสำหรับทุกคนในกองถ่าย ไม่ควรต้องย้ายสถานที่ทานอาหารและที่พัก กล่าวคือ สถานที่ทานอาหารและที่พักควรอยู่นอกเขตที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำ และไม่ควรเคลื่อนย้ายที่ทำอาหารและที่พักหากไม่จำเป็น

- แสงสว่าง

ต้องตระหนักถึงข้อจำกัดของสถานที่ในเรื่องของแสงสว่าง และไฟฟ้า เพราะนี่คือข้อจำกัดในการถ่ายทำภาพยนตร์ การถ่ายในยุคที่ไม่มีไฟฟ้า เราต้องใช้แสงอะไร สถานที่แบบไหนที่สามารถถ่ายแล้วสื่อออกมาได้ตามที่ต้องการ

- เสียง

ถือได้ว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญสำหรับการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างยิ่ง เนื่องจากหากขณะถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์อยู่นั้น มีเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวน ก็จะทำให้การถ่ายทำภาพยนตร์เป็นไปอย่างยากลำบาก ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยงบริเวณหรือสถานที่ที่มีเสียงไม่พึงประสงค์ (Powers Kevin L., 2010)

หลังจากที่ได้อ่านบทภาพยนตร์แล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำ ซึ่งอาจจะหาจากอินเทอร์เน็ต หรือในโฆษณาต่าง ๆ ได้ โดยจำเป็นต้องบอกให้ได้ว่าทำไมถึงเลือกสถานที่นั้นในการถ่ายทำ ต้องคำนึงถึงขนาดของสถานที่ว่าจะสามารถนำมาจัดให้เป็นสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์ได้หรือไม่

โดยสถานที่ในการถ่ายทำควรคำนึงถึงลักษณะต่างๆดังต่อไปนี้

- สถานที่ที่จอดรถ สามารถนำอุปกรณ์การถ่ายทำและอุปกรณ์อื่นๆ มาได้หรือไม่
- อยู่ใกล้ห้องน้ำหรือไม่
- มีความเงียบสงบหรือไม่
- มีไฟฟ้าที่จะต่อกับอุปกรณ์ถ่ายทำหรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นต้องมีเครื่องปั่นไฟ
- หากมีฉากถ่ายทำที่ต้องยิงกัน ต้องคำนึงว่ารอบๆสถานที่ถ่ายทำมีคนพักอาศัยอยู่หรือไม่
- มีเสียงการจราจรทางอากาศหรืออยู่บนเส้นทางไปยังสนามบินหรือไม่
- มีสถานที่ในการรับประทานอาหารของทีมงานหรือไม่
- สถานที่ที่เลือกใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำ จำเป็นต้องมีใบอนุญาตหรือไม่ ทำอย่างไรถึงจะใช้สถานที่นั้นในการถ่ายทำภาพยนตร์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- ต้องมีการจ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจมาคอยดูแลหรือไม่
- มีร้านอาหารเอกสารหรือเครื่องอำนวยความสะดวกใกล้กับสถานที่ถ่ายทำหรือไม่
- มีสัญญาณโทรศัพท์ในพื้นที่หรือไม่ ถ้าไม่จะแก้ไขอย่างไร

การหาสถานที่ที่จะสามารถใช้ถ่ายทำทั้งภายในและภายนอกให้ได้นั้นเป็นสิ่งที่ยากลำบาก ดังนั้นเราจึงสามารถที่จะเลือกถ่ายทำภายในจากสถานที่แห่งหนึ่ง และถ่ายทำภายนอกจากสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่แตกต่างกันมาประกอบกันได้ (Dummies, 2014)

ตำแหน่งที่การถ่ายทำภาพยนตร์มีผลต่อคุณภาพของงาน ไม่ว่าจะกำลังทำงานโฆษณา สารคดี ภาพยนตร์ หรือสารคดี ที่ตั้งที่เลือกคือสิ่งสำคัญในการถ่ายทำ

ฉากในภาพยนตร์ หรือสถานที่ถ่ายทำถือเป็นหนึ่งตัวละครสำคัญในภาพยนตร์สคริปต์ การเลือกตำแหน่งที่ถูกต้องสำหรับการทำงานสามารถสร้างงานที่ถูกต้องตามคุณลักษณะของภาพยนตร์ โดยต้องพิจารณาปัจจัยต่อไปนี้

ตำแหน่งที่ตั้งไม่ไกลกันระหว่างที่ถ่ายทำกับสถานที่เก็บอุปกรณ์ มีสถานที่พอที่จะหาที่จัดวางอุปกรณ์ที่ต้องใช้ไว้ในที่ที่เข้าถึงง่าย ที่จอดรถเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้จอดรถของอุปกรณ์ รถยนต์ และรถพ่วงที่จำเป็นในการถ่ายทำได้

พื้นที่ในการถ่ายทำต้องพิจารณาด้วยว่า สถานที่ในการถ่ายทำ ต้องมีพื้นที่ในร่มด้วย สถานที่ต้องเพียงพอที่จะตั้งฉากและอุปกรณ์ เพื่อให้การถ่ายภาพต่าง ๆ เป็นไปตามที่ต้องการ

สถานที่ในการถ่ายทำภาพยนตร์ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม มีที่ตั้งห้องน้ำของบุคลากรในงานภาพยนตร์ ควรมีไฟฟ้าพร้อมใช้งานสำหรับอุปกรณ์

ควรมีการทำสัญญาชัดเจน ที่กำหนดไว้ว่าสามารถไปถ่ายทำภาพยนตร์ในพื้นที่ได้ป้องกันความสับสนและปัญหาที่อาจเกิดภายหลัง

หลังจากนั้นต้องพิจารณาความต้องการทางด้านเทคนิค คุณภาพความงาม และสถานที่ เนื่องจากสถานที่สวยงาม แต่ห่างไกล หรือเป็นป่า ไม่มีไฟฟ้า อาจต้องหาแนวทางการแก้ปัญหา สิ่งสำคัญของพื้นที่ที่คุณเลือกควรรวมความสะดวกสบายกับความงามเพื่อให้คนทำงานสามารถทำงานได้ง่ายและลดต้นทุนในการทำงานลง (Amani Josie, 2014)

การจัดหาสถานที่ถ่ายทำควรคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ ความเหมาะสมในแง่การจัดการ และการมีคุณค่าทางศิลปะ ดังนี้

ความเหมาะสมในแง่การจัดการ คือ

- ใกล้เคียงสถานที่ทำงาน เพื่อความสะดวกในด้านต่างๆ หากสิ่งของก็สามารถกลับไปได้อีกทั้งยังไม่สิ้นเปลืองค่าเดินทาง
- สถานที่ควรมีความหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องย้ายสถานที่บ่อยๆ เช่น หากต้องการถ่ายทำบ้าน ร้านค้า ห้างอาหาร สวนสาธารณะ ก็ควรเลือกถ่ายในหมู่บ้านจัดสรร ไม่ต้องย้ายกองถ่ายทำบ่อยๆ สิ้นเปลืองค่าเดินทางและสิ้นเปลืองเวลา
- มีความสะดวกในการถ่ายทำ คือ มีโทรศัพท์ติดต่อได้ มีที่จอดรถ มีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการแต่งตัวและแต่งหน้า มีพื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร มีพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ถ่ายทำ และต้องไม่มีเจ้าถิ่นคอยรบกวน
- ค่าเช่าสถานที่ราคาไม่แพง หรือไม่เสียค่าเช่าสถานที่ เช่น บ้านเพื่อน หน่วยงานราชการ สถานที่เอื้อเพื่อการกุศล หรือหากขึ้นไตเติลให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่ายให้กับสถานที่ใหม่ๆ เช่น ร้านอาหาร ไนท์คลับ โรงแรม สวนสนุก ก็ไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากกิจการหรือสถานที่เหล่านั้นอยู่ในช่วงที่ต้องการการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย
- ไม่ควรถ่ายทำในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเสียหาย หรือควรถ่ายทำในสถานที่ที่เสี่ยงน้อยที่สุด เพราะถ้าหากสิ่งของเสียหาย ชำรุด จะยากต่อการชดเชยค่าเสียหาย
- สถานที่ควรเงียบสงบ ไม่ควรมีเสียงรบกวนใดๆ เพราะจะส่งผลให้การบันทึกเสียงยากลำบาก
- สถานที่ควรมีอุปกรณ์ประกอบฉากอยู่ในบริเวณใกล้เคียง สามารถหยิบมาวางในฉากได้เมื่อต้องการ

ความเหมาะสมในแง่ศิลปะ คือ

- ถูกต้องตามท้องเรื่อง ไม่มีจุดที่ผิดสังเกต ผิดแปลกไปจากข้อเท็จจริงในเรื่อง
- ได้บรรยากาศและความรู้สึก เช่น หากในฉากกำลังสื่อถึงความรักของชานา ก็ควรจะเป็นท้องนาที่เหลืองอร่าม น้ำในคลองก็ควรที่จะเต็มเปี่ยม
- สถานที่ไม่ควรที่จะมีฉากหลังแบนหรือดูตื้นตัน เพราะจะทำให้ภาพยนตร์ที่ออกมาไม่สวยงาม ทั้งในเรื่องของน้ำหนัก ความสวยงาม และความมีชีวิตชีวา
- มีความหมายเชิงนัยยะในบางครั้ง คือ การหาสถานที่ถ่ายทำที่มีความหมายที่เข้าใจได้โดยความรู้สึก เช่น หากตัวละครในฉากทะเลาะกัน ก็อาจเลือกสถานที่ถ่ายทำเป็นหน้าผาสูง เพราะมีความหมายในความรู้สึกว่าหมิ่นเหม่ต่อการตกลงมา หรือฉากพื้นกระเบื้องยางตารางหมากรุกดำและขาว ก็จะเป็นความรู้สึกที่แสดงความขัดแย้งกัน (ปกรณ์ พรหมวิทักษ์, 2557)

2.5 รายชื่อภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่

ภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำที่ ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 จนถึงปี พ.ศ.2555 รวมทั้งหมด 12 เรื่อง มีเนื้อเรื่องย่อ ดังต่อไปนี้

2.5.1 อยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2522

เป็นเรื่องราวประสบการณ์ตรงของผู้เขียน คือ หยก บูรพา หรือเฉลิมศักดิ์ รงค์พลิน โดยผู้เขียนได้กำหนดให้ตนเองในวัยเด็กเป็นตัวดำเนินเรื่อง กล่าวคือ เด็กผู้ชายชื่อหยกเป็นลูกหลานชาวจีนที่เกิดบนผืนแผ่นดินไทย และมีเพียงก๋ง (หรือปู่) ผู้สอนให้หยกได้เรียนรู้เกี่ยวกับแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกันระหว่างการเป็นคนจีนและการอาศัยอยู่ในสังคมไทย ส่งผลให้หยกเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มีความดี และสำนึกในพระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาโดยตลอด

ทั้งนี้ภาพยนตร์ “อยู่กับก๋ง” เป็นภาพยนตร์ที่นำเสนอโดย “ชุมทางหนังไทยในอดีต” และสามารถศึกษาได้เพียงเล็กน้อยเนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่เก่ามาก ไม่สามารถค้นหาเข้าชมได้ตลอดทั้งเรื่อง หากแต่ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องแรกที่นำนวนิยายของหยก บูรพา หรือเฉลิมศักดิ์ รงค์พลิน มาสร้างเป็นภาพยนตร์ (Suraphong Chaiwong, 2555) โดยนวนิยายเรื่องนี้ได้รับรางวัลนวนิยายดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2519 จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ.2520 และเป็นหนังสือใน 101 เรื่องที่ควรอ่าน แสดงให้เห็นว่านวนิยายเรื่องอยู่กับก๋งเป็นนวนิยายที่มีคุณค่าควรแก่การอ่านเป็นอย่างยิ่ง (ลลิตา ประสานศักดิ์, ม.ป.ป.)

2.5.2 เสียตาย 2 ปี พ.ศ.2539

โรส เด็กสาวลูกครึ่งผู้เกิดในครอบครัวที่มีฐานะ ทว่ากลับโชคร้ายเพราะได้รับเชื้อ HIV จากการรับบริจาคเลือด ทำให้ครอบครัวและเพื่อนฝูงพากันถอยห่างเพราะเกิดความหวาดระแวง เธอรู้สึกสับสนและหนีออกจากบ้านไปโดยมีเจตนาที่จะฆ่าตัวตาย แต่ระหว่างนั้นเองเธอได้พบกับเพื่อนรุ่นพี่คนหนึ่งที่เป็นโรคเดียวกับเธอ และสอนให้เธอสามารถเผชิญหน้ากับความจริงได้ตลอดจนนำพาให้เธอได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำรายการโทรทัศน์เพื่อให้สังคมได้รับรู้ข้อเท็จจริง และเข้าใจผู้ป่วยติดเชื้อ HIV มากยิ่งขึ้น (ชาติรีเฉลิม ยุคล หม่อมเจ้า, 2546)

2.5.3 ภาพยนตร์นางนาก ปี พ.ศ.2542

แม่นากเป็นหญิงท้องแก่ที่ต้องอาศัยอยู่บ้านริมคลองพระโขนงเพียงลำพัง เนื่องจากพ่อมากสามีของเธอต้องไปเป็นเกณฑ์ทหารเป็นระยะเวลาหลายเดือน ในวันที่แม่นากเจ็บท้องคลอด

เธอได้เสียชีวิตลงและชาวบ้านก็ได้นำศพของเธอไปฝังไว้ที่หลุมศพระหว่างต้นตะเคียนคู่ ส่งผลให้วิญญาณของแม่นากกลายเป็นผีเฮี้ยนที่ยังเฝ้ารอการกลับมาของพ่อมาก

เมื่อพ่อมากกลับมาจากสงคราม วิญญาณของแม่นากแสดงตัวเพื่ออยู่กับสามี พร้อมทั้งตามหลอกหลอนผู้ใดก็ตามที่พยายามจะบอกความลับเรื่องที่เขาเสียชีวิตไปแล้วแก่พ่อมาก จนกระทั่งวันหนึ่งพ่อมากได้ทราบความจริงว่าแม่นากได้เสียชีวิตไปแล้ว และตนเองก็อยู่กับ “ผี” มาโดยตลอด พ่อมากจึงจำเป็นต้องเจรจาขอร้องให้วิญญาณของแม่นากยอมสงบและไปสู่สุคติ ทั้ง ๆ ตนเองก็ยังรักแม่นากอยู่เช่นเดียวกับที่แม่นากรักตน (ไทเอ็นเตอร์เทนเมนท์, 2546)

2.5.4 เจ้าสัวสยาม ปี พ.ศ.2545

เป็นละครโทรทัศน์ที่รวบรวมเรื่องราวบุคคลสำคัญในประเทศไทยที่เดินทางมาจากเมืองจีน โดยเริ่มจากที่มีเพียงแค่เสื้อผืนหมอนใบ แต่พวกเขาก็ได้พากเพียรพยายามประกอบสัมมาชีพต่าง ๆ จนกระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิต และถูกขนานนามว่าเป็น “เจ้าสัวแห่งเมืองสยาม” ซึ่งละครเรื่องนี้ถือเป็นตัวอย่างความสำเร็จที่น่าชื่นชมและนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของผู้คน ทุกยุคทุกสมัย (ธนาชัย ธีรพัฒน์วงศ์, 2545)

2.5.5 เมื่อวันฟ้าเปลี่ยนสี ปี พ.ศ.2547

จันทร์ เป็นหญิงสาวที่ชีวิตต้องผกผันไปตามชะตากรรมที่เลวร้าย นับตั้งแต่วันที่เธอต้องพลัดพรากจาก ยิง ชายคนรักเพื่อไปแต่งงานกับ ช่างตี ตามความต้องการของพ่อ จันทร์มีลูกกับช่างตีทั้งสิ้น 5 คน แต่เพราะเกิดความบาดหมางกับช่างตี จันทร์จึงพาลูก 4 คนออกจากบ้านของช่างตี โดยจำใจทิ้งลูกคนสุดท้ายไว้เนื่องจากยังเด็กอยู่มาก

จันทร์พยายามทำงานทุกอย่างเพื่อเลี้ยงดูลูกทั้ง 4 คนให้เติบโตขึ้น แต่แล้วเรื่องเลวร้ายก็ได้เกิดขึ้นกับครอบครัวอีกครั้งเมื่อ หงส์ ลูกสาวคนโตไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานและถูกสามีทิ้งจนเกิดอาการเสียสติ ส่วน กอล์ฟ ลูกคนรองของจันทร์ได้เข้าเรียนเป็นนักเรียนนายร้อย แต่ก็ต้องมีปัญหากระทบกระทั่งกับ แม่ ลูกคนที่สามของจันทร์ซึ่งเป็นเด็กช่างกล ชอบมีเรื่องชกต่อยกับคู่อริอยู่เป็นประจำ ขณะเดียวกัน หมวย ลูกคนที่สี่ของจันทร์ที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วงการบันเทิง และมีความรักกับชายหนุ่มชื่อ มนต์รี โดยไม่รู้ว่าแท้จริงแล้วมนตรีนั่นเป็นน้องชายฝาแฝดของเธอ

ชีวิตของจันทร์ต้องประสบกับเรื่องเลวร้ายต่าง ๆ มากมาย แต่จันทร์ก็ยังคงเฝ้ารอวันที่ฟ้าจะเปลี่ยนสี พาให้ความมืดมนหมดไปและกลับกลายเป็นท้องฟ้าที่สดใส ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่าวันนั้นจะมาถึงเมื่อใด (ยุทธนา ลอพันธุ์ไพบูลย์, 2547)

2.5.6 อยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2548 (สรารุณ วิเชียรสาร, 2548)

มีเนื้อเรื่องย่อเช่นเดียวกับข้อ 1. เพียงแต่เปลี่ยนช่องทางการนำเสนอเรื่องราวจากภาพยนตร์เป็นละครโทรทัศน์ (สราวุธ วิเชียรสาร, 2548)

2.5.7 ลอดลายมังกร ปี พ.ศ.2549 (ประภัสสร เสวิกุล, 2549)

เป็นเรื่องราวชีวิตของเหลียง ชายชาวจีนที่อพยพเดินทางมาอยู่ในแผ่นดินไทยด้วยสภาพเสียผีหมอนใบ พร้อมกับเพื่อนรักของเขาที่ชื่อ จ๊ว ท่ามกลางช่วงเวลาของสงครามที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศเหลียงและจ๊วต่างก็ตั้งใจทำงานสร้างฐานะอย่างเต็มกำลังด้วยเหลียงหวังว่าสักวันหนึ่งเขาจะได้พาเมียหลัง ภรรยาชาวจีนของเขาย้ายมาอยู่ด้วยกันที่เมืองไทยให้จงได้ (ประภัสสร เสวิกุล, 2549)

2.5.8 ดิน น้ำ ลม ไฟ ปี พ.ศ.2551

นับตั้งแต่สงครามเวียดนามเริ่มต้นขึ้น แก๊งมิชชันนารีก็เติบโตขึ้นมาพร้อมกัน ส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งผลิตเฮโรอีนและส่งออกรายใหญ่ ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติมีอิทธิพลเกินกว่าที่กฎหมายจะจัดการได้ หน่วยงานลับของรัฐบาลจึงได้จัดตั้งกลุ่มชาวบ้านที่มีความสามารถขึ้นมา 4 คน ได้แก่ ดิน น้ำ ลม และไฟ เพื่อให้เป็นวีรบุรุษนิรนามต่อต้านการก่อการร้ายของพวกทรชนในทุกรูปแบบ โดยที่ไม่มุ่งหวังอะไรไปมากกว่าความสงบสุขของบ้านเมือง (ภูเข , 2551)

2.5.9 รักบ้านเรา ปี พ.ศ.2551 (สราวุธ วิเชียรสาร, 2551)

ละครเฉลิมพระเกียรติฯ ที่ว่าด้วยเรื่องราวของสองพี่น้องที่อาศัยอยู่ด้วยกัน หากแต่เกิดความไม่ลงรอยจนส่งผลให้ฝ่ายน้องสาวหนีออกจากบ้านหลบไปพักอยู่แถวตลาดคลองสวน ณ ที่นี้เธอได้พบกับครอบครัวของชายหนุ่มนักจัดรายการวิทยุ และน้องชายของเขาก่อนที่ความมุ่งหมายที่จะเป็นนักดนตรีในวงบางกอกซิมโฟนี นอกจากนี้เธอยังได้รู้จักกับอีกหลาย ๆ ครอบครัวในชุมชนที่ต่างก็อยู่ในภาวะของการเป็นผู้เช่าทรัพย์สินเพื่อเปิดกิจการโฮมสเตย์ ร้านขายของที่ระลึก ร้านนวดแผนไทย ร้านกาแฟ ซึ่งทุกครอบครัวในชุมชนนี้ล้วนมีส่วนในการเปิดโลกทัศน์ให้หญิงสาวได้เห็นถึงความโอบอ้อมอารี ความเห็นแก่ตัว ความเรียบง่าย ความทะเยอทะยาน ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่พบได้ในธรรมชาติของโลก (สราวุธ วิเชียรสาร, 2551)

2.5.10 พระจันทร์สีรุ้ง ปี พ.ศ.2552

อารักษ์ เป็นกะเทยนางโชว์ตัดสินใจรับ ตะวัน เด็กผู้ชายแรกเกิดมาจากออร์ดี เพื่อนนางโชว์ที่คลอดแล้วทิ้งไปอยู่เมืองนอก อารักษ์รักเด็กคนนี้และหนีจากวงสังคมนางโชว์ไปเปิดร้านเสริมสวยที่เชียงใหม่ ทำตัวเป็นผู้ชายเจ้าของร้านเสริมสวย และมีตะวันเป็นดังกำลังใจ โดยไม่มีใครรู้ว่าอารักษ์คือกะเทย

อารักษ์มักจะส่งสอนตะวันจากนิทานพระจันทริยามาค่าคืน เมื่อโตขึ้นอารักษ์ก็ส่งตะวันเรียนหนังสือจนกระทั่งตะวันสอบเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ และได้พบกับปลายฟ้าซึ่งเป็นเพื่อนมหาวิทยาลัยเดียวกัน และได้คบหากันเป็นคู่รักในที่สุด

วันหนึ่งขณะที่ตะวันกลายเป็นนักร้องซูเปอร์สตาร์ของฟ้าเมืองไทย อรดีก็ได้กลับมาเมืองไทยและพยายามขอลูกคืนจากอารักษ์ ระหว่างนั้นตะวันก็ประสบอุบัติเหตุสมองกระทบกระเทือนทำให้จำอารักษ์พ่อของตนเอง และปลายฟ้าไม่ได้ อรดีจึงเข้ามาแทรกบอกว่าเป็นแม่ และกล่าวหาว่าอารักษ์คือผู้ที่ไม่หวังดี ตะวันเชื่อแม่และรังเกียจอารักษ์ ปลายฟ้าจึงพยายามช่วยอารักษ์ด้วยการเล่านิทานพระจันทริให้ตะวันฟังจนตะวันเริ่มจำความได้ และในที่สุดตะวันก็กลับมาเป็นคนเดิม เป็นลูกที่รักพ่ออารักษ์ และมีคู่รักที่รักกันมากชื่อปลายฟ้า (วัตรา, 2552)

2.5.11 เคหาสน์สีแดง ปี พ.ศ.2554

รุจ เดินทางกลับมาอยู่ที่เคหาสน์สีแดงหลังไปเรียนแพทย์ที่ต่างประเทศมา 15 ปีเต็ม ณ ที่นั้นเขาได้พบกับอารยา หญิงสาวผู้เป็นลูกติดของอัมพา ภรรยาคนใหม่ของพ่อของเขา รุจตั้งแ่งรังเกียจอารยาเพราะปักใจเชื่อว่าแม่ของเธอมาแย่งพ่อของตนไป

รุจมักแสดงออกถึงความเกลียดชังอารยาอย่างชัดเจนผ่านการพูดจาถากถาง ทำร้ายน้ำใจตลอดจนพาแฟนสาวชื่อ เสาวรส มาเยาะหยันอารยาอยู่เป็นประจำ แต่ทว่าภายใต้ความเกลียดชังที่รุจมักจะแสดงออกมานั้น เขากลับได้รับความรักที่จริงใจจากอารยา ส่งผลให้ความเกลียดค่อย ๆ กลับกลายเป็นความรักโดยที่เขาไม่รู้ตัว (เปา-จิน-จง, 2554)

2.5.12 สวาน้อย ปี พ.ศ.2555

สรรรค์ บุตรชายของพระชาฎุขลาศัย ได้ตัดสินใจหนีออกจากบ้านหลังจากทราบว่าพ่อของเขาได้แต่งงานใหม่กับนักร้องไนต์คลับชื่อ มารศรี แต่ระหว่างทางสรรรค์ก็ได้ถูกดักทำร้ายจนทำให้เขาสูญเสียความทรงจำไป

สรรรค์มารู้สึกตัวขึ้นที่ท่าเรือ ได้ชื่อใหม่จากเจ้าแค้นท่าเรือว่า เสียม และได้ทำงานเป็นจับกังบนเรือ วันหนึ่งเสียมเกิดอุบัติเหตุจนน้ำบริเวณเกาะสีชัง นิด หญิงสาวชาวเกาะได้พบเห็นเหตุการณ์จึงเข้ามาช่วยเขาไว้และพาไปรักษาจนปลอดภัย เสียมตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่บนเกาะและได้แต่งงานกับนิดในที่สุด

วันหนึ่งพระชาฎุขลาศัยทราบเรื่องราวสรรรค์อาศัยอยู่บนเกาะจึงเดินทางมารับสรรรค์และนิดกลับไปอยู่ด้วยกัน แต่หลังจากที่สรรรค์ได้รับการบำบัดอาการความจำเสื่อม สรรค์ก็จำนิดและเรื่องราวบนเกาะไม่ได้เลย สุวลี หญิงสาวสูงศักดิ์ผู้เป็นว่าที่คู่หมั้นของสรรรค์จึงออกอุบายให้นิดถูกขับไล่ออกจากบ้านและต้องติดคุกเป็นเวลานาน

เมื่อพ้นโทษแล้ว นิดได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนคนคุกและเพื่อนชาวเกาะจนสามารถก้าวขึ้นไปเป็นนางเอกสาวที่มีชื่อเสียง และกลับไปปรือฟื้นความสัมพันธ์กับสตรีที่บ้านของพระชาณุชลาศัยได้ในที่สุด (นิพนธ์ ผิวฉอร, 2555)

2.6 ทฤษฎีประพันธ์กร (Auteur Theory)

ทฤษฎีประพันธ์กร (Auteur Theory หรือ Auteursism) เป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับการวิจารณ์ แนวปฏิฐานนิยมแบบหนึ่ง ซึ่งจะเน้นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ “ประพันธ์กร” หรือผู้สร้างงานศิลป์ โดยข้อเท็จจริงเหล่านี้มาจากตัวตนที่แท้จริงของ ผู้สร้างงานศิลป์ เช่น รสนิยม แรงบันดาลใจ หรือ ความเชื่อ เพื่อค้นหาลักษณะที่เป็น “เอกลักษณ์” หรือ “แบบแผน” ของตัวผู้สร้างงานศิลป์ หรือดูจากแนวทางการพัฒนาการของผลงานของผู้สร้างว่ารักษาระดับมาตรฐาน หรือมีเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

แนวคิดแบบประพันธ์กร เป็นมุมมองที่มุ่งสนใจภาพยนตร์โดยการสะท้อนความคิดของผู้กำกับ ล้วนแล้วแต่ใช้มุมมองและทัศนคติของตนในฉากต่างๆ ออกมาเป็นภาพและเสียง การที่จะได้ฉากออกมาแต่ละฉากนั้นเกิดจากความสามารถและแบบฉบับเฉพาะตัวของผู้กำกับ ซึ่งรวมไปถึง วิธีการเล่าเรื่อง การใช้เทคนิคทางภาพ ฯลฯ ภาพยนตร์หลายๆ เรื่องบางที่ไม่ต้องบอกชื่อผู้กำกับ ก็รู้ว่าเป็นผลงานการสร้างของใคร แนวคิดนี้เชื่อกันกว่าผู้กำกับจะตกตะกอนทางความคิดและถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานได้นั้น ล้วนผ่านเรื่องดีและเรื่องร้ายมาตลอดชีวิตตั้งแต่เด็กจนโต ดังนั้น การศึกษาภาพยนตร์ให้รู้ถึงความหมายที่แท้จริงนั้น จำเป็นจะต้องศึกษาลึกเข้าไปถึงมุมมองของผู้กำกับคนนั้นๆ ว่า เป็นเช่นไร ทั้งการศึกษา วิถีชีวิตในช่วงวัยรุ่น รวมถึงทัศนคติทางการเมือง ฯลฯ เมื่อเข้าใจภาพเบื้องหลังชีวิตผู้กำกับประกอบกับแนวทางการทำภาพยนตร์ในเรื่องก่อนๆ ก็จะทำให้เราเข้าใจภาพรวมของภาพยนตร์เรื่องที่กำลังชมอยู่ได้ (ศาลวัต บุญศรี, 2553)

ทฤษฎีประพันธ์กรตอกย้ำให้เห็นความสำคัญของผู้กำกับเป็นสำคัญ การจะเข้าใจหนังของผู้กำกับคนนั้นได้ เราต้องอ่านบทสัมภาษณ์ที่สามารถแสดงมุมมองและแนวคิดของเขาเพื่อรับรู้ถึงทัศนคติของเขา สำหรับภาพยนตร์ที่เราชมและนึกถึงผู้กำกับเป็นหลักนั้น มักจะเป็นภาพยนตร์ที่ผู้กำกับมีแนวทางในการสร้างภาพยนตร์เป็นของตัวเอง เช่น ทาร์นติโน, หว่อง กาไว, สไปกีย์, เดวิด ลินช์ หรือแม้กระทั่งสปีลเบิร์ก ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่การันตีคุณภาพหรือสไตล์ของภาพยนตร์ได้อย่างดี (ก้อง พาหุรักษ์, 2548)

2.7 ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative Theory)

Narrative process หรือการเล่าเรื่อง เป็นวิธีคิดที่เป็นกระบวนการรับรู้โดยการกลั่นกรอง วิเคราะห์กับเหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต มาลำดับเหตุการณ์เรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว โครงสร้าง

ของทฤษฎีการเล่าเรื่อง เริ่มต้นจากการปูพื้นเรื่อง การดำเนินเรื่องโดยลำดับกับเหตุการณ์จากอดีต สู่อนาคตและเหตุปัจจุบัน มนุษย์นั้นใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่อง โดยไม่รู้ตัวทั้งในเรื่องจริง ในนิยาย และ แม้แต่ในความฝัน โดยเฉพาะเรื่องราวในชีวิตจริงที่คาดหวังสู่อนาคต ทั้งนี้เพื่อสร้างความหมาย ให้กับชีวิตตามกาลเวลา

รวมทั้งในการฟังก็ใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่อง คือ จะเลือกเรื่องที่ได้ยินโดยนำบางเรื่องมาผูกโยง เป็นเรื่องราวตามความคาดหวัง สรุปเรื่องราวของผู้อื่นในแบบของตนเองโดยไม่รู้ตัว ซึ่งมีการสมมติ ก่อนเวลาที่สมควร ทำให้การรับรู้ไม่ครอบคลุมและเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิดและส่งผล ต่อความขัดแย้ง

ดังนั้น การฟังที่ดีนั้นผู้ฟังควรไตร่ตรองเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ผู้พูดนำมาเรียบ เรียงด้วยวิธีการของผู้พูดเอง ผู้ฟังจะได้เข้าใจมุมมองที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมายได้ตรงกัน ทำ ให้ผู้ฟังสามารถใช้เนื้อหา การเรียงลำดับเหตุการณ์ และวิธีการในการสร้างความหมายแบบ เดียวกันกับผู้พูดก็จะทำให้เข้าใจเรื่องราวของผู้พูดได้มากขึ้น (อานนท์ วิทยานนท์ และจารุรินทร์ ปิตานพวงศ์, 2554)

สำหรับวิธีการวิเคราะห์การเล่าเรื่องในภาพยนตร์มีหลายวิธี ดังนี้

- โครงสร้าง (Plot) โครงเรื่องเป็นเค้าเรื่องที่กำหนดขึ้นว่าเรื่องเล่าเป็นเรื่องเล่าในแนวใด ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องและผู้วิเคราะห์ต้องนำมาศึกษาเสมอ
- ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นองค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งที่สามารถทำให้เข้าใจเรื่องราว ได้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น
- ตัวละคร (Character) เป็นบุคคลที่อยู่ในเรื่องเล่า ซึ่งจะรวมไปถึงบุคลิกลักษณะของ ตัวละคร รูปร่างหน้าตา หรือนิสัยใจคออีกด้วย สามารถแบ่งคุณสมบัติของตัวละครได้ เป็น 2 ชนิดคือ ตัวละครผู้กระทำ และตัวละครผู้ถูกกระทำ
- แก่นความคิด (Theme) เป็นความคิดหลักของการดำเนินเรื่องเล่า เช่น ความดี-ความ ชั่ว หรือความรัก-ความเกลียด
- ฉาก (Setting) สถานที่ที่ดำเนินเรื่องเล่า สามารถบ่งบอกความหมายบางอย่างของ เรื่องได้ อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของตัวละครได้อีกด้วย
- สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) สัญลักษณ์ที่เกิดในเรื่องคือการสื่อความหมายในรูปของ คำพูดและภาพ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือสัญลักษณ์ทางภาพและ สัญลักษณ์ทางเสียง

- มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) เป็นการมองเหตุการณ์ของตัวละครในเรื่องผ่านสายตาของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง หรือการที่ผู้เล่ามองเหตุการณ์การจากวงในใกล้ชิดหรือวงนอกในระยะห่างๆ ซึ่งมุมมองในการเล่าเรื่องนี้จะมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชม และมีผลต่อการชักจูงอารมณ์ของผู้ชมอีกด้วย (รัตนา จักกะพาก และจิรยุทธ์ สีนุกพันธ์, 2545)

2.8 แนวคิดเรื่อง Genre

Genre หรือ ฌ็อง ในภาษาฝรั่งเศส หมายถึง รูปแบบหรือชนิดในการศึกษาและจัดแบ่งประเภทของวรรณกรรม ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์ รวมไปถึงงานศิลปะและสื่อต่างๆ โดยภาพยนตร์จะมีฌ็องที่แตกต่างออกไปอย่างมากมาย เช่น สยองขวัญ (horror) ตะวันตก (western) แอ็คชั่น (action) ผจญภัย (adventure) เป็นต้น

นิค ลาเซย์ ได้ให้ความเห็นถึงการแบ่งประเภทของ แนวภาพยนตร์ หรือ ฌ็องไว้ว่า หากต้องการจำแนก ฌ็อง ว่าอยู่ในประเภทใด เราสามารถแยกแยะได้จากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ตัวละคร (characters)
- ฉาก เหตุการณ์ (setting)
- การสื่อความหมายด้วยภาพ (iconography)
- การเล่าเรื่อง (narrative)
- รูปแบบ ลีลา (style) (นับทอง ทองใบ, 2553)

หากภาพยนตร์เรื่องใดมีลักษณะองค์ประกอบดังกล่าวร่วมกัน คล้ายกัน หรือมีฉากเหตุการณ์อยู่ในช่วงเวลาและสถานที่ใกล้เคียงกัน ก็จะสามารถจัดให้ภาพยนตร์เหล่านั้นอยู่ในแนวภาพยนตร์เดียวกันได้ โดยประเภทของแนวภาพยนตร์จะสามารถแบ่งได้หลายประเภทด้วยกันตามแต่ว่าใครจะแบ่งอย่างไร มีทั้งการแบ่งอย่างกว้างและอย่างละเอียดซึ่งก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ละคน บางคนก็จะแบ่งอย่างกว้างออกเป็น 7 กลุ่ม แต่บางคนจะแบ่งอย่างกว้างออกเป็น 10 กลุ่ม ดังนี้

ประเภทของแนวภาพยนตร์อย่างกว้างแบบที่ 1 แบ่งได้ดังนี้

- Science Fiction and Fantasy ภาพยนตร์นิยายวิทยาศาสตร์และจินตนาการ
- Horror Film ภาพยนตร์สยองขวัญ เรื่องเล่าที่ราดด้วยเลือด
- The Adventure Film ภาพยนตร์ผจญภัย วาระแห่งวีรกรรมของวีรบุรุษ
- The Western ภาพยนตร์บุกเบิกตะวันตก ความรุ่งโรจน์และตกต่ำของตำนานอมตะ
- The Gangster Film ภาพยนตร์แก๊งสเตอร์ บริษัทอาชญากรรม ไม่จำกัด

- Film Noir ภาพยนตร์ฟิล์มดำ สตรีร้าย บุกฆาต ในโลกอับลึกลับ
- The Musical ภาพยนตร์เพลง งานศิลป์แห่งภาษาเสียง
- Comedy ภาพยนตร์ตลก แต่โลกอันอุดมอารมณ์ขัน
- The Art Film ภาพยนตร์ศิลปะ สนามล้ำแดงศักดิ์ดาของพญาศิลปิน
- The social Problem Film ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม สัจจะในสุนทรียะ (กฤษดา เกิดดี, 2547)

หรือประเภทของแนวภาพยนตร์อย่างกว้างแบบที่ 2 แบ่งได้ดังนี้

- Comedy ภาพยนตร์ตลก
- Action ภาพยนตร์ต่อสู้
- Horror ภาพยนตร์สยองขวัญ หรือหนังผีนั่นเอง
- Romance ภาพยนตร์โรแมนติก ความรัก
- Drama ภาพยนตร์ชีวิต
- Documentary ภาพยนตร์สารคดี
- Thriller ภาพยนตร์ระทึกขวัญ แนวฆาตกรโรคจิต

สำหรับการแบ่งประเภทอย่างละเอียดก็จะเป็นการระบุค่าเฉพาะลงไปต่อท้ายประเภทหลักๆ เช่น Action Classics, Action Comedies หรืออาจจะเป็นการตั้งคำใหม่เพื่อเจาะจงถึงภาพยนตร์เรื่องนั้นก็ได้ เช่น Cops, Disasters การแบ่งประเภทอย่างละเอียดนี้ก็เพื่อให้คนดูสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับอะไร (Moviebankonline, 2010)

“แนวภาพยนตร์” เป็นสิ่งที่มีการศึกษากันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยผู้บุกเบิกคนแรกก็คือ อริสโตเติล หลังจากนั้นการศึกษาเกี่ยวกับแนวภาพยนตร์ก็เพิ่มมากขึ้น โดยอุมแบร์โต เอโค ก็เป็นอีกคนหนึ่งที่ได้เสนอทศนะที่สำคัญเกี่ยวกับแนวภาพยนตร์โดยชี้ให้เห็นว่าแนวภาพยนตร์เป็นไปใน “ลักษณะต่อเนื่อง” กล่าวคืองานศิลปะและผลิตผลทางวัฒนธรรมชนิดต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นลักษณะต่อเนื่อง 4 ชนิด คือ สร้างต่อ (Retake), สร้างใหม่ (Remake), ซีรีส์ (Series) และซากา (Saga)

- สร้างต่อ เป็นการนำตัวละครจากภาพยนตร์เรื่องหนึ่งมาใช้กับเรื่องถัดไป เช่น ภาพยนตร์ชุด Star Wars ที่มีด้วยกัน 3 ภาค

- สร้างใหม่ เป็นการนำเอาเรื่องเดิมที่มีอยู่แล้วมาสร้างใหม่ เช่น การนำเอาบทประพันธ์ของเชกสเปียร์มาสร้างแล้วสร้างอีก โดยการสร้างใหม่ไม่จำเป็นต้องการเป็นการสร้างซ้ำ (Repeat)
- ซีรีส์ เป็นการนำตัวละครหลักมาแสดงใหม่ เพียงแต่เปลี่ยนตัวละครรอง โดยแบบแผนการเล่าเรื่องยังคงเดิม เช่น ภาพยนตร์ชุดเชอร์ล็อก โฮมส์
- ซากา จะคล้ายๆกับซีรีส์ แต่จะไม่ผูกพันกับแบบแผนมากนัก จะเกี่ยวข้องกับการเติบโตและช่วงเวลาของคนในครอบครัว เป็นความต่อเนื่องตามธรรมชาติ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง Dallas

สุดท้ายแล้วเอโคเชื่อว่า งานวรรณกรรม ศิลปะ และงานสื่อมวลชน ล้วนแล้วแต่เป็นไปในลักษณะต่อเนื่อง 4 ชนิดดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งสิ้น งานศิลปะเหล่านี้จึงอุดมไปด้วยการล้อเลียน (parody) การสร้างต่อ (retake) สร้างใหม่ (remake) และการโจรกรรมความคิด (plagiarisms)

โดยการประเมินปัญญาของผู้สร้างภาพยนตร์ของเอโคครั้งนี้ถือว่าการประเมินค่าที่ต่ำจนเกินไป แต่ก็นับได้ว่ามีความจริงอยู่ไม่น้อย อย่างไรก็ตามแนวภาพยนตร์ก็ยังจำเป็นที่จะต้องมีการสำรวจใหม่ๆอยู่เสมอ และอิทธิพลของแนวภาพยนตร์ที่มีความแปลกใหม่นี้ก็จะสามารถสร้างความสนใจให้กับคนดูได้อย่างมาก (กฤษฎา เกิดดี, 2547)

2.9 แนวคิดการพัฒนาชุมชน (Community Development)

การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความคิด ของคนในชุมชนนั้นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ (Self-Reliance) หรือช่วยตนเองได้ (Self-Help) อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาคนให้มีความพร้อมในทุกๆด้านเพื่อที่จะสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อีกด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาชุมชนจึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและบุคคลที่จะเข้าไปดำเนินการพัฒนานั้นจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ (ปฏิบัติการ)

2.9.1 ความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน

เดิมทีแล้วการพัฒนาชุมชนนั้นมีรากฐานมาจากคำว่า การศึกษามวลชน (Mass Education) เนื่องจากปี ค.ศ.1944 คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศอังกฤษได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามวลชนในสังคมแอฟริกัน (Mass Education in African Society) เสนอต่อรัฐบาลของประเทศอังกฤษเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปกครองดินแดนส่วนที่เป็นอาณานิคมในทวีปแอฟริกา โดยเป็นการปกครองที่เปิด

โอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ สามารถร่วมควบคุมการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่คำนี้ก็ยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก ดังนั้น ปี ค.ศ. 1948 ที่ประชุมสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการบริหารและปกครองชาวแอฟริกัน (African Administration) ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ จึงได้นำคำว่า “การพัฒนาชุมชน” ออกมาใช้และนับได้ว่าเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน (โกวิท พวงงาม, 2553)

2.9.2 แนวความคิดของการพัฒนาชุมชน

(สนธยา พลศรี, 2547) แนวความคิดของการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนได้อย่างถูกต้อง ดังต่อไปนี้

- คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน

การพัฒนาชุมชนจำเป็นต้องเชื่อมั่นในพลังความสามารถของคน การดำรงอยู่ หรือการล่มสลาย ขึ้นอยู่กับคนเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงจำเป็นต้องให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา คือ ต้องพัฒนาคนให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชนของตนให้มีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดี มีความพร้อมที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองได้ต่อไป

- การมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาชุมชนจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามาร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติร่วมกัน ประชาชนควรที่จะมีส่วนร่วมในทุกๆขั้นตอน ไม่เพียงแต่ขั้นตอนที่จะได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพียงเท่านั้น แต่ควรร่วมมือกันตั้งแต่เริ่มต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาชุมชนเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

- การช่วยเหลือตนเองของชุมชน

การพัฒนาชุมชนเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับประชาชนในชุมชนให้สามารถพัฒนาชุมชนได้ด้วยตนเอง ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ในทุกๆด้าน ไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากชุมชนภายนอก ถ้าไม่เกินขีดความสามารถของชุมชนตัวเอง

- การใช้ทรัพยากรในชุมชน

การพัฒนาชุมชนในแต่ละชุมชนจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในชุมชนของตนเอง เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรหวังพึ่งพาทรัพยากรจากชุมชนภายนอก เนื่องจากชุมชนภายนอกเองก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาเช่นกัน

- การริเริ่มของประชาชนในชุมชน

การพัฒนาชุมชนจำเป็นต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชากรในชุมชน ไม่ใช่เป็นการนำโครงการต่างๆจากบุคคลภายนอกเข้าไปกำหนด แต่บุคคลภายนอกที่เป็นรัฐบาลหรือหน่วยงานเอกชนจะต้องเป็นเพียงผู้ร่วมดูแล สนับสนุนส่งเสริมเท่านั้น เพื่อที่จะทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการได้

- ขีดความสามารถของชุมชนและรัฐบาล

การพัฒนาชุมชนมุ่งเน้นการพัฒนาโดยคนและทรัพยากรในชุมชนเป็นสำคัญ กล่าวคือ หากชุมชนใดมีขีดความสามารถน้อย รัฐบาลก็จะเข้าไปช่วยสนับสนุนมากขึ้น แต่ก็ไม่สามารถเข้าไปช่วยได้มากจนเกินไปเนื่องจากรัฐบาลเองก็มีขีดจำกัดของรัฐบาลเอง เช่น ความจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร ฯลฯ ดังนั้นชุมชนและรัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีขีดความสามารถที่มีสัดส่วนสอดคล้องซึ่งกันและกัน

- การร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชน

การร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีขีดความสามารถที่จำกัด ไม่สามารถดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นเพื่อการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ จำเป็นที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันทั้งสองฝ่าย

- การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ

การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การพัฒนาโดยดำเนินกิจกรรมต่างๆไปพร้อมๆกัน จะมุ่งเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพราะกิจกรรมต่างๆ ต้องสอดคล้องและเป็นไปแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดแรงงาน งบประมาณ และเวลา

- ความสมดุลในการพัฒนา

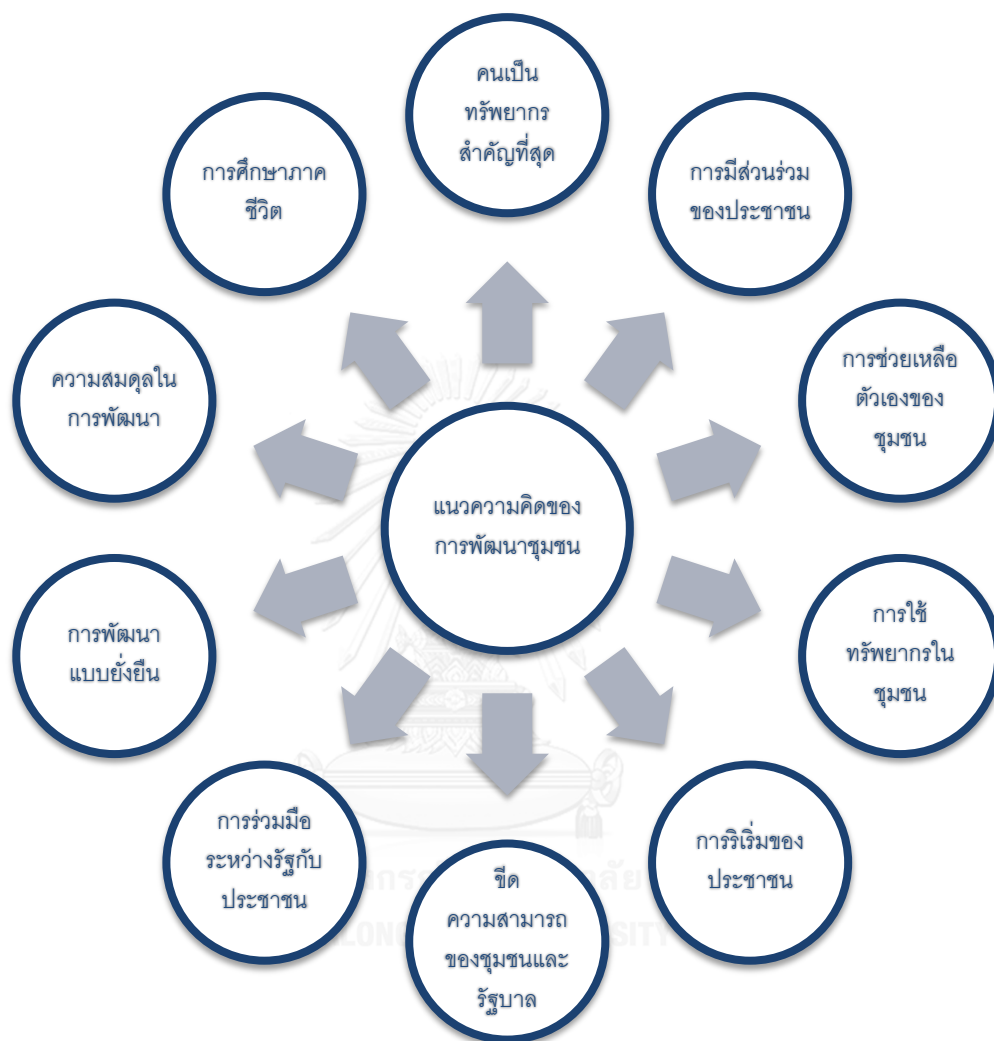
การพัฒนาไม่ควรมุ่งเน้นไปเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะทุกๆกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาไปพร้อมๆกันอย่างสมดุล เช่น การพัฒนาคน กับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาร่างกายกับจิตใจของคน

- การศึกษาภาคชีวิต

การพัฒนาชุมชนเปรียบเสมือนการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงมีลักษณะที่เป็นกระบวนการ เป็นวิธีการ เป็นโครงการ และเป็นขบวนการทางสังคม (สนธยา พลศรี, 2547)

แผนภาพที่ 2.3: แนวความคิดของการพัฒนาชุมชน

ที่มา: แนวความคิดของการพัฒนาชุมชน (สนธยา พลศรี, 2547)

2.9.3 ความหมายของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะร่วมมือกันปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนให้ดีขึ้น ทั้งการใช้พลังของชุมชนและการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน (สนธยา พลศรี, 2547)

การพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การสร้างสรรค์ปรับปรุงอย่างมีกระบวนการ โดยมีโครงสร้างและแบบแผน หรือมีทิศทางเป้าหมายที่แน่นอน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้าน

ต่างๆให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกความหมายหนึ่ง การพัฒนาชุมชนอาจหมายถึง การเรียนรู้และการดำรงไว้ของทุนทางสังคมที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม (โกวิท พวงงาม, 2553)

จากความหมายที่ได้กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า “การพัฒนาชุมชน” หมายถึง การพัฒนา ศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองและชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

2.9.4 หลักการพัฒนาชุมชน

หลักการพัฒนาชุมชน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกชั้นทุกตอน ตั้งแต่เริ่มร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมประเมินผล ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลของการพัฒนา ทั้งในรูปของบุคคล กลุ่มและองค์กรอย่างแท้จริงด้วยความสมัครใจ เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ชุมชนและเจ้าของงานพัฒนาชุมชน (Sense of Belonging) ที่จะสามารถทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปได้อย่างประสบผลสำเร็จ

- หลักการพึ่งพาตนเองของชุมชน

ประชาชนควรพึ่งพาตนเองตามศักยภาพหรือพลังความสามารถที่มีอยู่ในชุมชน เพราะประชาชนจะเป็นผู้รู้อย่างแท้จริงว่า ชุมชนต้องการสิ่งใด หรือควรแก้ไขปัญหาใด อีกทั้งการหวังพึ่งพารัฐบาลหรือการช่วยเหลือจากภายนอกก็มีขีดจำกัด ดังนั้นการพึ่งพาตนเองของชุมชนจึงเป็นหลักการสำคัญของการพัฒนาชุมชนอีกข้อหนึ่ง

- หลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

กลุ่มเปรียบเสมือนศูนย์กลางการดำเนินงานพัฒนาชุมชน เนื่องจากเป็นศูนย์รวมการ ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบ เป็นแหล่งฝึกความรู้ ความสามารถของทุกคนในชุมชน ทำให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่

- หลักการค้นหาและพัฒนาผู้นำ

การค้นหาและพัฒนาผู้นำเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้นำจะเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพที่โดดเด่นเป็นพิเศษ สามารถทำให้ทุกคนในชุมชนเคารพเชื่อฟัง ชักจูง โน้มน้าวให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการมีผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การพัฒนาชุมชนมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

- หลักประชาธิปไตย

ประชาชนทุกคนในชุมชนล้วนแต่มีความคิดที่หลากหลายแตกต่างกัน ดังนั้นหากจะพัฒนาสิ่งใดในชุมชนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ทุกคนในชุมชนร่วมกันตัดสินใจ ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนมีความเห็นไม่ตรงกัน วิธีการที่ดีที่สุดคือใช้หลักประชาธิปไตย ยอมรับเสียงข้างมาก เพื่อเป็นยอมรับและฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้อย่างเท่าเทียม

- หลักการประสานงาน

การพัฒนาชุมชนเป็นกิจกรรมที่มีบุคคล กลุ่มและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการดำเนินงานต่างๆจึงจำเป็นต้องใช้หลักการประสานงานเป็นหลัก เนื่องจากการประสานงานจะเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่รับผิดชอบและร่วมมือกันรับผิดชอบในกิจกรรมร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ เป็นไปตามลำดับ ไม่ซ้ำซ้อน ประหยัดแรงงาน ทรัพยากร และเวลา

- หลักการจัดการชุมชน

ทุกคนในชุมชนควรเรียนรู้หลักการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง เพื่อให้สามารถวางแผนงานและโครงการ สามารถจัดกระบวนการหรือเตรียมการเพื่อดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการได้ด้วยตนเอง จึงเป็นหลักการที่สนับสนุนให้หลักการพัฒนาชุมชนข้ออื่นๆมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- หลักความเข้าใจในวัฒนธรรมของชุมชน

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ประชาชนยอมรับและนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นวิถีชีวิตของชุมชน วัฒนธรรมเกิดจากการกระทำหรือผลงานของมนุษย์ ทั้งที่เป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เป็นต้น และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เป็นต้น วัฒนธรรมบางอย่างอาจจะเป็นภูมิปัญญาของชุมชนซึ่งมีความสำคัญต่อชุมชนมาก ดังนั้นการดำเนินงานพัฒนาชุมชนจะได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในวัฒนธรรมของชุมชนว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัฒนธรรมของชุมชนนั่นเอง

- หลักการขยายผลของโครงการ

หลังจากการพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จแล้ว ควรที่จะนำผลของโครงการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่นๆ เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาให้กับชุมชนที่มีลักษณะเดียวกันกับชุมชนของตน เพราะตัวอย่างของความสำเร็จจะสร้างขวัญ กำลังใจ ความเชื่อมั่น ไม่ทอดทิ้งต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา และผลของการขยายโครงการจะทำให้เกิดพลังสามารถสร้างเครือข่ายและประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น

- หลักการสมทบ

การพัฒนาชุมชนเป็นการมุ่งเน้นให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยประชาชนเป็นสำคัญ แต่ขีดความสามารถของประชาชนมีขีดจำกัด ดังนั้นชุมชนจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภายนอก แต่ไม่ใช่การพึ่งพาอย่างตลอดไป เป็นเพียงเข้ามาร่วมสทบซึ่งกันและกันเพื่อก่อให้เกิดพลังในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2541) และ (พัฒน์ บุณยรัตพันธุ์, 2549)

2.10 แนวคิดการโหยหาอดีต (Nostalgia)

การโหยหาหรือถวิลหาอดีต (Nostalgia) เป็นวิธีการมองโลกหรือวิธีการให้ความหมายแก่ประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์อย่างหนึ่งโดยเน้นความสำคัญของจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนใน “ปัจจุบันขณะ” ที่มีต่ออดีตที่ผ่านพ้นไปแล้ว (พัฒนา กิติอาษา, 2546)

แนวคิดการโหยหาอดีต หรือ “นอสตัลเจีย” (Nostalgia) คือ สภาวะอาการและความรู้สึกของคนที่รู้สึกอ่อนไหวและถวิลหาบรรยากาศหรือความคุ้นเคยแบบในอดีต รวมถึงความรู้สึกเศร้าซึมเมื่อรำลึกถึงความทรงจำในอดีตด้วย มีนิยามการอธิบายไว้ในทัศนะต่างๆ ดังต่อไปนี้

จากความหมายของการโหยหาอดีตข้างต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การโหยหาอดีตหมายถึง การมองย้อนกลับไปหาอดีตที่ผ่านพ้นมาแล้วด้วยความคิดถึงและเรียกร่องหาบรรยากาศแบบเดิมๆที่เคยมีอยู่

สุวรรณมาศ เหล็กงาม ได้นิยามของการโหยหาอดีตนั้นได้มีการอธิบายไว้ในทัศนะต่างๆ ดังนี้

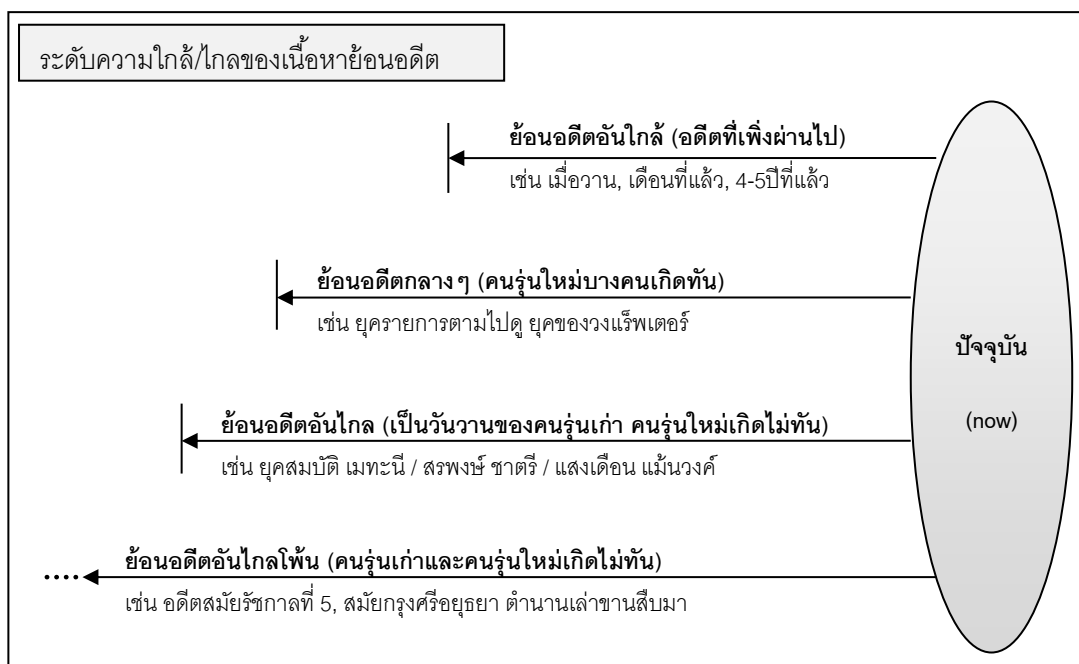
- การโหยหาอดีตในมิติแห่งทิศทางของเวลา (Time Perspective)

การมองดูเวลาของคนในปัจจุบันนั้นมีอยู่สองทิศทางนั่นก็คือ การเหลียวหลังไปดูอดีต (Retrospective) และการแลไปข้างหน้า (Prospective) ซึ่งหากจะพูดถึงการโหยหาอดีตนั้นก็หมายความว่า การที่เราเหลียวหลังไปดูอดีตที่เกิดขึ้นผ่านมาแล้ว

จากงานวิจัยเรื่อง “The Cultural and Filmic Elements That Contribute to the Popularity of the Thai Film Nang Nak” ซึ่งออกฉายในปี พ.ศ.2542 โดยผลจากการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์นางนาคเรื่องนี้มีองค์ประกอบด้วยกันทั้งหมด 5 อย่างที่ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ คุณค่าแห่งความรักโรแมนติก, ความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาณ, แนวคิดการโหยหาอดีต, ความเชื่อในสิ่งไม่จื๊ริงยั้งยืน และคุณค่าของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดการโหยหาอดีตก็ทำให้พบได้ว่าการที่ผู้ชมภาพยนตร์เลือกชมภาพยนตร์แนวย้อนยุคก็เนื่องมาจากความปรารถนาที่จะหวนกลับไปสู่ออดีต และหลังจากชมภาพยนตร์เสร็จแล้วนั้นก็ทำให้พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์ต้องการกลับไปใช้ชีวิตที่เหมือนอดีต เรียบง่าย สันติ สวยงาม ไม่

ยุ่งยากและซับซ้อนเหมือนในปัจจุบัน และจากงานวิจัยเรื่อง “การประกอบสร้างภาพเพื่อการโหยหาอดีตในรายการวันวานยังหวานอยู่” สามารถอธิบายได้ว่าการเหลียวหลังไปดูอดีตสามารถแยก ระดับความใกล้/ไกลของเนื้อหาในอดีตได้ออกเป็น 4 ระดับ ดังภาพด้านล่างนี้

แผนภาพที่ 2.4: ระดับ (level) ความใกล้/ไกลของเนื้อหาในอดีตในรายการ “วันวานยังหวานอยู่”
ที่มา : สื่อเก่า สื่อใหม่ ใจเชื่อมร้อย (สุวรรณมาศ เหล็กงาม, 2554)

สำหรับเนื้อหาที่ย้อนอดีตอันไกลโพ้นนั้น จะไม่มีจุดสิ้นสุดของการเหลียวหลังไปดูอดีต เนื่องจากความเชื่อแบบไทยจะเชื่อเรื่องภพชาติ มีการเวียนว่ายตายเกิด ดังนั้นแล้วการย้อนอดีตอันไกลโพ้นนั้นจึงมองย้อนไปได้ไกลแสนไกล ดังเช่น ละครโทรทัศน์เรื่อง “ด้วยแรงอธิษฐาน” โดยที่ตัวเอกของเรื่อง มองย้อนอดีตไปถึงขั้นระลึกชาติว่าปางก่อนเคยเป็นใคร และประสบพบเจอสิ่งใดมาบ้างนั่นเอง (สุวรรณมาศ เหล็กงาม, 2554)

- การโหยหาอดีตในมิติภววิสัย (Objective) และมิติอัตวิสัย (Subjective)

นอสทัลเจียมีความเกี่ยวข้องกับอดีตใน 2 มิติ นั่นก็คือ มิติภววิสัย (Objective) และมิติอัตวิสัย (Subjective) โดยที่มิติภววิสัย เป็นจะเป็นอดีตเก่าๆที่ทุกคนมีประสบการณ์ร่วมกัน และถูกบันทึกเป็นความทรงจำของคนในระดับสังคมที่เรียกว่า collective memory ต่างกับมิติอัตวิสัย ที่เป็นอดีตเก่าๆของคนเฉพาะบุคคล และถูกบันทึกเป็นความทรงจำของปัจเจกคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวที่เรียกว่า individual memory ความทรงจำใน 2 ลักษณะนี้จะสามารถเชื่อมโยงเข้าเป็นเนื้อเดียวกันได้เมื่อนำความทรงจำปัจเจกบุคคลเข้ามารวมตัวเป็นส่วนหนึ่งของอดีตในระดับสังคม

- รูปธรรมของอดีต

รูปธรรมของอดีต สามารถจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ให้มองเห็นได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผลจากงานวิจัยเรื่อง “การประกอบสร้างภาพเพื่อการโยยหาอดีตในรายการวันวานยังหวานอยู่” (สุวรรณมาศ เหล็กงาม, 2552)สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีตได้ 7 หมวดหมู่ ดังนี้

- เหตุการณ์ ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- บุคคล ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- วัตถุสิ่งของ ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- สถานที่ ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- ผลงาน/การแสดง ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- กิจกรรม ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
- เรื่องเล่า/เรื่องแต่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต

จากการแบ่งหมวดหมู่ดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมของอดีตมากขึ้น ได้โดยการแสดงตัวอย่างเนื้อหารายการวันวานยังหวานอยู่ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต ดังนี้

ตารางที่ 2.3: ตัวอย่างเนื้อหารายการวันวานยังหวานอยู่ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
ที่มา : สื่อเก่า สื่อใหม่ ใจเชื่อมร้อย (สุวรรณมาศ เหล็กงาม, 2552)

หมวดหมู่ของอดีต	ตัวอย่างเนื้อหาสาระที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพในอดีต
เหตุการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์ชีวิตในอดีตของแซกรับเชิญ - เบื้องหลังการถ่ายทำละครโทรทัศน์ของแซกรับเชิญ
บุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - นักร้อง/นักแสดง/พิธีกรชื่อดังในอดีต - นักกีฬาไทยที่เคยได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในอดีต
วัตถุสิ่งของ	<ul style="list-style-type: none"> - รูปถ่ายในวัยเด็กของแซกรับเชิญ - ไม้คมแฝกซึ่งเป็นอาวุธโบราณที่ใช้ในการถ่ายทำละครเรื่อง "คมแฝก"
สถานที่	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านเกิดของแซกรับเชิญ - ตลาดบางหลวง (ตลาดร้อยปี) จังหวัดนครปฐม
ผลงาน/การแสดง	<ul style="list-style-type: none"> - เพลงดังในอดีต - รายการโทรทัศน์ที่เคยได้รับความนิยมในอดีต
กิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การยิงปืนงานวัด - การเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท
เรื่องเล่า/เรื่องแต่ง	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เคยตกเป็นข่าวในอดีตของแซกรับเชิญ - ตำนานการต่อสู้ของยักษ์วัดแจ้งกับยักษ์วัดโพธิ์

นอกจากรูปรูปธรรมของอดีตทั้ง 7 หมวดหมู่นี้แล้ว หากพิจารณาลงไปลึกมากกว่านี้ก็จะพบว่ายังมี หมวดหมู่ย่อยๆที่แฝงอยู่ เช่น วิถีชีวิต ที่จะแฝงอยู่ในกิจกรรม หรือแม้แต่ คุณค่า ก็จะสามารถดูได้ว่าแฝงอยู่ในทุกหมวดเลยก็ว่าได้ (สุวรรณมาศ เหล็กงาม, 2552)

2.11 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ (Globalization)

โลกาภิวัตน์ เป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเฉพาะ เพื่อตอบสนองปรากฏการณ์ของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป นักคิดหลายท่านได้ให้ความหมายของโลกาภิวัตน์ไว้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล โลกาภิวัตน์ (Globalization) หมายถึง “การแพร่กระจายไปทั่วโลก; การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นต้น” (พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, 2542) นายโคฟี อานัน (Kofi Annan) เลขาธิการใหญ่สหประชาชาติให้ความหมายว่า “กระบวนการที่ย้อนกลับไม่ได้ และไม่มีทางเลี้ยว” เขาอธิบายต่อว่ามันเป็นพลังด้านบวก แต่ก็ยังเป็นพลังที่อาจทำให้เกิดผลไม่ดีได้ ดังนั้นจึงควรควบคุมการใช้อย่างระมัดระวัง (International Chamber of Commerce, 1999) โลกาภิวัตน์ เป็นการนำคำว่า โลก มารวมสนธิกับคำว่า ภิวัตน์ ที่มีความหมายว่า การหมุนไปอย่างยั้ง หรือการทำให้หมุนไปเร็วขึ้น ดังนั้น โลกาภิวัตน์ ในอีกความหมายหนึ่งจึงหมายความว่า การหมุนทันโลกอย่างรวดเร็ว เกิดจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่แสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของความสัมพันธภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคล ชุมชน หน่วยงานธุรกิจต่างๆ และรัฐบาลอื่นๆ ทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีคำว่า โลกานุวัตร ที่อาจารย์ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นคนบัญญัติขึ้น ซึ่งเป็นข้อถกเถียงกันในเรื่องของความหมายว่าควรจะใช้คำใดจึงจะเหมาะสมกับคำว่า Globalization ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โลกานุวัตร มีความหมายถึง ความประพฤติตามโลก (สุวิดา ธรรมมณีวงศ์, 2553)

อย่างไรก็ตาม แม้โลกาภิวัตน์จะมีความหมายที่แตกต่างและหลากหลาย แต่ล้วนมีจุดร่วมที่เหมือนกัน นั่นคือ การทำให้โลกเป็นเสมือนสังคมเดียวกัน โดยอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารและโทรคมนาคม ช่วยลดเวลา ลดระยะทางของการติดต่อสื่อสารระหว่างพื้นที่ส่วนต่างๆ ของโลก จากพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลกันก็เสมือนอยู่ใกล้กันเนื่องจากความรวดเร็วในการสื่อสาร

ลักษณะของสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์

ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น ถือว่าเป็นยุคทองของเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องโลกในยุคโลกาภิวัตน์ต้องอาศัยเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ในการเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ มีผลทำให้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งบุคลากรด้านนี้มีความสำคัญและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ในปัจจุบันได้ถูกพัฒนาให้มีขนาดเล็ก แต่มีประสิทธิภาพสูง มีความสามารถในการบันทึกข้อมูล ประมวลผล และจัดเก็บข้อมูลปริมาณมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อเนื่องให้เกิดการเพิ่มขึ้นของแรงงานในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ แรงงานด้านการสื่อสาร ด้านการศึกษา โฆษณา สิ่งพิมพ์ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งแรงงานที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์การสื่อสารหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะเด่นของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์อย่างหนึ่งคือ การหมุนเวียนของข้อมูลที่มีปริมาณมหาศาล ข้อมูลดังกล่าวเป็นทั้งข้อมูลที่มีประโยชน์และข้อมูลที่เป็นขยะ ผู้ที่อยู่ในสังคมยุคนี้จะต้องมีการไตร่ตรองและวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบก่อนจะรับข้อมูลหรือข่าวสารนั้น ข้อมูลข่าวสารกลายเป็นสินค้าประเภทหนึ่ง การหมุนเวียนของข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ชัดเจนในเกือบทุกด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรม เป็นต้น

สังคมในยุคโลกาภิวัตน์จึงเสมือนเป็นหนึ่งเดียวกัน เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร มีผลทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลกันสามารถทำได้สะดวก รวดเร็วเหมือนอยู่ใกล้กันเสมือนไม่มีขอบเขตของพรมแดน การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารไปยังบริเวณที่ห่างไกลกลายเป็นเรื่องธรรมดา การเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวยังให้สังคมต่างๆ มีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอีกด้วย

ผลกระทบของโลกาภิวัตน์

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโลกาภิวัตน์มีหลายด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- การเปิดการค้าเสรี การค้าโลกมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว
- กระแสการเงิน มีการเปิดเสรีทางการเงิน สามารถทำธุรกรรมต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น อีกทั้งยังเกิดการไหลของกระแสการเงินเนื่องจากการลงทุนข้ามชาติ
- เทคโนโลยี สามารถติดต่อสื่อสารข้ามชาติได้อย่างรวดเร็วด้วยอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์
- นโยบาย ส่งเสริมการเปิดการค้าเสรีและการลงทุนจากต่างประเทศ
- อุตสาหกรรม เกิดตลาดการผลิตขึ้นทั่วโลก และสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ต่างประเทศได้มากขึ้น (International Labour Organization, n.d.)

- การแพร่กระจายของวัฒนธรรม เกิดการขยายตัวของวัฒนธรรมและการนำเข้ามาของวัฒนธรรมได้โดยง่าย เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เช่น จากภาพยนตร์ ดนตรีหรืองานศิลปะอื่นๆ
- การแพร่กระจายของการศึกษา สามารถเดินทางข้ามประเทศเพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ หรือสิ่งใหม่ๆที่ประเทศของตนไม่มี เพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้กับประเทศตนเองได้
- กฎหมายและจริยธรรม อาชญากรไม่สามารถขอลี้ภัยในต่างประเทศได้ จึงนำมาซึ่งความยุติธรรมและลดการก่อการร้ายทั่วโลก (Arjun Kulkarni, 2012)

ผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อประเทศไทย

นักเศรษฐศาสตร์หลายท่านต่างมีความเห็นตรงกันว่า กระแสของโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่างๆ ในโลก โดยเฉพาะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจและสังคมที่พึ่งพิงต่างประเทศสูงดังเช่นประเทศไทย จากการคาดการณ์ของนักวิชาการหลายท่านอาจสรุปผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่อประเทศไทยได้ดังนี้

- เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลก อัตราการเกิดลดต่ำลง ผู้สูงอายุจะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวหน้าทางการแพทย์ และผู้คนหันมาให้ความสนใจกับสุขภาพทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ดังนั้นแนวโน้มของตลาดจึงกลายเป็นตลาดของผู้สูงอายุและตลาดของกลุ่มวัยรุ่น ส่งผลให้สินค้าและบริการถูกแยกออกจากกันอย่างชัดเจน เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้รัฐมีภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้น อาทิ เงินบำนาญสวัสดิการหลังเกษียณอายุ โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือหรือแรงงานที่มีความรู้ไปยังชุมชนเมืองหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาสังคมแออัด ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
- ความเหลื่อมล้ำของความรู้จะเกิดขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ประเทศที่มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องจะมีความได้เปรียบทางด้านการแข่งขัน การวิจัยและพัฒนาจะมีความสำคัญมากขึ้น สังคมที่โลกเป็นเสมือนสังคมเดียวกันจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างกันได้โดยง่าย ประเทศที่มีระบบการจัดการองค์ความรู้ที่ดีจะเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในวงกว้าง ตัวอย่างเช่นในปัจจุบันมีการนำมาตรฐานการศึกษาของต่างๆ ประเทศมาเป็นเกณฑ์อ้างอิงในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นต้น

- เกิดความร่วมมือการระหว่างประเทศมากขึ้น เนื่องจากโลกาภิวัตน์ทำให้สังคมทุกสังคมอยู่ใกล้กันมากขึ้น การแข่งขันเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากปัญหาภายในประเทศเพื่อนบ้าน ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการรวมตัวกันของประเทศต่างๆ กลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีอำนาจในการต่อรองทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจและความมั่นคงระหว่างประเทศ ความร่วมมือดังกล่าวเกิดขึ้นจากความไม่มั่นใจในอำนาจการต่อรองของประเทศตน ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีกลุ่มต่างๆ เพิ่มขึ้นมากมาย ตัวอย่างเช่น กลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่รวมตัวกันเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งไทยก็เป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่มนี้ เป็นต้น

จากแนวโน้มสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีทั้งผลในเชิงบวกและผลในเชิงลบต่อประเทศไทย ผลในเชิงบวก ถือเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะแสวงหาผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และในเชิงลบถือเป็นข้อจำกัดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- โอกาสจากโครงสร้างของประชากรที่จะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว

จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วจะทำให้ประเทศไทยสามารถขยายตลาดด้านสินค้าและบริการได้มากขึ้น จากข้อได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและแรงงาน เช่น สินค้าและบริการทางด้านสุขภาพ และด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสินค้าและบริการเหล่านี้สามารถกระจายรายได้หรือมีความเชื่อมโยงกับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างดี

- ข้อจำกัดด้านต่างๆ

แม้ประเทศไทยจะมีโอกาสสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากโลกในยุคโลกาภิวัตน์ก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ ที่ทำให้การขยายตัวดังกล่าวไม่เป็นไปอย่างที่คาดการณ์ไว้ ข้อจำกัดดังกล่าว อาทิ นโยบายการเงินการคลังของรัฐที่ขาดความสมดุล เนื่องจากรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ปัญหาหนี้สาธารณะสะสม นอกจากนี้ การขยายตัวของเมืองหลวงและเขตปริมณฑลยังเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่ทำให้เกิดการกระจุกตัวของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นทั้งในเรื่องของแรงงานจากชนบทและแรงงานจากต่างประเทศ อันเป็นสาเหตุของปัญหาต่างๆ อีกหลายด้าน ซึ่งเรื่องเหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนเพื่อให้สังคมไทยสามารถเดินหน้าไปในสังคมโลกาภิวัตน์ได้อย่างสอดคล้องและมั่นคง (มานิตตา ชาญไชย, 2551)

โลกาภิวัตน์กับการฟื้นฟูชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยใช้สื่อ

จากลักษณะของโลกาภิวัตน์ที่มองโลกทั้งหมดเป็นเพียงสังคมเดียว มีส่วนที่เหมือนกันในด้านต่างๆ อาทิ ระบบเศรษฐกิจ การศึกษา การสื่อสาร การเมือง สังคมและวัฒนธรรม และจากความหมายของโลกาภิวัตน์ที่หมายความถึง การแพร่กระจายไปทั่วโลกนั้น เมื่อโลกกลายเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นอาจกลายเป็นวัฒนธรรมของทั้งโลกได้ หรือสินค้าอุปโภคบริโภคของท้องถิ่นก็อาจกลายเป็นสิ่งที่ทั้งโลกต้องการเช่นกัน ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมด้านอาหารของประเทศเกาหลีเรื่องแดจังกึม ซึ่งถ่ายทอดวัฒนธรรมด้านอาหารออกมาเป็นภาพยนตร์ชุด แล้วถูกนำออกฉายในประเทศต่างๆ ผู้ที่ได้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ต่างก็อยากลองชิมอาหารเกาหลีสักครั้ง หรือแม้แต่ฉากที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ก็มีผู้สนใจเดินทางมาดูที่ประเทศเกาหลี ทำให้เกิดการเดินทาง การย้ายทุนจากประเทศหนึ่งไปสู่ประเทศหนึ่ง โดยเป็นผลมาจากการใช้สื่อและลักษณะเด่นของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์

2.12 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

อัมพวาเป็นหนึ่งในตัวอย่างชุมชนสร้างสรรค์ของไทย ที่พลิกฟื้นชุมชนให้กลับมามีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นได้เกิดจากการนำแนวความคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาเป็นหลักโดยต่อยอดทุนที่ตนเองมีอยู่แล้วในท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า “ภูมิสังคม” ผสมกับการหา “คุณค่าใหม่” เพื่อปรับให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ชุมชนอัมพวาได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสมุทรสงคราม ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 1.5 ล้านคนต่อปี และมียอดอัตราเฉลี่ยเที่ยวซ้ำถึง 3 คนต่อปี ในขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภครู้จักอัมพวานั้นเป็นการผสมผสานระหว่าง “สื่อแบบดั้งเดิม” เช่น รายการข่าวบนสื่อโทรทัศน์ บทความตามสื่อสิ่งพิมพ์ และ “สื่อสมัยใหม่” ช่องทางทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะสังคมในโลกออนไลน์ที่มีการแบ่งปันรูปภาพและข้อความให้กลุ่มเพื่อนได้ดูและแสดงความคิดเห็น ที่กำลังมีอิทธิพลอย่างมากในยุคนี้ (ชัชมนต์ สมาร์ท, รุ่งทิภา ศักดิ์วิทย์ et al., ม.ป.ป.)

2.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

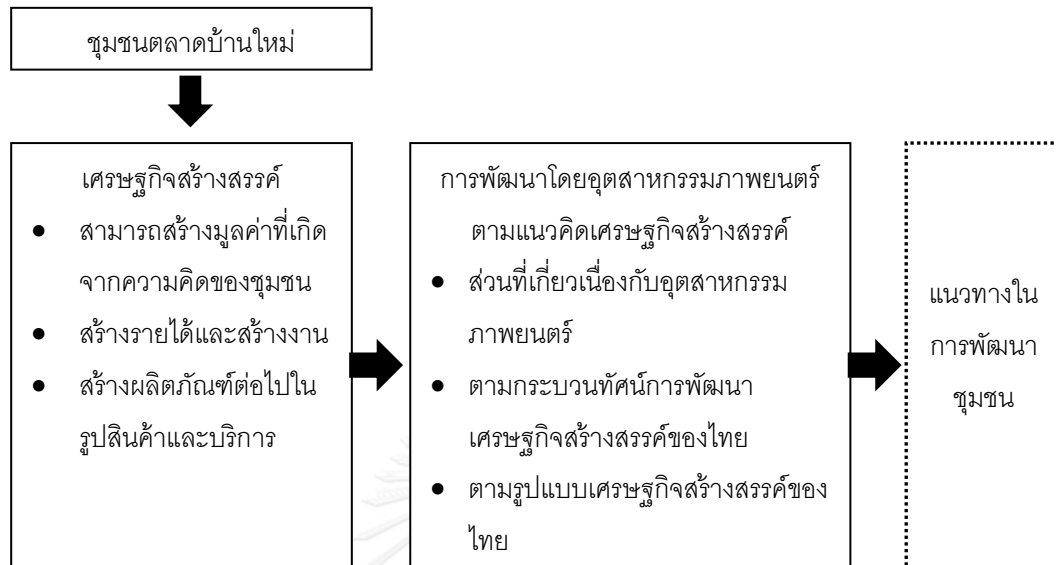
วิทยานิพนธ์เรื่อง “สถานภาพความรู้เศรษฐกิจสร้างสรรค์และศักยภาพของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ศึกษาถึงสถานภาพสารสนเทศเศรษฐกิจสร้างสรรค์, อุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังศึกษาศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพื่อนำมาพัฒนาข้อเสนอแนะการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์สำหรับประเทศไทย พบว่าแนวคิดและการวิจัยได้สะท้อนถึงมิติที่สำคัญของสาขาวิชานั้นคือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่เน้นให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจมหภาคและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

เพื่อสร้างผลกำไรและความมั่งคั่งกลับสู่ประเทศ เน้นการส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรม แต่สินค้าทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้ถูกมองเป็นเพียงสินค้าในการบริโภคประเภทหนึ่งเท่านั้น ในมุมมองของอีกสาขาหนึ่งก็คือ สาขาสื่อและวัฒนธรรม ได้ให้ความสำคัญกับผู้ผลิตทางวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนความหมายในวัฒนธรรม เนื่องจากว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญมากกว่าการเป็นสินค้าและบริการ สามารถที่จะเป็นจุดเริ่มต้นและมีบทบาทหลักในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจใหม่ เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม และการสร้างเอกลักษณ์อ้างอิงไว้ซึ่งวัฒนธรรม สำหรับตัวชี้วัดศักยภาพของด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความสร้างสรรค์ของอุตสาหกรรมไทยนั้นพบว่า มีศักยภาพในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่มีจุดอ่อนอยู่ที่โครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานทั้งในด้านเทคโนโลยีและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่ยืดหยุ่นของกฎหมายที่เกี่ยวกับการเซ็นเซอร์และการควบคุมของภาพยนตร์ (มนตรีธา ธาดาอำนวยชัย, 2552)

2.14 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผู้วิจัยจะเริ่มจากการศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีพัฒนาการเกิดขึ้นกับชุมชนตลาดบ้านใหม่อย่างไรบ้าง โดยเน้นเรื่องของลักษณะกายภาพเป็นหลัก และจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์ชุมชนตลาดบ้านใหม่กับการเป็นฉากในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต่อไป ซึ่งการนำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เข้ามาพัฒนาชุมชนนั้นจะสามารถสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของชุมชน, สร้างรายได้และสร้างงาน อีกทั้งยังสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ต่อไปในรูปแบบสินค้าและบริการได้ จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่ให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.5: กรอบแนวคิดในการวิจัย (Research Conceptual Framework)

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน และวิเคราะห์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่ อีกทั้งยังเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับชุมชนตลาดบ้านใหม่อย่างยั่งยืน โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ระยะเวลาในการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตด้านเนื้อหา

สำหรับการพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ : กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยเริ่มจากการศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ มุ่งศึกษาตั้งแต่ชุมชนตลาดบ้านใหม่เริ่มก่อตัวขึ้น ไปจนถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งศึกษาภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 จนถึงปี พ.ศ. 2555 เพื่อนำมาวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่ รวมไปถึงการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยทำการสัมภาษณ์จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ค้นหาข้อมูลจุดเด่นของชุมชนตลาดบ้านใหม่ แนวทางการปรับปรุง/แก้ไขในอนาคต

- ขอบเขตด้านประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่ภาครัฐ คณะกรรมการชมรมรักซ์ตลาดบ้านใหม่ และชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบเจาะลึก โดยเลือกจากประชากรทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ตัวอย่าง แต่สำหรับชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่จะประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย ทำการเลือกสัมภาษณ์กลุ่มย่อยละ 2 ตัวอย่าง สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำแล้วเป็นตัวแทนของภาพยนตร์ทั้งหมดที่เคยเข้ามาถ่ายทำ ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีการจัดหมวดหมู่ให้กับภาพยนตร์ทั้งหมด

12 เรื่องโดยแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ โดยใช้เกณฑ์การเล่าเรื่องเป็นการแบ่ง สำหรับหมวดที่ 1 จะเป็นการเล่าเรื่องโดยอิงประวัติศาสตร์การเดินทางของคนจีนเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อเข้ามาทำมาหากิน และอยู่อาศัย สำหรับหมวดที่ 2 จะเป็นการเล่าเรื่องโดยทั่วไป โดยมีทั้งเรื่องที่มีการอิงประวัติศาสตร์ซึ่งไม่เกี่ยวกับการเดินทางของคนจีนเข้าสู่ประเทศไทย และมีทั้งเรื่องที่ไม่อิงประวัติศาสตร์ใดๆ การแบ่งหมวดโดยการใช้การเล่าเรื่องเป็นเกณฑ์นั้นเนื่องมาจากว่า พื้นที่ที่ผู้วิจัย ทำการศึกษาเป็นพื้นที่ซึ่งตรงกับการเล่าเรื่องโดยอิงประวัติศาสตร์การเดินทางของคนจีน

ตารางที่ 3.1: เกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติผู้ถูกสัมภาษณ์

กลุ่มที่	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์การพิจารณา		
1	เจ้าหน้าที่ หน่วยงาน ภาครัฐ	เป็นผู้คุ้นเคยกับชุมชน ตลาดบ้านใหม่มาแล้วไม่ ต่ำกว่า 5 ปี	เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลใน บริเวณของชุมชนตลาด บ้านใหม่ เทศบาลเมือง ฉะเชิงเทรา	
2	คณะกรรมการ ชมรมรักตลาด บ้านใหม่	เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลชุมชน ตลาดบ้านใหม่	เป็นผู้ดูแลต้อนรับกอง ถ่ายทำอุตสาหกรรม ภาพยนตร์	
3	ชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่			
3.1	ผู้สูงอายุ	เป็นผู้อยู่อาศัยหรือเกี่ยวข้องกับชุมชนตลาดบ้านใหม่ มาแล้วไม่ต่ำกว่า 50 ปี		เป็น ผู้สมัคร ใจใน การให้ ข้อมูล
3.2	ผู้ที่อาศัยอยู่ใน พื้นที่ชุมชน ตลาดบ้านใหม่	เป็นผู้อยู่อาศัยหรือเกี่ยวข้องกับชุมชนตลาดบ้านใหม่ มาแล้วไม่ต่ำกว่า 20 ปี		
3.3	เจ้าของบ้านที่ เคยอนุญาตให้ กองถ่ายทำ ภาพยนตร์เข้า มาถ่ายทำใน บ้านของตน	เป็นผู้อยู่อาศัยหรือ เกี่ยวข้องกับชุมชนตลาด บ้านใหม่มาแล้วไม่ต่ำ กว่า 5 ปี	กรณีเจ้าของบ้าน เสียชีวิต ต้องเป็นผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับ เจ้าของบ้านหลังนั้น หรือเป็นเพื่อนบ้านที่อยู่ ใกล้เคียงและอยู่ใน เหตุการณ์ ณ ขณะนั้น	
3.4	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ในการต้อนรับ กองถ่ายทำ ภาพยนตร์ที่เข้า มาถ่ายทำ	เป็นผู้อยู่อาศัยหรือ เกี่ยวข้องกับชุมชนตลาด บ้านใหม่มาแล้วไม่ต่ำ กว่า 5 ปี	เป็นผู้ดูแลต้อนรับกอง ถ่ายทำอุตสาหกรรม ภาพยนตร์	

ตารางที่ 3.2: การจัดหมวดหมู่ภาพยนตร์ที่ถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่

หมวด (ใช้เกณฑ์การวัด จากการเล่าเรื่องเป็นหลัก)	ปี พ.ศ.	ชื่อเรื่องภาพยนตร์
หมวดที่ 1 เป็นการเล่าเรื่องโดยอิงประวัติศาสตร์ การเดินทางของคนจีนและเข้ามา ทำงานในประเทศไทย	2522	อยู่กับกัง
	2545	เจ้าสัวสยาม
	2548	อยู่กับกัง
	2548	ลอดลายมังกร
หมวดที่ 2 เป็นการเล่าเรื่องโดยทั่วไป โดยมีทั้ง เรื่องที่มีการอิงประวัติศาสตร์ซึ่งไม่ เกี่ยวกับการเดินทางของคนจีนเข้าสู่ ประเทศไทย และมีทั้งเรื่องที่ไม่อิง ประวัติศาสตร์ใดๆ	2539	เสียชีวิต 2
	2542	ภาพยนตร์นางนาก
	2547	เมื่อวันฟ้าเปลี่ยนสี
	2551	ดิน น้ำ ลม ไฟ
	2551	รักบ้านเรา
	2552	พระจันทร์สีรุ้ง
	2553	เคหาสน์สีแดง
2555	สาวน้อย	

จากการแบ่งหมวดหมู่ภาพยนตร์ที่ถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่แล้วนั้น ผู้วิจัยสามารถเลือกภาพยนตร์ซึ่งเป็นตัวอย่างของภาพยนตร์ทั้งหมดในการศึกษาได้ทั้งหมด 4 เรื่อง ดังเหตุผลต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3: กลุ่มตัวอย่างของภาพยนตร์ที่ถูกคัดเลือก

ภาพยนตร์หมวดที่ 1	ภาพยนตร์หมวดที่ 2
อยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2522	ภาพยนตร์นางนาก ปี พ.ศ.2542
ลอดลายมังกร ปี พ.ศ.2548	สาวน้อย ปี พ.ศ.2555

- ภาพยนตร์เรื่องอยู่กับก๋ง ปี พ.ศ.2522

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์จากหมวดที่ 1 ถ่ายทำก่อนปี พ.ศ.2547 และเป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่มีการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำ

- ภาพยนตร์เรื่องลอดลายมังกร ปี พ.ศ.2548

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์จากหมวดที่ 1 ถ่ายทำหลังปี พ.ศ.2547 และเป็นภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายที่มีการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำจากหมวดที่ 1

- ภาพยนตร์เรื่องนางนาก ปี พ.ศ.2542

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์จากหมวดที่ 2 ถ่ายทำก่อนปี พ.ศ.2547 และเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลในสาขาต่างๆ อีกทั้งยังเป็นภาพยนตร์ที่ทำชื่อเสียงให้กับประเทศไทยอย่างมาก

- ภาพยนตร์เรื่องสาวน้อย ปี พ.ศ.2555

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์จากหมวดที่ 2 ถ่ายทำหลังปี พ.ศ.2547 และเป็นภาพยนตร์เรื่องล่าสุดที่มีการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ในการถ่ายทำ

3.2 วิธีการวิจัย

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจะประกอบไปด้วยแหล่งข้อมูล 3 ประเภทคือ

- 3.2.1.1 ข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลที่ได้จากคำบอกเล่าและนำมาบันทึกหรือรายงานของคนในชุมชนหรือคนที่มีส่วนร่วมอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ รวมไปถึงวารสาร งานวิจัย และหนังสือ
- 3.2.1.2 ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการลงพื้นที่ศึกษาสภาพพื้นที่ทั่วไปของชุมชน
- 3.2.1.3 ข้อมูลจากภาพยนตร์ เป็นข้อมูลที่ได้จากการชมภาพยนตร์ที่กองถ่ายทำ ภาพยนตร์เคยมาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยทำการศึกษา ภาพยนตร์อย่างละเอียดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 เรื่อง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured interview) ซึ่งกลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) ที่จะสามารถสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ได้คัดเลือกไว้อย่างมีระบบ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ แบบพรรณนา

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสาร, ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการชมภาพยนตร์มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ แบบพรรณนา

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์: กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา

3.4 การนำเสนอผลการวิจัย

หลังจากดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและนำเสนอในส่วนของผลการวิจัย โดยครอบคลุมความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน การวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่ อีกทั้งยังเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์อีกด้วย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆได้ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ความเป็นมาของชุมชน
 - 4.1.1 ประวัติศาสตร์ของชุมชน
 - 4.1.2 พัฒนาการของชุมชน
- 4.2 ลักษณะทั่วไปของชุมชน
- 4.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยของชุมชน
 - 4.3.1 ลักษณะที่อยู่อาศัยในอดีต
 - 4.3.2 ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน
- 4.4 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน
- 4.5 วิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชน
 - 4.5.1 ภาพยนตร์ตัวอย่างที่เคยถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่
 - 4.5.2 แนวภาพยนตร์ (Genre)
 - 4.5.3 ผลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่
 - 4.5.4 ความเห็นของชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่ที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำในชุมชน
 - 4.5.5 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำในชุมชนตลาดบ้านใหม่
 - 4.5.6 แนวโน้มการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในอนาคต
 - 4.5.7 ภาพยนตร์กับการเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งออกได้
- 4.6 แนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

4.1 ความเป็นมาของชุมชน

4.1.1 ประวัติศาสตร์ของชุมชน

ชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นชุมชนของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ถือเป็นย่านเศรษฐกิจดั้งเดิมของชาวจังหวัดฉะเชิงเทรา ตลาดเก่าแห่งนี้มีจุดเด่นในเรื่องการคมนาคมขนส่งที่สะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ ในอดีตตลาดบ้านใหม่จึงเป็นแหล่งรวมของการค้าขายที่มีสินค้าหลากหลาย ซึ่งพ่อค้าแม่ค้าได้นำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนกันอย่างคึกคัก แม้ความนิยมจะลดลงไปตามกาลสมัย แต่หลายสิ่งหลายอย่างที่ยังคงมีอยู่จนถึงชนบทรอบริมนิยม ประเพณี วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวชุมชนแห่งนี้ยังคงมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อครั้งอดีตเมื่อ 100 ปีที่ผ่านมา เรื่องราวประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในตลาดบ้านใหม่มีสาระสังเขปดังนี้

ในครั้งเริ่มต้นของการเกิดชุมชนนั้น ชุมชนตลาดบ้านใหม่มีลักษณะการเกิดขึ้นของชุมชนเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ ดังข้อความบางตอนจากโครงการค้นคว้าวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ฤทัยใจจงรัก เรื่องเรือนไทยเดิม กล่าวว่

“สภาพของหมู่บ้านทั่วไปเกิดรวมตัวกันขึ้นโดยธรรมชาติตามสภาพภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นปัจจัยในการประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ คนไทยเรามีอาชีพเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เช่น การทำไร่ ทำนา ทำสวน อาชีพเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยน้ำ เป็นองค์ประกอบสำคัญโดยตรง นอกจากจะใช้น้ำช่วยในการเพาะปลูกแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้น้ำสำหรับกิน-อาบ และเป็นทางคมนาคม จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วย การคมนาคมสมัยนั้นทางน้ำกับทางบก ซึ่งทางน้ำสะดวกและใช้กันมากกว่าทางบก ดังนั้นเพื่อความสะดวกดังกล่าวข้างต้น หมู่บ้านชนิดที่ 1 จึงเกิดขึ้นริมลำคลอง เรียกว่า หมู่บ้านริมลำน้ำ (River near village) เราจะได้ยินชื่อหมู่บ้านเหล่านี้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “บาง” เช่น บางหญ้าแพรก, บางกอกน้อย, บางหัวเสือ, บางปลาหมอ, บางประกอก, บางปลาสร้อย เป็นต้น บางในที่นี้หมายถึงหมู่บ้าน ร้านค้า ปลูกเรียงรายไปตามแม่น้ำลำคลองหรือใกล้ทะเล เมื่อมีหมู่บ้านเกิดขึ้นสิ่งจำเป็นอย่างอื่นๆ ก็เกิดตาม ได้แก่ ตลาดและวัด

ตลาดเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน เช่น ครอบครัวหนึ่งมีข้าวก็นำเอาไปแลกเปลี่ยนเสื้อผ้า อีกครอบครัวหนึ่งมีผัก-ปลาก็นำไปแลกเปลี่ยนเกลือ ดังนี้ เป็นต้น ภายหลังจึงได้ใช้เงินตราเป็นสื่อกลางแทน เหตุจำเป็นที่กล่าวมานี้ เป็นผลผลักดันให้เกิดร้านค้าริมลำคลองขึ้น หมู่บ้านริมน้ำที่เกิดขึ้นมีลักษณะยาวติดต่อกันเป็นพืดไปตามลำคลองหรือแม่น้ำ ด้านหลังเป็นสวน ถัดสวนออกไปเป็นทุ่งนาหรือไร่การขยายตัวของหมู่บ้านขยายไปตามแนวลำน้ำทางยาว ฉะนั้นหมู่บ้านแบบนี้จึงยากต่อการพัฒนาและการปกครอง ศูนย์กลางของหมู่บ้านทั่วไปได้แก่ วัด แต่วัดมักเกิดขึ้นหลังจากชาวบ้านกินดีอยู่ดีแล้วนั่นเอง ถึงแม้ว่าวัดจะเกิดขึ้นภายหลัง แต่วัดก็มี

ความสำคัญต่อหมู่บ้านมาก เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและมีอิทธิพล ที่จะเป็นตัวประสานยึดเหนี่ยวให้หมู่บ้านดำรงอยู่ได้เป็นกลุ่มก้อน หมู่บ้านริมลำน้ำที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ถ้ามีปริมาณมาก ขยายใหญ่รวมตัวกันเข้ามีขอบเขตคันคูจะกลายเป็นเมืองและเป็นเมืองที่มีลักษณะที่เรียกว่า “เมืองอกแตก” หมายถึง เมืองที่มีแม่น้ำหรือลำคลองขนาดใหญ่ผ่ากลาง เช่น เมืองสุพรรณบุรี....” ส่วนอำเภอเมืองฉะเชิงเทราในอดีตก็มีลักษณะการรวมตัวของชุมชนดังเหตุผลที่ยกมานี้ จากคำบอกเล่าของผู้สูงอายุได้เล่าว่า แต่ก่อนบริเวณริมแม่น้ำแถบตำบลบ้านใหม่ที่เรียงรายลงไปตลอดจนถึงบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ วัดแหลมล่าง คลาคล้าด้วยเรือพาย เรือแพ แลเรือล่องสินค้า อาทิเช่น เรือแจวมีประทุน ฯลฯ ด้วยเหตุผลดังที่ได้เกริ่นไว้ข้างต้นว่าเป็นเพราะอดีต เส้นทางคมนาคมทางบกยังไม่สะดวกสบายดังทางน้ำ ตัวอย่างที่พอเห็นได้ก็คือจากประวัติการเสด็จประพาสของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 จึงก่อให้เกิดสภาพเป็นชุมชนริมฝั่งแม่น้ำขึ้น และฉะเชิงเทราในสภาพที่อยู่ปัจจุบัน เรือแพ บ้านหรือร้านค้าริมน้ำกับเป็นเพียงเงาสะท้อนหรือภาพหลอนของอดีตเท่านั้น เนื่องจากนับวันจะกลายเป็นสิ่งที่หาดูได้ยากสำหรับคนรุ่นต่อไป และบางหลังก็ต่อเสาเสริมฐานแปรสภาพจากเรือแพกลายเป็นบ้านริมน้ำก็มีส่วนที่ยังลอยตัวบนผิวน้ำก็กำลังจะเสื่อมสลาย กระจายอยู่ให้เห็นจนนับได้ไม่กี่หลัง ดังนั้นเมื่อเอ่ยถึงเมืองฉะเชิงเทรา ก็อดไม่ได้ที่จะกล่าวถึง “เรือแพและชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ” หนึ่งในจำนวนไม่กี่จังหวัดในประเทศไทย เช่น ออยุธยา พิษณุโลก ราชบุรี ฯลฯ ที่ยังมีสภาพชุมชนในอดีตหลงเหลือให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน” (ประเสริฐ ศิลรัตน์ และจินดา เนื่องจำนงค์, 2547)

หลังจากมีการตั้งชุมชนแล้ว ได้เริ่มมีผู้คนคนต่างถิ่นต่างเชื้อชาติอพยพย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งชาวจีนผู้เป็นบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ด้วย มีผู้สนใจศึกษาจากการบอกเล่า เขียนไว้ความว่า “สำหรับชาวจีนเข้ามาแต่ครั้งรัชกาลที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นจีนที่มาจากเมืองจีนเข้ามาแสวงโชค ในขั้นแรกเข้าไปตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตเมืองฉะเชิงเทรา และเมืองปราจีนบุรีก่อน...” (ศรีศักร วัลลิโภดม, 2525)

ชาวจีนรุ่นแรกๆ ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดฉะเชิงเทราประกอบอาชีพหลากหลาย ทั้งค้าขาย อาชีพช่าง อาชีพรับจ้าง รวมทั้งการเพาะปลูก โดยผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นคือน้ำตาลอ้อย ดังจะเห็นได้จากบันทึกของนักการศึกษาจีนสถาบันเอเซียอาคเนย์ศึกษามณฑลยูนนาน ซึ่งบันทึกไว้ว่า “...หลังปี ค.ศ.1810 (พ.ศ.2353) ชาวจีนปลูกอ้อยเป็นการใหญ่ ที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ต่อมาไม่นานนัก น้ำตาลอ้อยก็กลายเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญ” (สุนทร คัยนันท์, 2535) จากนั้นจึงได้มีการตั้งโรงหีบอ้อยทำน้ำตาลขึ้น เพื่อผลิตน้ำตาลทราย โดยใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์เป็นสำคัญ ซึ่งชาวจีนแต่จิวเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการทำน้ำตาลทรายมาตั้งแต่สมัยอยู่ที่เมืองจีนแล้ว ทำให้ชาวจีนแต่จิวเป็นแรงงานที่เป็นที่ต้องการของ

นายจ้างอย่างยิ่ง เมื่ออุตสาหกรรมน้ำตาลหมดยุครุ่งเรืองผู้คนก็หันกลับมาปลูกข้าวเพิ่มมากขึ้น แรงงานที่เคยอยู่โรงงานน้ำตาลจึงหันไปรับจ้างในโรงสีข้าวแทน (อทิทยา แก้วพิลา, 2553)

ในช่วงต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นช่วงเวลาที่เมืองฉะเชิงเทราเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ “เนื่องจากได้รับบทบาทในฐานะ “เมืองหน้าด่าน” ที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ญวนเกิดฮึกเหิม หมายจะแย่งชิงอำนาจในการปกครองเขมรและสถาปนาจักรีเขมรจากไทย จนเกิดลูกกลมกลายเป็นสงคราม “อานามสยามยุทธ” ระหว่างไทยกับญวนซึ่งซับซ้อนเกี่ยวกันเนิ่นนานถึง 14 ปี (พ.ศ.2376 – 2390) หลังจากสงครามญวนดำเนินไปได้ราว 1 ปี คือในปี พ.ศ.2377 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายที่ว่าการเมืองฉะเชิงเทราจากเดิมที่ตั้งอยู่ที่ปากน้ำเจ้าโล้ มาสร้างกำแพงเมืองใหม่ที่บ้านท่าไข่ แขวงเมืองฉะเชิงเทรา ชิดกับลำน้ำบางปะกงซึ่งเป็นเสมือนกำแพงธรรมชาติที่ป้องกันศัตรูได้อย่างดี หมายให้ช่วยรักษาเมืองหลวงให้พ้นภัยจากข้าศึก กำแพงเมืองนี้ นอกจากจะเป็นปราการในการปกป้องเมืองหลวงแล้ว ยังกลายเป็นศูนย์อำนาจรัฐแห่งใหม่และเป็นเครื่องแสดงอาณาเขตของเมืองด้วย ต่อมาเมื่อเกิดการสร้างบ้านแปลงเมืองใหม่ภายในกำแพงความเป็น “เมือง” ที่มีอาณาเขตแน่นอนของฉะเชิงเทราจึงได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์” (จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2539)

นอกจากสงครามระหว่างไทยกับญวนแล้ว ในจังหวัดฉะเชิงเทราเองก็มีความวุ่นวายเกิดขึ้นเช่นกัน ในปี พ.ศ. 2391 มีชาวจีนบางส่วนได้รวมกลุ่มกันเรียกว่า อั้งยี่ ทำการเก็บภาษีเถื่อนและค่าคุ้มครอง นอกจากนี้ยังทำการกบฏฆ่าพระยาวิเศษฤาไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดตาย จากนั้นได้ทำการเข้ายึดเอาป้อมเมืองฉะเชิงเทราไว้เป็นที่มั่น พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 โปรดให้สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ยกพลจากเมืองสมุทรสาครไปปราบพวกอั้งยี่ที่เมืองฉะเชิงเทราเมื่อการต่อสู้ยุติลง มีคนจีนถูกฆ่าตายกว่า 3,000 คน อั้งยี่เมืองฉะเชิงเทราจึงสงบต่อมาอีก 2 ปี ก็สิ้นรัชกาลที่ 3 (คณะทำงานจัดทำหนังสือประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2528)

เมื่อบ้านเมืองเริ่มเป็นปึกแผ่น ก็มีเวลาสำหรับการพัฒนาด้านจิตใจ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่าวัดเป็นเสมือนศูนย์รวมของคนในชุมชน หากมีชุมชนก็ต้องมีวัด บริเวณโดยรอบของชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็เช่นกัน โดยมีวัดที่สำคัญดังนี้ ในรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411 ได้มีการสร้าง วัดเทพนิมิต ตั้งอยู่ตำบลบ้านใหม่เดิม ปัจจุบันคือ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นวัดของเจ้าคณะจังหวัดและเจ้าคณะอำเภอฝ่ายธรรมยุติกาย แต่เดิมเข้าใจว่าเป็นที่พำนักสงฆ์ เนื่องจากตามหนังสือประวัติพระครูศิริปัญญามุณีกล่าวไว้ว่า อุบาสิกอิมได้ถวายที่ดินนี้ให้ท่าน

อาจารย์ท่วม (ต่อมาเป็นพระครูท่วม) ไว้ แต่เป็นเนื้อที่เท่าใดและเพราะเหตุใดจึงไม่ได้สร้างเป็นอารามขึ้น ไม่ได้กล่าวไว้

ต่อมาในปี พ.ศ.2411 พระอ่อน เทวนิโก (ภายหลังเป็นพระครูศิริปัญญาภุมณี) ฟานักอยู่ที่วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ได้เดินทางมาฟานักอยู่ ณ ที่นี้ ดำริที่จะสร้างวัดขึ้น จึงได้แสดงธรรมเทศนาแก่พุทธศาสนิกชนในละแวกนั้น จนมีผู้ศรัทธาชักชวนกันซื้อที่ดินถวายอีก และยกเรือนถวายเป็นกุฏิสงฆ์ จากนั้นพระอ่อน เทวนิโก ได้ลงมือสร้างกุฏิสงฆ์รวมทั้งศาสนสถานอื่นๆ ที่จำเป็น จนปี พ.ศ.2418 จึงได้เริ่มสร้างพระอุโบสถ และแล้วเสร็จในราว พ.ศ.2422 แล้วขนานนามว่า “วัดเทพนิมิตร” และมอบให้พระอาจารย์ท่วมปกครองวัดแทน (ประเสริฐ ศิลรัตน์ และจินดา เนื่องจำนงค์, 2547) นอกจากนี้ภายในอุโบสถยังมีพระประธานที่มีอายุนับร้อยปีเรียกว่า “หลวงพ่อดโต” ที่แสดงถึงพุทธศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในแถบนี้อีกด้วย (พระครูพิพิธวิทยารกิจ, พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน et al., 2542)

เมื่อเวลาล่วงไปได้มีการค้นพบ แผ่นเงินจารึกที่เรียกว่า แผ่นเงินจารึกเจดีย์ใหญ่ (สุนทร คัยนันท์, 2535) ที่พบตรงรอยแตกคอระฆังของเจดีย์ใหม่ ในแผ่นจารึกนี้ได้บันทึกประวัติศาสตร์ของเมืองแปดริ้วไว้อย่างชัดเจน สิ่งหนึ่งที่ถูกบันทึกไว้คือประวัติการสร้างวัดพยัคฆอินทรากรม

วัดพยัคฆอินทรากรม ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 99 ตอนที่ 172 วันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2525 มีพื้นที่โบราณสถานประมาณ 1 ไร่ 14 ตารางวา ประกอบด้วยพุทธสถานที่สำคัญ คือ วิหารพระพุทธรูป, เจดีย์ใหญ่ 1 องค์ และเจดีย์เล็ก 2 องค์ เท่าที่ปรากฏหลักฐานจากแผ่นเงิน ทราบว่าสร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยนายเสื่อหรือพระเกรียงไกรกระบวนยุทธ ปลัดเมืองฉะเชิงเทรา กับภรรยา ชื่อ อิน โดยสร้างเจดีย์องค์ใหญ่ขึ้นในปี พ.ศ.2416 พร้อมๆ กับการสร้างพระอุโบสถวัดโสธร ซึ่งสร้างโดยนายข้างหรือพระวิเศษฤกษ์พี่ชายของนายเสื่อ ซึ่งเป็นเจ้าเมืองฉะเชิงเทราในขณะนั้น ใช้เวลาในการสร้างเจดีย์ 2 ปี ส่วนวัดนั้นสร้างแล้วเสร็จราว พ.ศ.2424” (ประเสริฐ ศิลรัตน์ และจินดา เนื่องจำนงค์, 2547)

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ในรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 ยังมีการสร้าง วัดสายชล ณ รั้งสี หรือวัดแหลมบน ที่เมื่อสืบจากประวัติวัดสัมปทวน (นอก) ทำให้ทราบว่าวัดนี้ถูกสร้างขึ้นพร้อมๆ กับวัดพยัคฆอินทรากรม (วัดเจดีย์) คือประมาณ พ.ศ.2416 โดยนายเหวากับคุณเปี่ยมภรรยาเป็นผู้สร้าง นอกจากวัดไทยแล้ว ยังมีวัดจีนที่ชาวพุทธฝ่ายมหายานร่วมกันสร้างเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ หนึ่งในนั้นคือ วัดจีนประชาสโมสร ชาวจีนเรียกว่า “วัดเล่งฮกยี่” วัดนี้สร้างขึ้นโดยนายเทียนอิง แซ่ลี่ (ประเสริฐ ศิลรัตน์ และจินดา เนื่องจำนงค์, 2547) นอกจากนี้ยังมีวัดพุทธศาสนาอนัม

นิกายแบบญวน ชื่อ วัดอุภัยภาติการาม แต่ประชาชนทั่วไปรู้จักในชื่อ “วัดข้าปกอง” สร้างโดยขุนพิพิธพานิชกรรม (พระครูพิพิธวิหารกิจ, พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน et al., 2542)

ในปี ร.ศ 122 รว พ.ศ. 2446 ได้เกิดเพลิงไหม้ตลาดครั้งใหญ่ขึ้นที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่สร้างความเสียหายแก่คนในชุมชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการที่ตลาดบ้านใหม่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญทำให้มีผู้คนอพยพย้ายถิ่นมาอยู่เป็นจำนวนมาก ปลูกสร้างบ้านเรือนจนแออัด ทำให้ถนนคับแคบ วัสดุที่ใช้ก็เป็นไม้และใบจากจึงทำให้เพลิงลุกไหม้อย่างรวดเร็ว ดังปรากฏในพระราชหัตถเลขา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.ศ.121-122 ระบุไว้ว่า

“วันที่ ๓๑ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๒ ถึงกรมหลวงดำรงราชานุภาพด้วย ได้รับหนังสือมีมายังกรมขุนสมมตอมรพันธุ์ ที่ ๒๒๓๓/๑๑๕๙๐ ลงวันที่ ๒๙ เดือนนี้ว่าด้วย เรื่องเพลิงไหม้บ้านเรือนราษฎรที่ตำบลตลาดบ้านใหม่เมืองฉะเชิงเทรา ว่าในขณะที่กำลังเพลิงไหม้พระพิศาลสงคราม ปลัดเทศาภิบาล พร้อมด้วยข้าราชการได้แบ่งปันหน้าที่ช่วยกัน ดับเพลิงแลช่วยป้องกันทรัพย์สินสมบัติของราษฎร มิให้เป็นอันตรายไปในกรณีที่จะมีผู้ร้ายมาชิงชิงวิ่งราวด้วยนั้น ทราบแล้วเรื่องนี้ ได้เห็นหนังสือพิมพ์ลงข่าวมาแล้ว ที่ตรวจตราดังนี้ เปนการดีแล้ว...” (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2546)

จากนั้นจึงได้มีการฟื้นฟูและปรับปรุงตลาดขึ้นใหม่แทนตลาดเดิม ในช่วงปี พ.ศ. 2447-2448 ต่อมาในปี พ.ศ. 2450 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสด็จพระราชดำเนินด้วยเรือพระที่นั่งเพื่อทรงเปิดเส้นทางรถไฟสายตะวันออก และได้เสด็จทอดพระเนตรย่านตลาดบ้านใหม่ดังปรากฏหลักฐานในพระราชหัตถเลขาตอนหนึ่งว่า

“วันที่ ๒๕ มกราคม ๑๒๖ เวลาเกือบ ๔ โมง เสร็จทรงเรือกลไฟนมเบอร์ ๑ แต่ท่าตำหนักที่ประทับแรมขึ้นไปเหนือน้ำ เสด็จที่ท่าตลาดบ้านใหม่ ทอดพระเนตรตลาดนั้นไปจนสุดตลาด แล้วเสด็จวัดพระเจ๊กซึ่งอยู่ห้องตลาดตอนข้างเหนือ...แล้วเสด็จลงเรือที่ท่าสุดตลาดข้างเหนือมาเสด็จขึ้นที่บ้านจีนฮี้ จีนแดงสองคนพี่น้อง ซึ่งอยู่ใต้ตลาดลงมาทอดพระเนตรตลาดของจีนทั้งสองคนนี้ ตลาดนี้ไม่ใหญ่โตอันใดนัก...” (สำนักศิลปากรที่ 5 ปราจีนบุรี, 2551)

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การคมนาคมที่สะดวกขึ้น ทำให้ตลาดบ้านใหม่มีการขยายพื้นที่ของตัวตลาดเพิ่มขึ้นซึ่งจะเชื่อมต่อกันด้วยสะพานไม้ และจะยาวต่อเนื่องกันไปจนถึงบริเวณที่เรียกว่า หัวตลาด เมื่อตลาดมีพื้นที่เพิ่มขึ้น ร้านค้าต่างๆ ก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย นอกจากพ่อค้าแม่ค้าแล้ว ยังมีชาวกรุงเทพฯ ที่อพยพหนีภัยสงครามมาอยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจำนวนมากอีกด้วย ตลาดบ้านใหม่ในช่วงนี้จึงเป็นเหมือนเมืองท่าที่สำคัญ เพราะมีทั้งการคมนาคมทางน้ำและทางบกที่สะดวก ทำให้มีผู้คนจากที่ต่างๆ เดินทางมาเพื่อมาขึ้นท่าเรือที่ตลาดบ้านใหม่ซึ่งมี

ทำเรือขนาดใหญ่ เพื่อขนถ่ายผลผลิตทางการเกษตร และสินค้าอื่นๆ ทำให้ตลาดบ้านใหม่คึกคักเป็นอย่างมากก่อนจะซบเซาลงไปตามกาลสมัย (อทิติยา แก้วพิลา, 2553)

4.1.2 พัฒนาการของชุมชน

หลังจากชุมชนตลาดบ้านใหม่ซบเซาไปตามกาลสมัย ลูกหลานไม่สืบทอดกิจการของบรรพบุรุษนั้น ชุมชนตลาดบ้านใหม่จึงเป็นชุมชนที่เงียบเหงา ลูกหลานเดินทางออกนอกชุมชนไปทำงานที่อื่น บางคนก็ย้ายออกไปอยู่ที่อื่นและไปทำงานที่อื่น แต่เมื่อปี พ.ศ.2547 ชาวบ้านบางกลุ่มคิดที่จะพลิกฟื้นตลาดบ้านใหม่ขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เพื่อให้กลุ่มของตนเองและชาวบ้านที่ยังอาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่กลับมามีรายได้เหมือนเดิม จึงได้ร่วมมือ ร่วมใจกันจัดตั้งคณะกรรมการรักษามรดกตลาดบ้านใหม่ขึ้นเพื่อฟื้นฟูชุมชนตลาดบ้านใหม่

ช่วงเริ่มแรกของการเปิดชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนานั้น ถือได้ว่าค่อนข้างยากลำบาก เนื่องจากชาวบ้านในชุมชนยังไม่เชื่อมั่นว่าจะสามารถฟื้นฟูและกลับมาเป็นย่านเศรษฐกิจที่จะสามารถค้าขายได้ดังเดิม จึงทำให้ชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่ไม่เปิดร้านขายสินค้าที่ตนเองเคยทำเมื่อครั้งอดีต และชาวบ้านบางคนก็มีอายุมากแล้วจึงไม่อยากจะกลับมาค้าขายอีก ประกอบกับลูกหลานไม่สืบทอดกิจการต่อ ดังนั้นในช่วง 2-3 ปีแรกของการพัฒนานี้ถือได้ว่าเป็นช่วงที่พัฒนาอย่างยากลำบากมาก เนื่องจากคนในชุมชนไม่ร่วมมือ ร่วมใจกัน แต่เนื่องจากคณะกรรมการชมรมรักษามรดกตลาดบ้านใหม่เล็งเห็นว่าเสน่ห์ของชุมชนตลาดบ้านใหม่มีได้ อยู่แต่เพียงร้านค้าเท่านั้น หากแต่เสน่ห์ของชุมชนตลาดบ้านใหม่อยู่ที่สถาปัตยกรรมอันเก่าแก่ดั้งเดิม ผนวกกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนที่ยังคงเหลืออยู่ ดังนั้นคณะกรรมการชมรมรักษามรดกตลาดบ้านใหม่จึงหันมาโฆษณาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยใช้ความเก่าแก่ ความดั้งเดิมของชุมชน แม้ร้านค้าจะไม่เปิดทุกร้าน แต่ก็มีวิถีชีวิตที่สามารถเห็นได้ ชาวบ้านยังคงมีการดำรงชีวิตโดยใช้น้ำจากแม่น้ำ เปิดบ้านนอนในตอนกลางวัน หรือแม้กระทั่งการถอดเสื้อที่ผู้ชายส่วนใหญ่มักกระทำกัน การสวมกางเกงขาก๊วย ฯลฯ กิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันของชาวบ้านในชุมชนนั้นก็กลับกลายเป็นธรรมชาติที่ไม่สามารถหาชมได้จากที่ใด จึงทำให้นักท่องเที่ยวยังคงเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านที่เปิดร้านขายสินค้านั้นขายสินค้าได้

เมื่อเริ่มเข้าสู่ปีที่ 4 ของการพัฒนาโดยการท่องเที่ยวนี้ คณะกรรมการรักษามรดกตลาดบ้านใหม่พยายามโฆษณาชุมชนผ่านสื่อต่างๆอย่างมาก จึงทำให้นักท่องเที่ยวสนใจและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นชาวบ้านในชุมชนจึงค่อยๆกลับมาค้าขายดังเดิม ลูกหลานบางคนก็กลับมาเปิดร้านค้าขายเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ แต่ลูกหลานบางคนก็

ลาออกจากงานที่เคยทำ กลับมาค้าขาย กลับมาสืบทอดกิจการของบรรพบุรุษ ทำให้ปัจจุบันชุมชนตลาดบ้านใหม่กลับมามีร้านค้าดั้งเดิม

4.2 ลักษณะทั่วไปของชุมชนในปัจจุบัน

4.2.1 จำนวนประชากร

ผลจากการสำรวจจำนวนประชากรในชุมชนตลาดบ้านใหม่ประจำปี พ.ศ. 2557 พบว่ามีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 139 ครัวเรือน และมีประชากรทั้งสิ้น 354 คน แยกเป็นชาย 138 คน และหญิง 216 คน โดยส่วนใหญ่ประชากรในชุมชนประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ

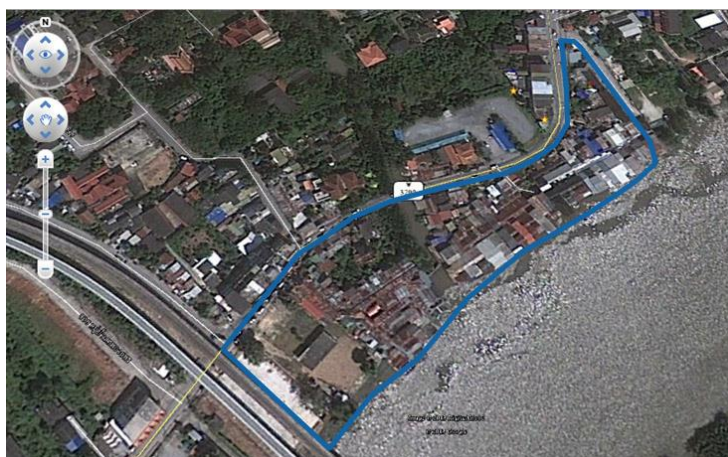
4.2.2 อาณาเขตของชุมชน

ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จะประกอบไปด้วยชุมชน 2 ชุมชน คือ ชุมชนตลาดบน ตั้งแต่ด้านเหนือของคลองบ้านใหม่ข้างวัดเทพนิมิตรไปจนถึงบ้านขุนอินทรนรกิจ และชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งแต่ด้านใต้ของคลองบ้านใหม่ไปจนถึงทางรถไฟ โดยมีเพียงสะพานคอนกรีต(สะพานไม้ในอดีต) กั้นอยู่ระหว่างกลางของคลองบ้านใหม่ด้านเหนือและด้านใต้ แต่ปัจจุบันคนทั่วไปมักเรียกรวมชุมชนทั้ง 2 ชุมชนบริเวณนี้ว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “ชุมชนตลาดบ้านใหม่” แทนการเรียกรวมพื้นที่ระหว่างชุมชนตลาดบน และชุมชนตลาดบ้านใหม่ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจของคนทั่วไปในปัจจุบันชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตั้งอยู่ที่ถนนศุภกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านขุนอินทรนรกิจ
ทิศใต้	ติดกับทางรถไฟ
ทิศตะวันออก	ขนานกับแม่น้ำบางปะกง
ทิศตะวันตก	ขนานกับถนนศุภกิจ

ภาพที่ 4.1: ขอบเขตของชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: ภาพจากดาวเทียม Google Earth พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2556

4.2.3 สาธารณูปโภค

- ทุกครัวเรือนใช้น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา บางครัวเรือนมีการเลือกใช้น้ำจากแม่น้ำบางปะกงในบางกิจกรรม เช่น การซักล้าง เสื้อผ้า หรือรดน้ำต้นไม้ ฯลฯ
- ทุกครัวเรือนใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา

4.2.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- บัณฑิตตำรวจฉะเชิงเทรา
- เครื่องหมายเตือนความปลอดภัย
- ถังดับเพลิง
- กล้องวงจรปิด
- ทางม้าลาย

ภาพที่ 4.2: บัณฑิตตำรวจฉะเชิงเทราบริเวณชุมชนตลาดบน
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.3: เครื่องหมายเตือนความปลอดภัย

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.4: ถังดับเพลิงบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557

ภาพที่ 4.5: กล้องวงจรปิดบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2557

ภาพที่ 4.6: ทางม้าลายบริเวณชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2557

4.2.5 ทางเข้า – ออกของชุมชนตลาดบ้านใหม่

ทางเข้า – ออกของชุมชนตลาดบ้านใหม่มีด้วยกันทั้งหมด 5 ทางด้วยกัน คือ

- ทางเข้า – ออกที่ 1: เดินทางทางบก บริเวณด้านหน้าของชุมชนตลาดบ้านใหม่ ซึ่งขึ้นป้ายไว้ว่า “ตลาดบ้านใหม่” อยู่ตรงข้ามกับปากทางเข้าวัดเทพนิมิตร

ภาพที่ 4.7: ทางเข้า – ออกที่ 1

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

- ทางเข้า – ออกที่ 2: เดินทางทางน้ำ อยู่ติดกับแม่น้ำบางปะกง บริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ ร้านอาหารป่าหนุ

ภาพที่ 4.8: ทางเข้า – ออกที่ 2

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

- ทางเข้า – ออกที่ 3: เดินทางทางบก บริเวณชุมชนตลาดบน เป็นทางเล็กๆอยู่
ด้านข้างศาลเจ้าแม่ทับทิม

ภาพที่ 4.9: ทางเข้า – ออกที่ 3

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557

- ทางเข้า – ออกที่ 4: เดินทางทางบก บริเวณชุมชนตลาดบน อยู่ตรงข้ามกับวัดจีน
ประชาสโมสร(วัดเล่งฮกยี่)

ภาพที่ 4.10: ทางเข้า – ออกที่ 4

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

- ทางเข้า – ออกที่ 5: เดินทางทางน้ำ อยู่ติดกับแม่น้ำบางปะกง บริเวณชุมชนตลาดบน ตรงข้ามกับทางออกที่ 4

ภาพที่ 4.11: ทางเข้า – ออกที่ 5

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

4.2.6 ลานโล่งในชุมชนตลาดบ้านใหม่

สำหรับพื้นที่ว่างเปล่าสำหรับทำกิจกรรมต่างๆของคนในชุมชน จะประกอบด้วยกันทั้งหมด 2 แห่งด้วยกัน คือ

- ชุมชนตลาดบน บริเวณหน้าศาลปูนเทาหมา หรือศาลเจ้าแม่ทับทิม
- ชุมชนตลาดบ้านใหม่ บริเวณหน้าศาลไท้จื้อเอี้ยะกง หรือศาลเจ้าพ่อโกมินทร์

ภาพที่ 4.12: ลานโล่งหน้าศาลปูนเทาหมา หรือศาลเจ้าแม่ทับทิม

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.13: ลานโล่งหน้าศาลไทลื้อเอี้ยะกง หรือศาลเจ้าพ่อโกมินทร์
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

4.2.7 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน

- ป้ายบอกทาง
- ลานจอดรถ
- ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ
- ลำโพงกระจายเสียง

ภาพที่ 4.14: ป้ายบอกทางภายในชุมชน (ซ้าย) และป้ายบอกทางสถานที่บริเวณใกล้เคียง (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2557

ภาพที่ 4.15: ลานจอดรถเอกชน (ซ้าย) และลานจอดรถรัฐบาลฟรี (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557

ภาพที่ 4.16: ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจทำน้ำต้นลำพู (ซ้าย) และบริเวณหน้าศาลเจ้าแม่ทับทิม (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557

ภาพที่ 4.17: ลำโพงกระจายเสียงบริเวณทางเดินชุมชนตลาดบน

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

4.2.8 โทรคมนาคมติดต่อสื่อสาร

- ตู้ไปรษณีย์อยู่บริเวณชุมชนตลาดบน 1 ตู้
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ
 - บริเวณชุมชนตลาดบน ตรงข้ามกับศาลเจ้าแม่ทับทิม 1 ตู้
 - บริเวณชุมชนตลาดบน ตรงข้ามป้อมตำรวจ สภ.อ.เมืองฉะเชิงเทรา 1 ตู้
 - บริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตรงทางเข้าตลาด 3 ตู้

ภาพที่ 4.18: ตู้ไปรษณีย์หน้าป้อมตำรวจฉะเชิงเทรา บริเวณชุมชนตลาดบน
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

ภาพที่ 4.19: ตู้โทรศัพท์สาธารณะชุมชนตลาดบน (ซ้าย) และชุมชนตลาดบ้านใหม่ (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557

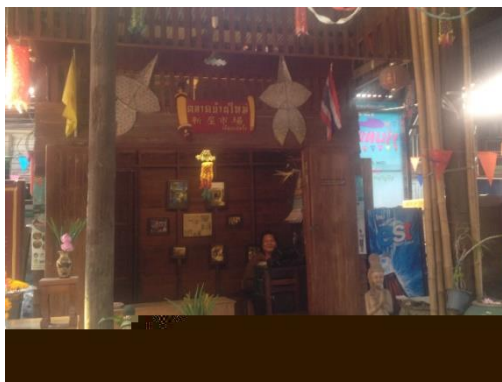

4.2.9 ศูนย์ประชาสัมพันธ์ชุมชนตลาดบ้านใหม่

สำหรับศูนย์ประชาสัมพันธ์ชุมชนตลาดบ้านใหม่มีไว้เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆให้กับคนในชุมชนทราบ เช่น การนัดหมายการประชุม หรือมีไว้เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวทราบ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต8

ภาพที่ 4.20: ศูนย์ประชาสัมพันธ์ชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2557

4.2.10 ศาลในชุมชนตลาดบ้านใหม่และวัดในบริเวณใกล้เคียง

- ปูนเท่าม้า หรือ ศาลเจ้าแม่ทับทิม

ปูนเท่าม้า หรือ ศาลเจ้าแม่ทับทิม หรือที่คนในชุมชนเรียกกันว่า “อาม้า” ท่านเป็นเทพที่มีความเมตตาและอ่อนโยนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะใครจะมีเรื่องเดือดร้อนใจ ท่านก็จะมาคุ้มครองและปิดเป่าอุปสรรคเหล่านั้น เดิมแล้วท่านเป็นมนุษย์เกิดในราชวงศ์เป่ย์ซ่ง ที่ประเทศจีน ท่านได้เคยช่วยเหลือชาวประมงในขณะที่ท่านมีชีวิตอยู่เพราะท่านรู้เรื่องราวของดินฟ้าอากาศได้เป็นอย่างดี ชาวประมงจึงมักถามท่านก่อนออกหาปลาอยู่เสมอ อีกทั้งท่านยังมีความรู้ในเรื่องของสมุนไพรสามารถช่วยเหลือคนเจ็บไข้ได้ป่วยในหมู่ชาวประมง ดังนั้นท่านจึงได้รับฉายาว่าเทพธิดาแห่งท้องทะเล หลังจากที่ท่านเสียชีวิตแล้ว ผู้คนที่ท่านเคยได้ให้ความช่วยเหลือไว้ได้มาร่วมกันสร้างศาลเจ้าถวายเพื่อระลึกถึงความดีของท่านไว้ที่เกาะใหม่โจว (Xiong Shengpu, 2555)

อาม้าที่ประดิษฐานอยู่ที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ ชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ได้ให้ความสำคัญเคารพเป็นอย่างสูง ไม่ว่าจะงานวันเกิดของท่านหรืองานเทศกาลวันทั้งกระจาด (วันแจกข้าว) ต่างก็จัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ เนื่องมาจากคนในชุมชนตลาดบ้านใหม่ส่วนใหญ่ก็มีอาชีพค้าขายและเชื่อกันว่าท่านเป็นเทพเจ้าแห่งความร่ำรวยทางการค้าขาย ดังนั้นทุกคนในตลาดบ้านใหม่จึงให้

ความสำคัญกับการจัดงานเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเชื่อกันว่าท่านเป็นเทพเจ้าแห่งความปลอดภัย ไม่ว่าจะเดินทางไปไหน ท่านก็จะคุ้มครองให้แคล้วคลาดจากอุปสรรคอันตรายอยู่เสมอ

ภาพที่ 4.21: ศาลปู่เท่าม้า (ชาย) และองค์ปู่เท่าม้า (ขวา) บริเวณตลาดบน

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2556

- ไท้จื่อเอี้ยะกง หรือ ศาลเจ้าพ่อโกมินทร์

ไท้จื่อเอี้ยะกง หรือ ศาลเจ้าพ่อโกมินทร์ ท่านเป็นเทพเจ้าเด็กน้อยที่มีห่วงทองและทวนเป็นอาวุธ อีกทั้งยังมีงล้อเพลิงเป็นพาหนะ โดยทั่วไปแล้วไท้จื่อเอี้ยะกงจะมีด้วยกัน 2 ปาง ปางแรกเป็นปางที่มือขวาถือทวน, มือซ้ายถือห่วงทอง เท้าเหยียบกงล้อเพลิงและมีผ้าแพรแดงคล้องคอ ส่วนปางที่สอง เทพเจ้าจะมีหน้าทั้งหมด 3 หน้าและมีมือทั้งหมด 6 มือ สำหรับที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ไท้จื่อเอี้ยะกงเป็นเทพเจ้าปางแรก ไต้จื่อเอี้ยะกงมีอิทธิฤทธิ์สูงมาก สามารถต่อสู้กับมังกรเจ้าสมุทรได้เนื่องจากท่านเป็นแม่ทัพสวรรค์ คนจีนจึงให้ความเคารพเป็นอย่างสูง ดังนั้นคนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยจึงต้องนำรูปปั้นของท่านเข้ามาอยู่ด้วย

ไท้จื่อเอี้ยะกงที่ประดิษฐานอยู่ที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ ได้แสดงอภินิหารหลายต่อหลายรอบ ไม่ว่าจะเป็นอภินิหารในสมัยของรัชกาลที่ 5 ที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ครั้งยิ่งใหญ่ คนในชุมชนเองได้เล่าขานกันมาว่าเห็นท่านถือธงแดงเหาะอยู่บนอากาศและใช้ธงแดงพัดเปลวไฟไม่ให้ลุกลามมากขึ้น และอภินิหารในปี พ.ศ.2545 ที่ได้เกิดเพลิงไหม้บริเวณห้องแถวตลาดบ้านใหม่ ท่านก็ช่วยดลบันดาลให้ฝนตกลงมาอย่างหนัก นับได้ว่าเป็นอภินิหารของท่านอย่างไม่น่าเชื่อ ด้วยเหตุนี้เองคนในชุมชนตลาดบ้านใหม่จึงเคารพบูชาท่านเป็นอย่างมากและยังจัดให้มีงานเฉลิมฉลองทุกๆ ปี ปีละ 2 ครั้งซึ่งจะมีการจัดแสดงงิ้วและมีการแจกข้าวสารในงานเทศกาลวันทิ้งกระจาดอีกด้วย (Xiong Shengpu, 2555)

ภาพที่ 4.22: ศาลไท่จื่อเอี้ยะกง (ซ้าย) และองค์ไท่จื่อเอี้ยะกง (ขวา) บริเวณตลาดล่าง
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2556

- วัดเทพนิมิตร

วัดเทพนิมิตร ตั้งอยู่ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2411 ภายในอุโบสถมีพระประธานที่มีอายุนับร้อยปีเรียกว่า “หลวงพ่อดโต” มีความศักดิ์สิทธิ์ 2 ประการ คือ บนบานไม้ให้ฝนตกได้ บนบานไม้ให้ถูกเกณฑ์ทหาร นิยมบนบานด้วยประทัด วัดนี้มีความสำคัญ คือ รัชกาลที่ 8 ได้พระราชทานพระบรมรูปโลหะหล่อประดิษฐานอยู่หน้าอุโบสถ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2488 กรมการศาสนาได้ประกาศให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างประจำปี พ.ศ.2510 ด้วย (พระครูพิพิธวิহারกิจ, พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน et al., 2542)

เมื่อถึงวันสำคัญต่างๆในพระพุทธศาสนาหรือวันพระ ชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็ต่างพากันจัดเตรียมข้าวปลา อาหาร ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อนำไปทำบุญที่วัดแห่งนี้ ในปัจจุบันนอกจากชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่แล้ว ก็ยังมีผู้คนมากมายจากภายนอกชุมชนเข้ามาร่วมทำบุญเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการคมนาคมทางรถยนต์ที่สะดวกสบายจึงทำให้เดินทางได้อย่างรวดเร็ว ประกอบกับวัดแห่งนี้เป็นวัดที่มีชื่อเสียงในบริเวณนี้อีกด้วย ดังนั้นในวันสำคัญต่างๆ ในพระพุทธศาสนาจึงมีพุทธศาสนิกชนเข้ามาร่วมทำบุญค่อนข้างมาก ผิดกับในสมัยก่อนที่จะต้องเดินทางด้วยทางเท้าหรือทางเรือ แต่ถึงอย่างไรนั้นคนในชุมชนตลาดบ้านใหม่เองก็ยังคงมีการเดินไปทำบุญอยู่บ้างโดยเฉพาะคนเฒ่าคนแก่และหนุ่มสาวบางกลุ่ม

ภาพที่ 4.23: ทางเข้าวัดเทพนิมิตร (ซ้าย) และวัดเทพนิมิตร (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2557

- วัดจีนประชาสโมสร หรือ วัดเล่งฮกยี่

วัดจีนประชาสโมสร หรือ วัดเล่งฮกยี่ เป็นวัดจีนในพุทธศาสนาฝ่ายมหายานชาวจีนเรียกว่า “วัดเล่งฮกยี่” ตั้งอยู่ที่ถนนศุภกิจ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา วัดนี้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2449 โดยนายเทียนอิง แซ่ลี (ต้นตระกูลวงศ์เชียรทอง และศรีเทียรอินทร์) หลวงจีนชกเอ็งหรือสกเห็ง ศิษย์ของวัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานครแบบสถาปัตยกรรมของวัดเล่งเน่ยยี่มาสร้างที่วัดนี้ด้วยจึงมีความคล้ายคลึงกันมาก สิ่งที่น่าสนใจของวัดนี้คือ ศพอดีตเจ้าอาวาสที่ไม่เนาเปื้อย เก็บรักษาไว้ให้พุทธศาสนิกชนเคารพบูชา นอกจากนี้ประตูทางเข้ามีรูปปั้นขนาดใหญ่ของท้าวจตุโลกบาลแต่งเครื่องแบบทหารจีน ภายในอุโบสถมีพระพุทธรูปสำริดแบบจีน 3 องค์ สร้างด้วยกระดานนำมาจากเมืองเซียงไฮ้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (พระครูพิพิธวิหารกิจ, พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน et al., 2542)

ภาพที่ 4.24: ทางเข้าวัดจีนประชาสโมสร (ซ้าย) และวัดจีนประชาสโมสร (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

- วัดอุภัยภาติการาม หรือ วัดชำปอกง

วัดอุภัยภาติการาม หรือ วัดชำปอกง เป็นวัดพุทธศาสนาอนัมนิกายแบบญวน ประชาชนทั่วไปเรียกว่า “วัดชำปอกง” ตั้งอยู่ถนนสุขุมกิจ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ไม่ไกลจากวัดจีนประชาสโมสรมากนัก สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2449 โดยขุนพิพิธพานิชกรรม เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2450 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรวัดนี้ พระราชทานพระราชทรัพย์บำรุงวัด 200 บาท และพระราชทานนามวัดนี้ว่า “วัดอุภัยภาติการาม” พระราชทานนามพระพุทธรูปจำลองแบบหลวงพ่อดำโตวัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่า “พระพุทธรูปไตรรัตนนายก” วัดนี้ถูกปล่อยให้เสื่อมโทรมร้างไประยะหนึ่ง จนกระทั่งนายพิชัย สุรัตพิพิธ บุตรขุนพิพิธพานิชกรรม ได้ยื่นเรื่องราชขออนุญาตจัดตั้งเป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย บูรณะขึ้นใหม่จนได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2513 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2540)

ภาพที่ 4.25: ทางเข้าวัดอุภัยภาติการาม (ซ้าย) และวัดอุภัยภาติการาม (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

4.2.11 ระบบบริการพื้นฐาน

หากเดินทางจากกรุงเทพมหานครมายังชุมชนตลาดบ้านใหม่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถเดินทางได้หลายเส้นทางทั้งรถยนต์, รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รถยนต์

- ถนนหมายเลข 304 มีนบุรี – ฉะเชิงเทรา
- ถนนหมายเลข 34 บางนา – ตราด เลี้ยวเข้าถนนหมายเลข 314 บางปะกง – ฉะเชิงเทรา

- ถนนหมายเลข 3 สมุทรปราการ – บางปะกง ต่อด้วยถนนหมายเลข 314 บางปะกง – ฉะเชิงเทรา
- ถนนมอเตอร์เวย์ กรุงเทพมหานคร – พัทยา เลี้ยวซ้ายเข้าถนนหมายเลข 314 บางปะกง – ฉะเชิงเทรา มุ่งหน้าเข้าตัวเมืองฉะเชิงเทรา

รถโดยสารประจำทาง

- สถานีขนส่งสายเหนือ (ถนนกำแพงเพชร 2)
- สถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย)

รถไฟจากกรุงเทพฯ ถึง ฉะเชิงเทรา มีดังนี้

- ขาออกจากกรุงเทพฯ

ตารางที่ 4.1: แสดงเวลาการเดินทางและรายละเอียดขบวนรถ

ที่มา: (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2555)

ลำดับ	เลขขบวนรถ	ประเภทรถ	กรุงเทพฯ ออก	ชุมทางฉะเชิงเทรา ถึง
1	275	ธรรมดา	05:55	07:36
2	285	ธรรมดา	06:55	08:56
3	283	ธรรมดา	06:55	08:56
4	281	ธรรมดา	08:00	09:30
5	367	ธรรมดา	10:10	11:45
6	389	พิเศษชานเมือง	12:10	13:30
7	279	ธรรมดา	13:05	14:13
8	277	ธรรมดา	15:25	16:43
9	391	พิเศษชานเมือง	16:35	17:55
10	383	ธรรมดา	17:00	18:50
11	371	ธรรมดา	17:40	19:20
12	385	ธรรมดา	18:25	19:40
13	381	ธรรมดา	18:25	19:55

■ ขากลับจากฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 4.2: แสดงเวลาการเดินทางและรายละเอียดขบวนรถ

ที่มา: (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2555)

ลำดับ	เลขขบวนรถ	ประเภทรถ	ชุมทางฉะเชิงเทรา ออก	กรุงเทพฯ ถึง
1	384	ธรรมดา	05:45	07:45
2	372	ธรรมดา	06:19	08:15
3	388	พิเศษชานเมือง	07:05	08:35
4	278	ธรรมดา	08:31	10:15
5	280	ธรรมดา	10:22	12:05
6	368	ธรรมดา	12:35	14:10
7	390	พิเศษชานเมือง	14:05	15:25
8	282	ธรรมดา	14:29	16:00
9	286	ธรรมดา	16:20	18:25
10	284	ธรรมดา	16:20	18:25
11	276	ธรรมดา	18:00	19:55
12	394	ธรรมดา	19:25	20:55
13	386	ธรรมดา	20:05	21:30

หากต้องการเดินทางจากชุมชนตลาดบ้านใหม่ ไปยังวัดสมานรัตนาราม ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงสามารถลงเรือไปได้ โดยมีเรือโดยสารจอดรออยู่บริเวณท่าเรือชุมชนตลาดบน โดยเสียค่าบริการไป-กลับคนละ 100 บาท ให้บริการเฉพาะวันเสาร์ อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

ภาพที่ 4.26: เรือโดยสารไป-กลับจากวัดสมานรัตนาราม

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

อีกทั้งยังสามารถล่องเรือผ่านคลองบ้านใหม่ ไปยังวัดเทพนิมิตรเพื่อไปสักการะพระนอนได้อีกด้วย โดยมีเรือโดยสารประจำทางจอดอยู่บริเวณท่าน้ำต้นลำภู ภายในชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยเสียค่าบริการไป-กลับคนละ 20 บาท ให้บริการเฉพาะวันเสาร์ อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 4.27: ประชาสัมพันธ์เรือโดยสารไป-กลับจากวัดเทพนิมิตร (ซ้าย) และเรือโดยสาร (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

4.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

4.3.1 ลักษณะที่อยู่อาศัยในอดีต

ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้มีการสร้างบ้านเรือนให้ชนานกับแม่น้ำบางปะกงเป็นหลัก โดยฝั่งที่ติดกับแม่น้ำบางปะกงจะเป็นหลังบ้าน ส่วนหน้าบ้านจะเป็นทางเดิน โดยอีกฝั่งของทางเดินจะมีบ้านหันหน้าเข้าหากันปลูกเรียงชนานกันไป การปลูกบ้านจะใช้ไม้สร้างเป็นโครงขึ้นมา และใช้ใบจากในการมุงหลังคา ส่วนพื้นบ้านจะเป็นพื้นดินทั้งหมด

หลังจากเกิดเพลิงไหม้ครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2447 ที่ตลาดบน ทำให้ต้องมีการปลูกบ้าน ขึ้นมาใหม่แทนบ้านเดิม จากเดิมที่ตัวบ้านเป็นไม้ ก็มีการใช้สังกะสีร่วมด้วย เนื่องจากสังกะสี สามารถปลูกได้อย่างรวดเร็ว ไม่เสียเวลาเหมือนการใช้ไม้ ค่าแรงถูก ดังนั้นบางบ้านจึงนิยมใช้ สังกะสีปลูกแทน แต่บางบ้านก็ยังใช้ไม้เช่นเดิม สำหรับหลังคา บางบ้านใช้กระเบื้องว่าว ส่วนบาง บ้านก็ใช้สังกะสี เนื่องจากหลังคาใบจากนั้นง่ายต่อการเกิดเพลิงไหม้ ดังนั้นชาวบ้านจึงไม่ใช้หลังคา ที่ทำจากใบจากอีก สำหรับพื้นบ้านก็มีการปรับปรุงจากปกติที่เป็นพื้นดินธรรมดาตามธรรมชาติก็ ถูกเปลี่ยนเป็นการใช้ไม้ นำมาปูเรียงต่อกัน

ภาพที่ 4.28: ชุมชนริมแม่น้ำ ปีพุทธศักราช 2526

ที่มา: (แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง, 2547)

ภาพที่ 4.29: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้

ที่มา: (แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง, 2547)

ภาพที่ 4.30: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้ จุดเชื่อมต่อระหว่าง 2 ชุมชน (ภาพแนวตั้ง)
ที่มา: (แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง, 2547)

ภาพที่ 4.31: ชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณสะพานไม้ จุดเชื่อมต่อระหว่าง 2 ชุมชน (ภาพแนวนอน)
ที่มา: (แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง, 2547)

4.3.2 ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของชุมชนตลาดบ้านใหม่นั้น บ้านบางหลังก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เพียงแต่มีการซ่อมแซมส่วนที่ผุพัง หรือต่อเติมเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อย แต่สำหรับบ้านบางหลังมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ้านในหลายๆ ส่วน และสำหรับบ้านบางหลังก็รื้อทิ้งปลูกขึ้นใหม่แทนที่เดิม ผู้วิจัยขอชี้ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของหลังคาบ้าน ประตูบ้าน ลักษณะภายในบ้าน ตามลำดับดังนี้

หลังคา

ของชุมชนตลาดบ้านใหม่ในช่วงของการกำเนิดชุมชนแห่งนี้ เดิมทีเป็นหลังคาที่ทำมาจากใบจาก แต่หลังจากที่เกิดเพลิงไหม้ครั้งยิ่งใหญ่ในปี พ.ศ. 2477 นั้น หลังคาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็ถูกเปลี่ยนแปลงโดยสามารถแยกออกได้เป็น 2 ส่วนคือ บริเวณตลาดบนและตลาดบ้านใหม่ สำหรับบริเวณตลาดบนนั้นได้ใช้กระเบื้องว่าวในการมุงหลังคา และบริเวณตลาดบ้านใหม่ได้ใช้สังกะสีในการมุงหลังคา หลังจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ อีกเลย จนกระทั่งผู้อยู่อาศัยแต่ละหลังได้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านของตนเองเมื่อหลังคาได้ผุพังไปตามกาลเวลา ในส่วนของตลาดบนจากเดิมที่เคยเป็นกระเบื้องว่าวก็เปลี่ยนเป็นสังกะสีบ้าง กระเบื้องลอนคู่บ้าง ส่วนของตลาดบ้านใหม่จากเดิมที่เคยเป็นสังกะสีก็เปลี่ยนเป็นกระเบื้องลอนคู่บ้าง สังกะสีเหมือนเดิมบ้าง แล้วแต่ว่าบ้านหลังใดจะสะดวกใช้แบบไหน แต่บางบ้านก็ไม่ได้เปลี่ยนทั้งหลัง เปลี่ยนแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยรวมแล้วปัจจุบันผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ได้มีการใช้อุปกรณ์หลักๆ ก็คือ สังกะสีและกระเบื้องลอนคู่ สามารถแบ่งลักษณะหลังคาในปัจจุบันได้ดังนี้

ภาพที่ 4.32: กระเบื้องว่าวที่ใช้มุงหลังคา

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2557

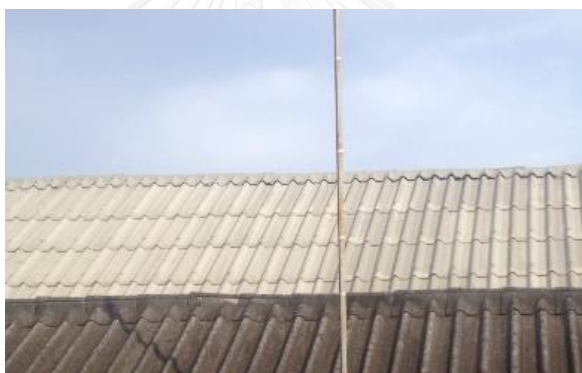
ภาพที่ 4.33: สังกะสีที่ใช้มุงหลังคา

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2557

ภาพที่ 4.34: กระเบื้องลอนคู่ที่ใช้มุงหลังคาใหม่ (ด้านบน) และเก่า (ด้านล่าง)

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2557

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นอกจากกระเบื้องลอนคู่ที่เป็นสีปูน หรือที่เรียกว่าสีธรรมชาติแล้ว บ้านบางหลังยังใช้สีอื่นที่แตกต่างไปเพื่อความสวยงามอีกด้วย ตามภาพด้านล่าง บ้านหลังซ้ายมือสุดจะใช้สีเขียวสว่าง สีน้ำเงินและสีฟ้าสว่าง ตามลำดับ แม้จะดูแปลกไม่เหมือนบ้านหลังอื่นๆ แต่ก็นับได้ว่าเป็นส่วนน้อยของชุมชนที่เลือกใช้สีที่นอกเหนือจากสีธรรมชาติ และหลังคาเหล่านี้ก็มิได้มีผลทำให้สภาพบ้านเรือนผิดแปลกไปจากสมัยก่อนนัก

ภาพที่ 4.35: กระเบื้องลอนคู่ว่าวสีที่ใช้มุงหลังคา

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2557

ประตูบ้าน

สำหรับภายนอกบ้านซึ่งเป็นประตูนั้น เดิมทีแล้วชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้จะเป็นประตูไม้เชื่อมทั้งหมด แต่สำหรับบางบ้านก็จะเป็นประตูไม้ยก ซึ่งจากการสันนิษฐานของผู้วิจัยคาดว่าประตูไม้ยกนั้นน่าจะเป็นประตูที่เก่าแก่กว่าประตูไม้เชื่อม เนื่องจากประตูไม้ยกทำจากไม้ล้วนๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อระหว่างบานประตูแต่ละบาน เพียงแค่นำบานประตูแต่ละบานมาวางลงต่อกัน และขัดด้วยไม้จากด้านใน หรือมิเช่นนั้นก็เป็นประตูที่เกิดขึ้นมาในสมัยเดียวกับประตูไม้เชื่อม แต่เนื่องจากฐานะของเจ้าของบ้านแต่ละหลัง จึงทำให้มีการเลือกใช้ประตูที่แตกต่างกัน เนื่องจากประตูไม้เชื่อมจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อระหว่างบานประตูแต่ละบาน อาจมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าประตูไม้ยกก็อาจเป็นไปได้ นอกจากประตูไม้เชื่อมและประตูไม้ยกแล้วนั้น ปัจจุบันผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประตูบ้านของตน ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะประตูในปัจจุบันได้ดังนี้

แบบที่ 1: ประตูไม้เชื่อม

ภาพที่ 4.36: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 1

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 2: ประตูไม้ยก

ภาพที่ 4.37: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 2

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 3: ประตูไม้เชื่อม มีการทาสีประตูใหม่ที่ไม่ใช่สีเดียวกับกับสีไม้

ภาพที่ 4.38: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 3

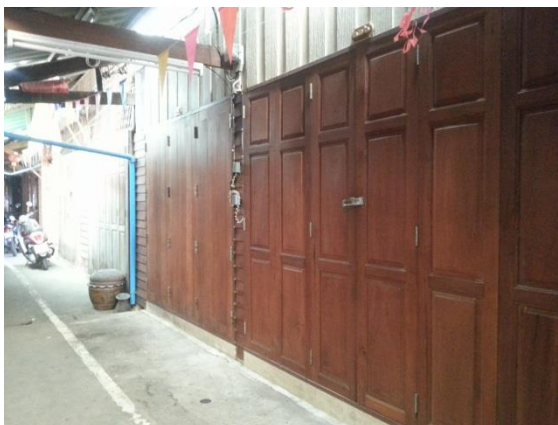
ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 4: ประตูไม้เชื่อม มีการทาสีประตูใหม่ที่ใช้สีเดียวกันกับสีไม้

ภาพที่ 4.39: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 4

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 5: ประตูไม้เชื่อม มีการทาสีประตูใหม่ที่ใช้สีเดียวกันกับสีไม้ แต่ดูเก่าเพราะได้ถูกปรับปรุงมาเป็นเวลานานแล้ว โคนฝนและแสงแดดทำให้สีลอกไปตามกาลเวลา

ภาพที่ 4.40: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 5

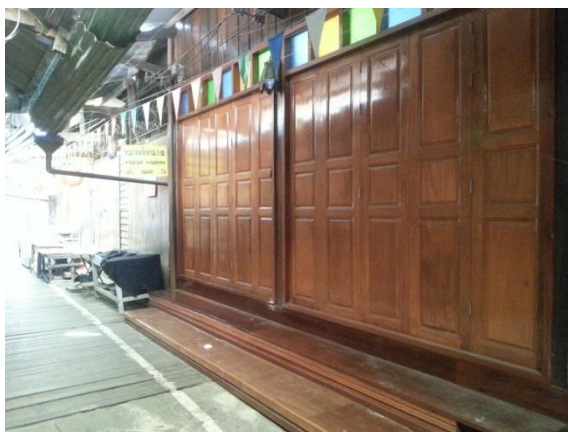
ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 6: ประตูไม้เชื่อม มีการทาสีประตูใหม่ที่ใช้สีเช่นเดียวกับสีไม้ แต่มีการขัดและเคลือบเงา

ภาพที่ 4.41: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 6

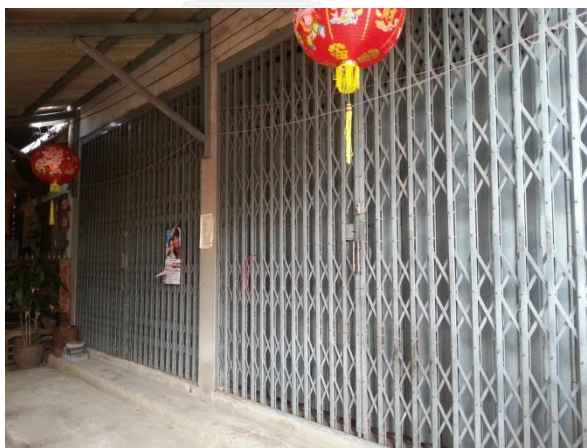
ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

แบบที่ 7: ประตูเหล็กเลื่อน

ภาพที่ 4.42: ลักษณะประตูบ้านแบบที่ 7

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

ลักษณะภายในบ้าน

สำหรับบ้านที่ไม่ได้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ยังคงมีลักษณะเช่นเดิม แต่สำหรับบ้านที่มีการปรับปรุง ซ่อมแซม บางบ้านยังคงใช้ไม้และสังกะสีเช่นเดิม แต่บางบ้านก็ใช้ปูนซีเมนต์, แผ่นสำเร็จรูป หรือกระเบื้องในการปูพื้นบ้านแทน เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับการที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้เป็นชุมชนที่เกิดมาก่อนชุมชนในบริเวณอื่นๆ ดังนั้นจึงทำให้พื้นดินเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ พอถึงฤดูน้ำหลาก น้ำจึงท่วมเข้ามาถึงภายในบ้าน ชาวบ้าน

จึงเปลี่ยนจากพื้นเดิมที่เคยเป็นไม้มาเป็นพื้นสูงและปูด้วยกระเบื้องเพื่อลดความลำบากในการย้ายของขึ้นที่สูง และสำหรับบางบ้านก็นิยมใช้ปูนซีเมนต์ในการฉาบผนังหรือเทพื้น เพราะสะดวกและง่ายกว่าการใช้ไม้ และด้วยความที่ไม้มีราคาแพงและหายากในปัจจุบันอีกด้วย ชาวบ้านจึงนิยมใช้ปูนซีเมนต์หรือแผ่นสำเร็จรูปแทน สำหรับบ้านที่ติดริมแม่น้ำ โดยส่วนใหญ่จะเน้นการใช้ไม้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงบ้านมากกว่า เนื่องจากไม้เป็นวัสดุที่ไม่หนักเหมือนปูนซีเมนต์ หากใช้ปูนซีเมนต์ในการปรับปรุงบ้านนั้น จำเป็นต้องลงเสาเข็มซึ่งเป็นฐานของโครงสร้างให้เยอะกว่า ทำให้ต้องเสียเงินมากกว่า ดังนั้นจะสังเกตเห็นได้ว่าบ้านที่อยู่ริมน้ำมักจะมีการปรับปรุงบ้านโดยเน้นการใช้ไม้แทนการใช้ปูนซีเมนต์ ซึ่งผิดกับบ้านที่ปลูกขนานตรงข้ามกับบ้านริมน้ำ จะสามารถปรับปรุงหรือซ่อมแซมบ้านให้เป็นแบบไหนก็ได้ แต่ปัจจุบันคนในชุมชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจว่า หากจะปรับปรุงหรือซ่อมแซมบ้านนั้นก็ควรที่จะสร้างให้มีความเก่าเหมือนเดิม ควรที่จะใช้ไม้หรือสังกะสีเช่นเดิม เพื่ออนุรักษ์และรักษาสิ่งต่างๆไว้ให้เหมือนเดิม แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆเหล่านี้จะทำให้บ้านมีลักษณะที่ผิดไปจากเดิมนั้น ก็ยังถือได้ว่าเป็นชุมชนที่ยังคงความเก่าแก่ทางด้านโครงสร้างได้อย่างสมบูรณ์

ปัจจุบันสามารถแบ่งลักษณะที่อยู่อาศัยออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

แบบที่ 1: บ้านที่ค่อนข้างคงสภาพเดิม

ภาพที่ 4.43: ลักษณะบ้านแบบที่ 1

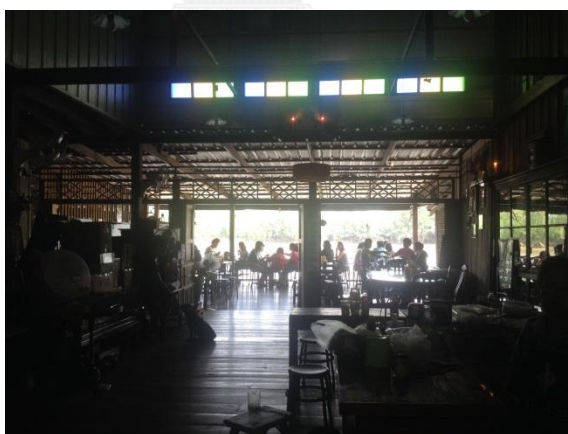
ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2557

แบบที่ 2: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นไม้ทั้งพื้นและตัวบ้าน
 ภาพที่ 4.44: ลักษณะบ้านแบบที่ 2
 ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2557

แบบที่ 3: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นไม้ทั้งพื้นไม้และตัวบ้าน โดยมีการเพิ่มขนาด
 ของตัวบ้านให้ใหญ่ขึ้นโดยการซื้อบ้านที่เป็นห้องข้างๆ ขยายออกไป
 ภาพที่ 4.45: ลักษณะบ้านแบบที่ 3
 ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2557

แบบที่ 4: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์เฉพาะพื้น ส่วนผนังบ้านทำด้วยไม้

ภาพที่ 4.46: ลักษณะบ้านแบบที่ 4

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

แบบที่ 5: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์เฉพาะพื้น ส่วนผนังบ้านทำด้วยแผ่นสำเร็จรูป

ภาพที่ 4.47: ลักษณะบ้านแบบที่ 5

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2556

แบบที่ 6: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์และปูพื้นด้วยกระเบื้อง ส่วนผนัง
บ้านทำด้วยไม้

ภาพที่ 4.48: ลักษณะบ้านแบบที่ 6

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2556

แบบที่ 7: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์และปูพื้นด้วยกระเบื้อง ส่วนผนัง
บ้านทำด้วยปูนซีเมนต์

ภาพที่ 4.49: ลักษณะบ้านแบบที่ 7

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2556

แบบที่ 8: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์และปูพื้นด้วยกระเบื้อง ส่วนผนังบ้านทำด้วยแผ่นสำเร็จรูป

ภาพที่ 4.50: ลักษณะบ้านแบบที่ 8

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2556

แบบที่ 9: บ้านที่ถูกเปลี่ยนแปลง ใช้วัสดุที่ผสมผสาน ใช้วัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์และปูพื้นด้วยกระเบื้อง ส่วนผนังบ้านทำด้วยไม้และแผ่นสำเร็จรูป

ภาพที่ 4.51: ลักษณะบ้านแบบที่ 9

ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2556

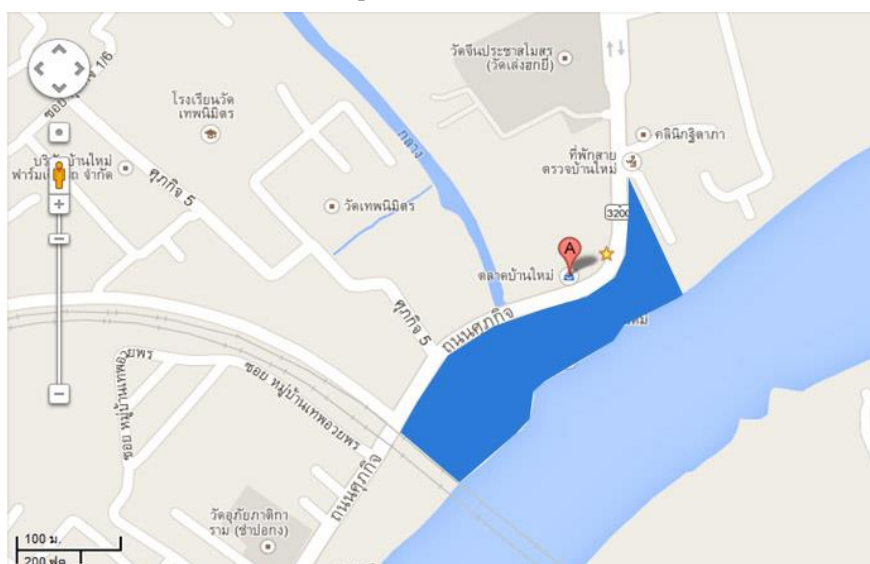
4.4 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน

ภายหลังปี พ.ศ.2547 ที่นับเป็นจุดเริ่มต้นของการฟื้นฟูชุมชนตลาดบ้านใหม่ นั้น ถือได้ว่าเป็นช่วงที่ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพอย่างเห็นได้ชัด ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ประชาชนในชุมชนจำนวนไม่น้อยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเรือนของตน บางบ้านก็เพียงแค่แก้ไขบางส่วนที่ผุพัง แต่บางบ้านก็ตัดสินใจรื้อทิ้งและทำใหม่ทั้งหมด อีกทั้งบางส่วนของชุมชนก็ถูกรื้อทิ้ง บางส่วน

ก็ปลูกชั้นใหม่ทดแทนที่เดิมถูกรื้อทิ้งไป แต่บางส่วนก็ยังคงกลายเป็นที่ดินว่างเปล่า ปัจจุบันชุมชนตลาดบ้านใหม่มีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ดังนี้

ภาพที่ 4.52: ขอบเขตของชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: (Google Earth, 2556) พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2556

ลักษณะทั่วไปของบ้านจะมีลักษณะเป็นห้องๆ โดยแต่ละห้องจะมีลักษณะเป็นห้องยาวๆ แต่ละห้องจะมีความยาวประมาณ 6 เมตร และมีความกว้างประมาณ 4 เมตร ปัจจุบันมีห้องแถวลดน้อยลงจากเดิมมาก

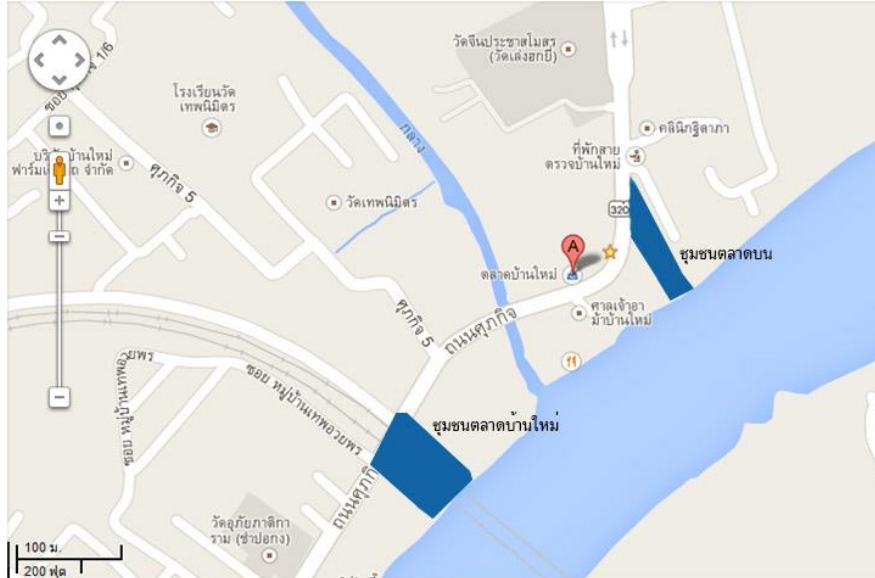
ภาพที่ 4.53: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.54: พื้นที่บริเวณตลาดที่ถูกรั้วขึ้น

ที่มา: (Google Earth, 2556) พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2556

ภาพที่ 4.55: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่บริเวณที่ตลาดถูกรั้วขึ้น ภาพเต็ม

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557 พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.56: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่ บริเวณตลาดบนที่ถูกรื้อทิ้ง
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557 พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2557

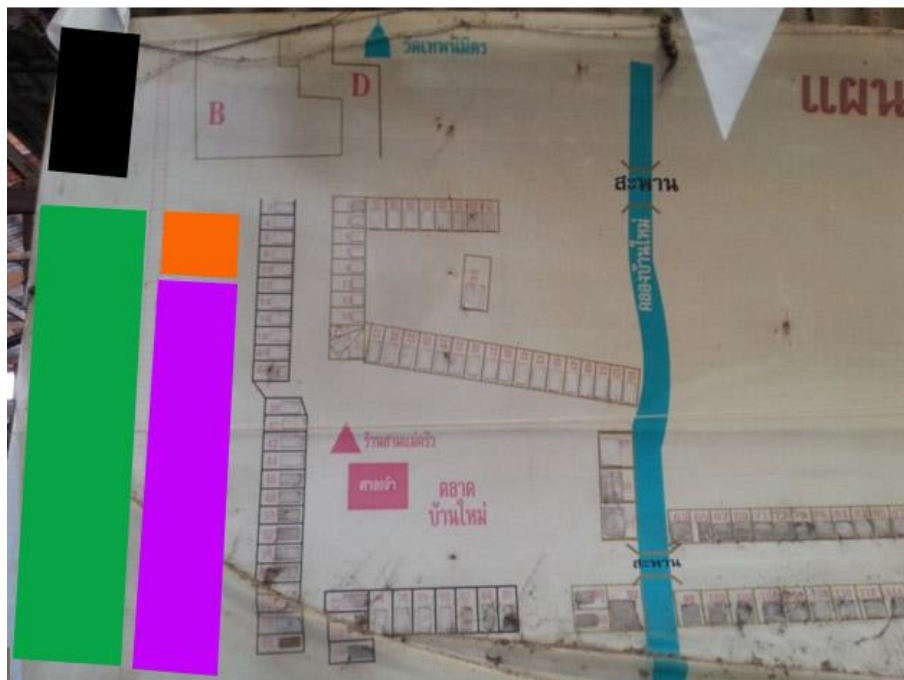

พื้นที่บริเวณสีน้ำเงิน เจ้าของที่ดินเดิมได้ขายที่ดินให้กับเจ้าของใหม่ ดังนั้นพื้นที่บริเวณดังกล่าวที่เดิมเคยเป็นบ้านปลูกเรียงรายต่อกัน จึงต้องถูกรื้อทิ้ง และขายในปี พ.ศ. 2556 ปัจจุบันกลายเป็นที่ดินว่างเปล่า และสำหรับพื้นที่บริเวณสีแดงนั้น เดิมที่ถูกปิดร้าง เป็นที่ดินว่างเปล่า มีต้นไม้ปลูกหนาแน่น ปัจจุบันถูกถมทำใหม่เป็นที่สำหรับจอดรถและเป็นที่พักพิงที่คนแม่ค้าบางปะกงของนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.57: พื้นที่บริเวณตลาดบนที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสีน้ำเงิน และบริเวณสีแดง
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.58: แผนผังของชุมชนตลาดบ้านใหม่ บริเวณตลาดบ้านใหม่ที่ถูกรื้อทิ้ง
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557 พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2557

พื้นที่บริเวณสีดำนั้น เดิมเป็นพื้นที่ว่างเปล่า มีหญ้าขึ้นรก ไม่เป็นระเบียบ แต่ปัจจุบันถูกถนนหน้าห้าง ทำให้สะอาด และเปิดเป็นที่จอดรถให้กับนักท่องเที่ยว, พื้นที่บริเวณสีเขียว เคยเป็นสวนสาธารณะ แต่ปัจจุบันถูกรื้อทิ้งและถูกเปลี่ยนเป็นสถานที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว, พื้นที่บริเวณสีส้ม โดยปกติเคยเป็นตึกเก่า แต่เมื่อปี พ.ศ.2555 ได้ถูกรื้อทิ้งและกำลังสร้างเป็นตึกใหม่สำหรับพื้นที่บริเวณสีม่วง โดยปกติเป็นบ้านไม้เก่า 2 ชั้น 2 หลังและห้องเช่าโดยประมาณ 7 - 8 ห้อง แต่ปัจจุบันถูกรื้อทิ้งและกลายเป็นที่ดินว่างเปล่า

ภาพที่ 4.59: พื้นที่บริเวณตลาดบ้านใหม่ที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสีดำ (ซ้าย) และสีเขียว (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

ภาพที่ 4.60: พื้นที่บริเวณตลาดล่างที่ถูกรื้อทิ้ง บริเวณสี่สี่ม (ซ้าย) และสี่ม่วง (ขวา)
ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2557

4.5 วิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่

4.5.1 ภาพยนตร์ตัวอย่างที่เคยถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่

เมื่อผู้วิจัยคัดเลือกภาพยนตร์ตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากการดูภาพยนตร์ตัวอย่าง และใช้การวิเคราะห์แบบบริบทนิยม (Contextual Criticism) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ส่วน “เนื้อหา” ของ “สาร” ที่สะท้อนถึงแนวคิดหรือบริบททางสังคมที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการจะนำเสนอแก่ผู้รับสาร โดยในที่นี้ผู้วิจัยจะเน้นทำการศึกษาในส่วนของ “ฉาก” ที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนตลาดบ้านใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.5.1.1 อยู่กับก๋ง (พ.ศ. 2522) ภาพยนตร์

เป็นภาพยนตร์ในกลุ่มที่เล่าเรื่องโดยอิงประวัติศาสตร์การเดินทางของคนจีนและเข้ามาทำงานในประเทศไทย มีเนื้อหาวาดด้วยวิถีชีวิตชาวจีนที่เติบโตและใช้ชีวิตในแผ่นดินไทยจากรุ่นสู่รุ่น นำเสนอผ่านตัวละครหลักได้แก่ เด็กชายเชื้อสายจีนชื่อ “หยก” และปู่ของเขาที่เรียกว่า “ก๋ง” โดยฉากชุมชนชาวจีนในประเทศไทยที่ปรากฏตลอดทั้งเรื่องนั้น พบว่ามีการถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นจำนวนหลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภาพรวมของชุมชน (ในช่วงที่มีการถ่ายทำ) มีลักษณะใกล้เคียงกับสถานที่ดำเนินเรื่องราวในบทประพันธ์มากที่สุด ดังนั้นเมื่อกลุ่มผู้สร้างสรรค์ผลงานจัดการปรับภูมิทัศน์ของสถานที่เพียงเล็กน้อยก็ยอมทำให้ได้สถานที่สมมติสำหรับการดำเนินเรื่องราวในภาพยนตร์ได้ทันที

4.5.1.2 นางนาก (พ.ศ. 2542)

เป็นภาพยนตร์ในกลุ่มที่เล่าเรื่องโดยทั่วไป มีการอิงประวัติศาสตร์บ้าง แต่ไม่เกี่ยวกับการเดินทางของคนจีนและเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื้อหาวาดด้วยความรักของคู่รักชายหญิงคู่หนึ่ง

ที่แม่นากผู้เป็นภรรยาได้เสียชีวิตลงพร้อมลูกในครรภ์ระหว่างที่พ่อมากผู้เป็นสามีต้องไปเกณฑ์ทหาร แต่ด้วยความผูกพันจึงส่งผลให้วิญญาณของแม่นากยังคงวนเวียนอยู่กับพ่อมาก และสร้างความหวาดกลัวให้แก่คนรู้จักและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น โดยที่แต่เดิมตามบทประพันธ์นั้นเรื่องราวความรักระหว่างตัวละครทั้งสองได้เกิดขึ้น ณ หุ่นพระโขนง ซึ่งเป็นคังน้ำที่มีชื่อเสียงในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ แต่อย่างไรก็ตามผู้สร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์ได้เลือกใช้คังน้ำบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ จำนวนหลากหลายในการสมมติให้เป็นหุ่นพระโขนง ทั้งนี้เนื่องจากคังน้ำบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ในสมัยดังกล่าว (ช่วงที่มีการถ่ายทำภาพยนตร์) มีลักษณะทางภูมิทัศน์ที่เหมาะสมและใกล้เคียงกับฉากที่กลุ่มผู้สร้างสรรค์ผลงานได้จินตนาการเอาไว้ ส่งผลให้ภาพยนตร์เรื่อง “นางนาก” มีการถ่ายทำฉากต่าง ๆ ที่คังน้ำบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นหลัก แทนที่จะถ่ายทำที่หุ่นพระโขนงตามบทประพันธ์ดั้งเดิม

4.5.1.3 ลอดลายมังกร (พ.ศ. 2549)

เป็นละครในกลุ่มที่เล่าเรื่องโดยอิงประวัติศาสตร์การเดินทางของคนจีนและเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื้อเรื่องกล่าวถึงการต่อสู้และความมานะพยายามของ “เหลียง” ชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในแผ่นดินไทยแบบเสื่อผืนหมอนใบ และพยายามประกอบสัมมาชีพต่างๆ เพื่อสร้างฐานะและเพื่อเป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคม ทั้งนี้จะพบว่าทางเลือกใช้สถานที่ของผู้สร้างสรรค์ผลงานมีความหลากหลาย และมีการใช้สถานที่ถ่ายทำบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นจำนวนเพียงไม่กี่ฉาก ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มผู้สร้างสรรค์ผลงานมีตัวเลือกสถานที่ในการสมมติให้เป็นชุมชนในเรื่องอยู่หลายสถานที่ ประกอบกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถดำเนินการถ่ายทำภายในสตูดิโอที่จัดสร้างฉากจำลองขึ้นเอง นอกจากนี้ยังอาจเป็นเพราะความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนตลาดบ้านใหม่ ที่ถึงแม้ว่าจะมีความย้อนยุคให้เห็นอยู่ แต่พื้นที่บางส่วนก็ได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยไปตามกาลเวลา ส่งผลให้มนต์ขลังของความย้อนยุคนั้นลดลงไปจนไม่สามารถดำเนินการถ่ายทำละครทั้งเรื่องได้ภายในสถานที่ ๆ เดียว

4.5.1.4 สาวน้อย (พ.ศ. 2555)

เป็นละครในกลุ่มที่เล่าเรื่องโดยทั่วไป มีการอิงประวัติศาสตร์บ้าง แต่ไม่เกี่ยวกับการเดินทางของคนจีนและเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื้อเรื่องกล่าวถึงความรักของหนุ่มสาวที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เนื่องจากฝ่ายชายผู้เป็นลูกชายเสนาบดีกระทรวงการคลังได้ถูกทำร้ายจนความจำเสื่อม และได้รับความช่วยเหลือจากสาวชาวเกาะจนเกิดเป็นความรักต่อกัน ก่อนที่ฝ่ายชายจะต้องเดินทางกลับบ้านและรับรู้ความจริงว่าตนเองนั้นมีคู่หมั้นคู่หมายอยู่แล้ว ในการนี้ จะเห็น

ได้ว่าฉากของเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในส่วนของสังคมเมืองที่ฝ่ายชายเคยอยู่อาศัยมาก่อน และสังคมชาวเกาะที่เป็นที่พักพิงชั่วคราวระหว่างที่ฝ่ายชายอยู่ในภาวะความจำเสื่อม ดังนั้นในการเลือกใช้สถานที่ถ่ายทำละครจึงต้องมีความหลากหลายและผันผวนไปตามเนื้อเรื่อง ด้วยเหตุนี้ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จึงเป็นตัวเลือกหนึ่งในการดำเนินเรื่องราว ซึ่งแม้ว่าจะมีการถ่ายทำเพียงไม่กี่ฉาก เนื่องจากลักษณะทางภูมิทัศน์ที่ไม่ตรงตามเนื้อเรื่องโดยตรง ประกอบกับบริบททางสังคมที่ถูกปรับให้ทันสมัยจนลักษณะความเป็นเมืองย้อนยุคนั้นลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามการที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับเลือกให้เป็นสถานที่ถ่ายทำสถานที่หนึ่งของละครก็ถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้ไม่มากนัก

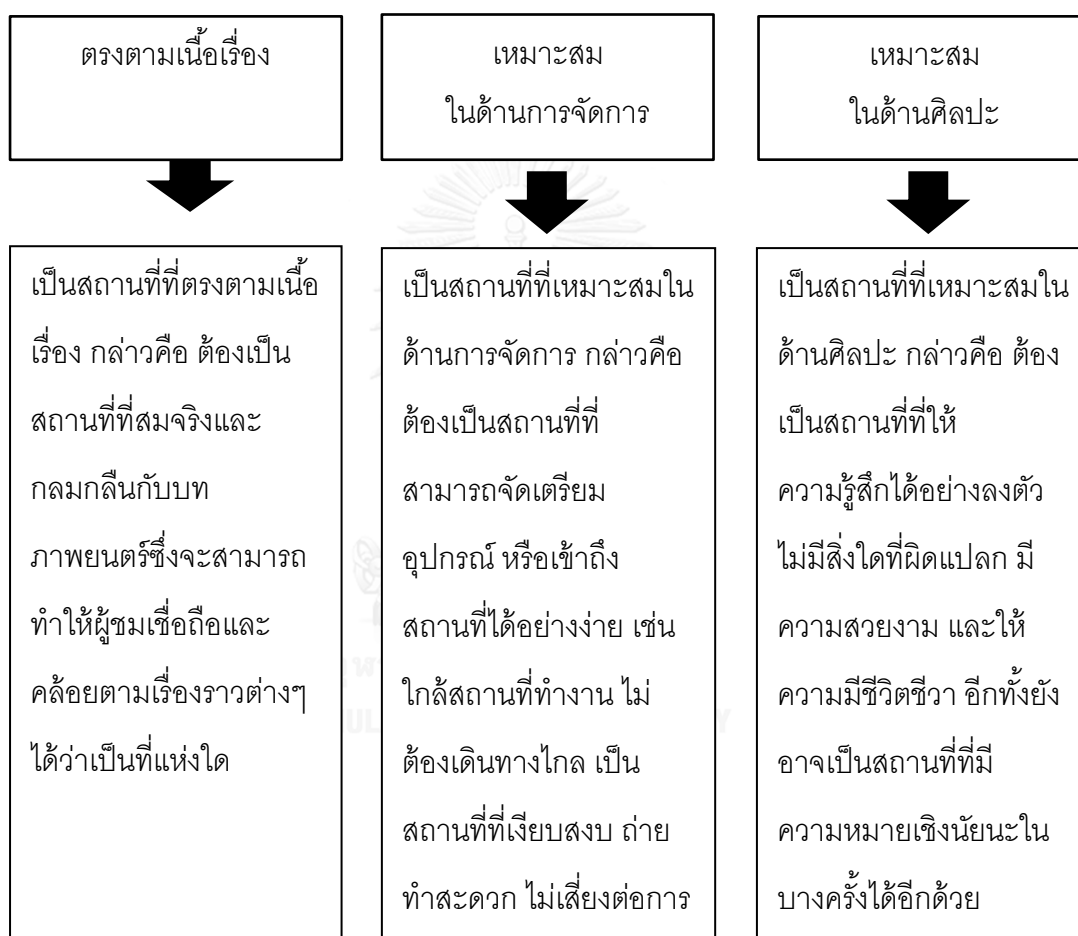

จากการศึกษาภาพยนตร์ตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ได้ว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่มีปัจจัยตรงตามที่คุณกำกับภาพยนตร์ต้องการครบทั้ง 3 ประการตามหลักเกณฑ์การจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4.1: ปัจจัยในการจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์

ที่มา: จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2251)

(Powers Kevin L., 2010) (Amani Josie, 2014) และ (ปกรณ พรหมวิทักษ์, 2557)

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอัตราส่วนการเลือกความสำคัญของปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้อาจไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับผู้กำกับภาพยนตร์ว่าจะเลือกปัจจัยใดให้มีสำคัญมากกว่ากัน แต่ที่สำคัญคือปัจจัยในเรื่องตรงตามเนื้อเรื่อง ในปัจจัยนี้จำเป็นต้องมีทุกครั้งก่อนปัจจัยในเรื่องความเหมาะสมด้านการจัดการและเรื่องความเหมาะสมด้านศิลปะจะตามมา สำหรับภาพยนตร์ที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ให้เห็นแล้วว่า ผู้กำกับภาพยนตร์ได้เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เนื่องจากชุมชนตลาด

บ้านใหม่มีปัจจัยครบทั้ง 3 ประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงปัจจัยในเรื่องความเหมาะสมด้านการจัดการ และปัจจัยในเรื่องความเหมาะสมด้านศิลปะให้ละเอียดลงไปอีก ดังนี้

ปัจจัยในเรื่องความเหมาะสมด้านการจัดการ ผู้วิจัยสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งเกิดจากสถานที่ภายในชุมชนเอื้ออำนวยต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และปัจจัยภายนอก ซึ่งเกิดจากความต้องการของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดังนั้นปัจจัยภายในจึงเป็นปัจจัยที่ชุมชนสามารถเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้ ต่างกับปัจจัยภายนอกที่ชุมชนไม่สามารถปรับปรุงหรือแก้ไขอะไรได้ ดังนั้นชุมชนจึงควรศึกษาและเข้าใจถึงปัจจัยภายในก่อนว่ามีเรื่องอะไรบ้าง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1: ปัจจัยภายในของปัจจัยความเหมาะสมด้านการจัดการ

เรื่อง	คำอธิบาย
สถานที่จอดรถ	มีสถานที่จอดรถที่สะดวก สบาย เข้าถึงได้ง่าย
กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการถ่ายทำ	มีกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการถ่ายทำเพียงพอ
แสงสว่าง	มีแสงสว่างเพียงพอสำหรับใช้ในการถ่ายทำ
เสียง	ไม่มีเสียงรบกวน เนื่องจากจะทำให้การถ่ายทำเป็นไปอย่างยากลำบาก
ไม่มีผู้คนพลุกพล่านมากเกินไป	หากมีผู้คนพลุกพล่านมากเกินไป จะทำให้เกิดความวุ่นวายและรบกวนต่อการถ่ายทำ
ความปลอดภัย	เป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตและทรัพย์สิน
ค่าเช่าพื้นที่ <ul style="list-style-type: none"> ● สำหรับการถ่ายทำ ● สำหรับการแต่งตัวนักแสดง ● สำหรับการพักค้างแรม 	สถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำต้องไม่มีค่าเช่าพื้นที่สำหรับการถ่ายทำ, สำหรับการแต่งตัวนักแสดง หรือสำหรับการพักค้างแรมที่สูงจนเกินไป
ห้องน้ำ	มีห้องน้ำสำหรับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์
เงื่อนไขการเข้าถ่ายทำในชุมชน	เป็นข้อจำกัดในการเข้าถ่ายทำในสถานที่ถ่ายทำ
ความสะดวกในการแก้ไขดัดแปลงพื้นที่เพื่อการถ่ายทำ	สามารถขนสิ่งของเข้าสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำได้สะดวก รวดเร็ว ไม่มีสิ่งกีดขวางมากจนเกินไป
บุคคลที่สามารถจ้างงานได้	มีบุคคลที่สามารถจ้างทำอาหาร, เป็นตัวละคร

<ul style="list-style-type: none"> ● จ้างทำอาหาร ● จ้างเป็นตัวละครประกอบฉาก ● จ้างช่วยเหลือนงานทั่วไป 	ประกอบฉาก หรือจ้างช่วยเหลือนงานทั่วไปได้
บุคคลที่คอยช่วยเหลือ	มีบุคคลที่คอยช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ และคอยติดต่อประสานงานให้กับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สิ่งต่างๆสามารถปรับปรุง แก้ไขได้ หากต้องการให้ชุมชนถูกเลือกเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ โดยทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปัจจัยภายในต่างๆเหล่านี้ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการจูงใจกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์นั่นเอง

สำหรับปัจจัยในเรื่องความเหมาะสมด้านศิลปะ ผู้วิจัยสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านสถานที่ถ่ายทำ และปัจจัยที่เกิดจากความต้องการของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดังนั้นปัจจัยด้านสถานที่จึงเป็นปัจจัยที่ชุมชนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเพื่อรักษาและดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้

ตารางที่ 4.2: ปัจจัยด้านสถานที่ของปัจจัยความเหมาะสมในด้านศิลปะ

เรื่อง	คำอธิบาย
สถานที่สมจริง	เป็นสถานที่ที่สมจริงและกลมกลืนกับเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ ไม่มีจุดผิดแปลกไปจากข้อเท็จจริงในเนื้อเรื่อง
บรรยากาศ	เป็นบรรยากาศโดยรอบของสถานที่ที่จะสามารถสื่อให้บทภาพยนตร์สมจริงมากขึ้น
คุณภาพความงาม	เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน รับรู้ได้ถึงความสมดุล สดส่วน และแรงดึงดูดของฉากที่ใช้ในการถ่ายทำ อีกทั้งยังไม่มีฉากหลังที่ดูตีบตัน เพราะจะทำให้ภาพยนตร์ที่ออกมาไม่สวยงาม ไม่มีน้ำหนักและไม่มีชีวิตชีวา

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านสถานที่เป็นสิ่งที่คนในชุมชนไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขสิ่งใดๆเลย เพียงแต่ชุมชนควรที่จะเรียนรู้ร่วมกันเพื่อรักษาและดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะรักษาได้

4.5.2 แนวภาพยนตร์ (Genre)

จากภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการถ่ายทำสามารถแบ่งแยกแนวภาพยนตร์โดยใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทของแนวภาพยนตร์ หรือ genre โดยใช้องค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3: แนวภาพยนตร์ของภาพยนตร์ที่ถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่

แนวภาพยนตร์	ชื่อภาพยนตร์
ภาพยนตร์ชีวิต (Drama)	อยู่กับกิ่ง
	เจ้าสัวสยาม
	ลอดลายมังกร
	เสียชีวิต 2
	เมื่อวันฟ้าเปลี่ยนสี
	รักบ้านเรา
	พระจันทร์สีรุ้ง
	เคหาสน์สีแดง
	สาวน้อย
ภาพยนตร์สยองขวัญ (Horror)	นางนาก
ภาพยนตร์ต่อสู้ (Action)	ดิน น้ำ ลม ไฟ

จากตารางการแบ่งแนวภาพยนตร์ที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เคยเข้ามาใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการถ่ายทำภาพยนตร์นั้นแสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์จะเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในภาพยนตร์แนวชีวิตมากที่สุด ตามด้วยภาพยนตร์แนวสยองขวัญและภาพยนตร์แนวต่อสู้ ถึงแม้ว่าภาพยนตร์แนวสยองขวัญและภาพยนตร์แนวต่อสู้นั้นจะมีน้อย แต่ก็ยังสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าหากผู้กำกับภาพยนตร์หรือกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เล็งเห็นว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่ตรงตามปัจจัยการจัดหาสถานที่ถ่ายทำที่เขาต้องการนั้น ชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็สามารถเป็นสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้ในทุกแนวภาพยนตร์ ไม่ได้เว้นเพียงแต่ภาพยนตร์แนวชีวิต

หากจะกล่าวถึงชุมชนตลาดบ้านใหม่กับการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ใครหลายคนอาจจะคิดแต่เพียงว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่ต้องเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์แนวชีวิตที่ย้อนยุคเพียงเท่านั้น เนื่องจากความเก่าแก่ของชุมชน แต่จากตารางการแบ่งแนวภาพยนตร์ด้านบนสามารถแสดงให้เห็นได้แล้วว่าภาพยนตร์แนวชีวิตที่มาถ่ายทำนั้น มิได้ถ่ายทำเฉพาะแนวย้อนยุค

เพียงอย่างเดียว หากแต่มีการถ่ายทำภาพยนตร์แนวชีวิตที่เป็นปัจจุบันด้วย ดังเช่น ภาพยนตร์เรื่อง เมื่อวันที่ฟ้าเปลี่ยนสี, ภาพยนตร์เรื่องเสียดาย 2 เป็นต้น

4.5.3 ผลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่

ผลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำในชุมชนตลาดบ้านใหม่ ในฐานะที่เป็นชุมชนเก่าแก่และมีประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งหนึ่งของประเทศไทยนั้น สามารถสรุปได้เป็นหัวข้อต่อไปนี้

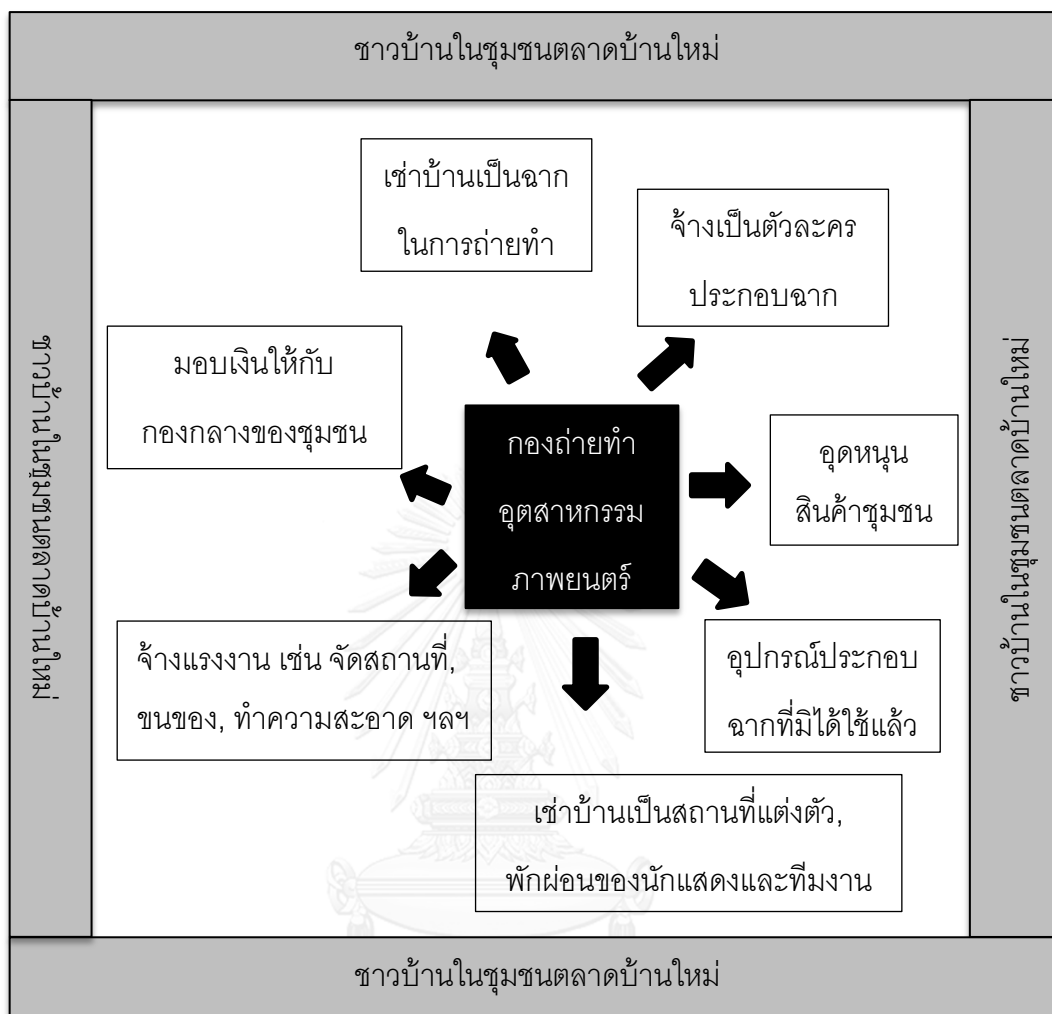
4.5.3.1 ผลจากการที่ชุมชนเป็นสถานที่ถ่ายทำ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การเข้ามาของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์นั้นส่งผลดีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่ 2 ครั้งด้วยกัน ดังนี้

ครั้งที่หนึ่ง เกิดขึ้นเมื่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์กำลังดำเนินการถ่ายทำ เมื่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาเลือกชุมชนเป็นสถานที่ถ่ายทำ ชุมชนก็จะถูกฟื้นฟูได้เอง โดยมีรายได้ที่เกิดจากการจ้างงานของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์, กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็จะอุดหนุนสินค้า ผลิตภัณฑ์ต่างๆของคนในชุมชน, ค่าเช่าบ้านที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์มอบให้กับเจ้าของบ้านหลังนั้นๆ, เงินที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้มอบไว้ให้กับกองกลางของชุมชน อีกทั้งคนในชุมชนเองก็ยังสามารถได้รับสินค้าหรืออุปกรณ์ประกอบฉากที่เหลือใช้แล้วจากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เนื่องมาจากว่าสิ่งของบางอย่างยากที่จะนำกลับไปใช้ต่อ, ใช้เพียงครั้งเดียว หรือเป็นสิ่งของที่เน่าเสียได้ง่าย ดังคำกล่าวของคุณบัวท่านหนึ่งที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาตั้งแต่สมัยอำมาตย์ ท่านจะเห็นการเข้ามาถ่ายทำของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์บ่อยครั้ง

“อย่างเรื่องตอนนั้น เขาก็เอาของโบราณๆ ที่หาได้ในชุมชนเนี่ยไปเช่าฉาก เช่น เขาก็ยืม เชียงหมู มีผัก ขนมนมเนย พอถ่ายเสร็จใจใครอยากเอาอะไรก็เอาไป คนแย่งกันจะตาย มีหมูชิ้น มีพริกเป็นกระดิ่งกระดิ่งเลย” (คุณบัวอรรถัย (นามสมมติ), 2557)

แผนภาพที่ 4.2: ผลของการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มีต่อเศรษฐกิจของชุมชน

สำหรับเงินกองกลางที่ได้จากการที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้มอบไว้ให้กับชุมชนนั้น ทางชุมชนจะนำเงินนี้ไปพัฒนาตลาดในหลายๆด้าน เช่น ทำป้ายบอกทางมายังชุมชนตลาดบ้านใหม่ ทำแผนพับโฆษณาให้กับนักท่องเที่ยว ทำพื้นที่เป็นหลุมให้เรียบ หรือการจ้างพนักงานเก็บขยะของชุมชน โดยมากแล้วเงินกองกลางที่ได้จากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์นี้จะได้ครั้งละ 2,000 – 3,000 บาทต่อวัน หรือแล้วแต่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์จะมอบให้

ครั้งที่สอง เกิดขึ้นเมื่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เสร็จสิ้นกระบวนการถ่ายทำและนำภาพยนตร์ออกฉายสู่สายตาประชาชนแล้ว ชุมชนก็จะมีรายได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งซึ่งเกิดมาจากการเปลี่ยนจากผู้ชมภาพยนตร์กลายเป็นนักท่องเที่ยว นั่นก็เนื่องมาจากผู้ชมภาพยนตร์ชมภาพยนตร์แล้วเกิดอารมณ์ร่วมในภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ เกิดภาวะอารมณ์โหยหาอดีตเก่าๆที่เคยผ่านมา

เมื่อตนเป็นเด็ก จึงต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวสถานที่ที่เป็นฉากอยู่ในภาพยนตร์ เกิดการจ้างงานในลักษณะที่เรียกว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบแตกกระจาย คือทุกคนในชุมชนมีรายได้ทุกครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์โดยสาร ยานพาหนะต่างๆ ร้านอาหาร ร้านขายขนม ฯลฯ ดังคำกล่าวของชาวบ้านหลายๆท่าน ดังต่อไปนี้

“ภาพยนตร์มีส่วนจูงใจนะ ให้คนเขารู้ว่า เออ.. ที่นี้สถานที่ทำถ่ายหนัง” (คุณยายนก (นามสมมติ), 2557)

“ภาพยนตร์ช่วยให้คนรู้ว่า เอ๊ะ...ตรงนี้ตลาดบ้านใหม่หนิ” (พีเบล (นามสมมติ), 2557)

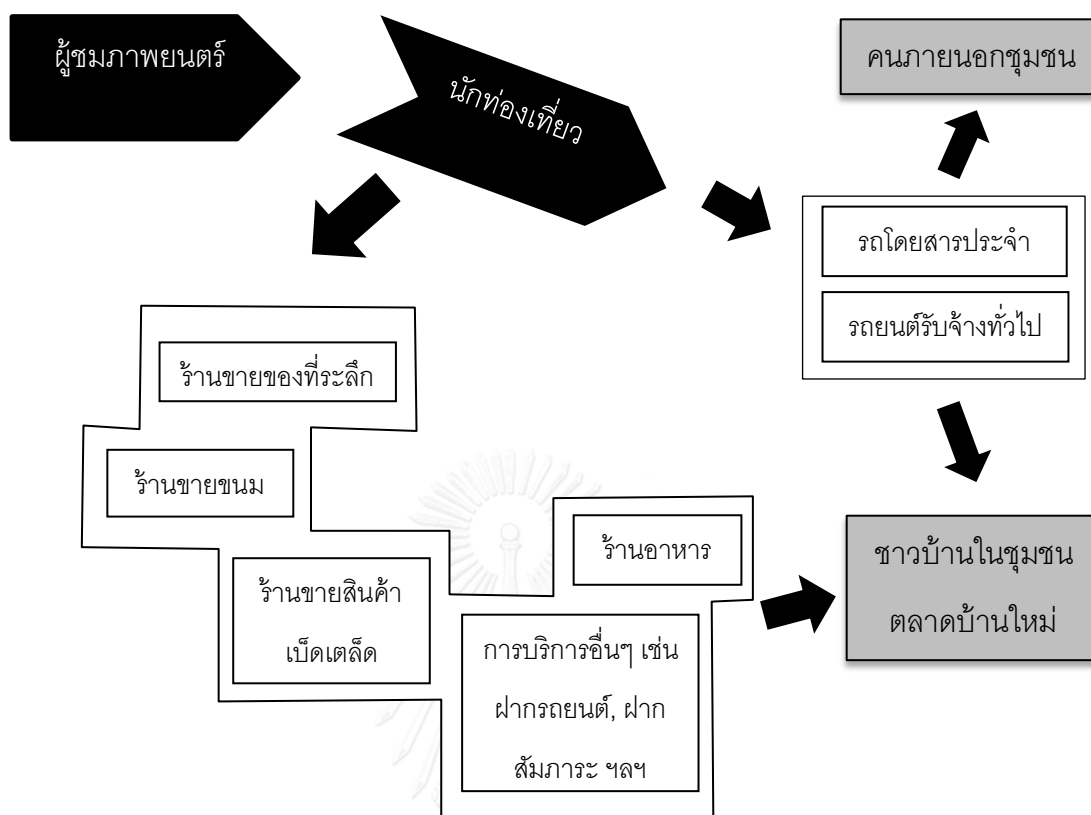
“ภาพยนตร์ช่วยในเรื่องของชื่อเสียงของชุมชน ถ้าภาพยนตร์เรื่องนั้นได้ถูกโปรโมท อาจจะมีมูมดี ๆ มีฉากดี ๆ ออกมาฉาย ในอนาคตก็เป็นไปได้ว่าคนก็จะตามมาดูว่าฉากไหน ฉากนี้เป็นเช่นไร” (คุณนำอาร์ม (นามสมมติ), 2557)

“เมื่อกองถ่ายทำเหล่านี้เข้ามาถ่ายทำที่ตลาดบ้านใหม่แล้ว จะนำมาซึ่งรายได้ในระยะยาว ไม่ใช่แค่เพียงช่วงวันที่เขามาตั้งกองและซื้อของเขา แต่ในระยะยาวหรืออาจใช้คำว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนแบบยั่งยืน ภาพยนตร์ก็มีส่วนช่วยให้คนรู้จัก” (ป้าแหมม (นามสมมติ), 2557)

“ส่งเสริมอย่างมากเลย เพราะว่าเป็นการโฆษณาให้คนดูเห็นว่า เอ๊ะ.. ตรงนี้ยังมีอยู่จริงหรือ อยากไปเที่ยว ประชาชนได้ประโยชน์ มีการซื้อของ มีการจ้างงาน” (คุณลุงกีโบ (นามสมมติ), 2557)

“ภาพยนตร์เองก็มีส่วน เพราะเขาถ่ายเสร็จ คนดูก็จะ เอ๊ะ....อันนี้ที่ไหน โลกเข็นดี ถ้าอยากให้ชุมชนดัง ต้องให้ภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำ ต้องถ่ายไปให้ทั่วๆตลาดเลย แล้วก็ฉายไปให้ถึงต่างประเทศเลย คนจะได้รู้จักตลาดบ้านใหม่เออะๆ” (คุณป้าอรัทัย (นามสมมติ), 2557)

แผนภาพที่ 4.3: ผลของการออกฉายภาพยนตร์ที่มีต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของชุมชน

ไม่เพียงแต่รายได้จะเกิดขึ้นกับชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่เท่านั้น หากแต่รายได้ที่เกิดขึ้นยังมีผลต่อคนภายนอกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนตลาดบ้านใหม่อีกด้วย ดังเช่น หากนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมายังชุมชนตลาดบ้านใหม่ คนภายนอกชุมชนก็จะได้รับรายได้จากการจ้างรถมาส่งยังชุมชนตลาดบ้านใหม่ การแวะพักตามจุดต่างๆ เพื่อซื้ออาหารรับประทาน หรือแม้กระทั่งการเดินทางต่อจากชุมชนตลาดบ้านใหม่ไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง ฯลฯ

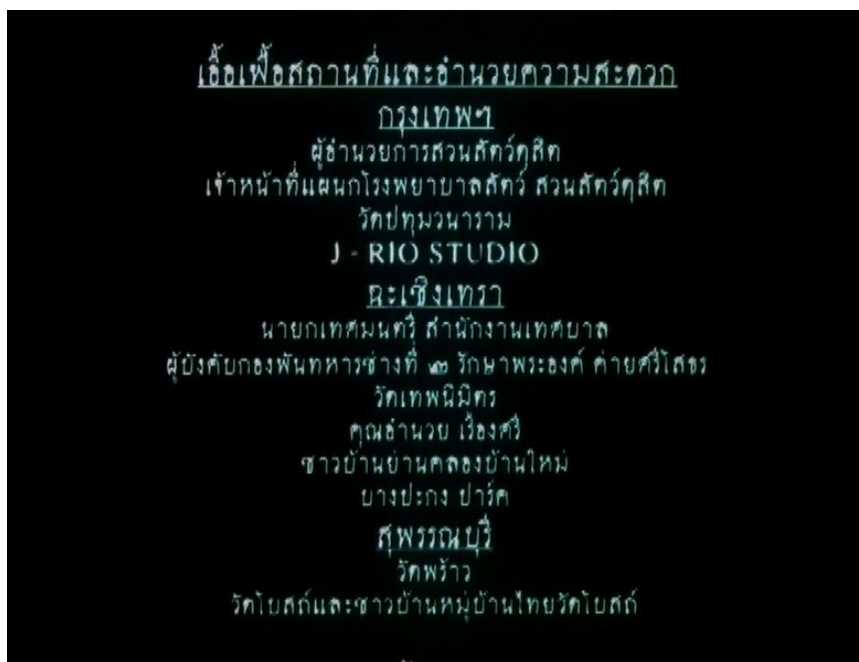
4.5.3.2 ผลของการระบุชื่อสถานที่ถ่ายทำไว้ในภาพยนตร์ที่มีต่อชุมชน

สิ่งสำคัญที่นอกเหนือไปจากการที่ผู้ชมภาพยนตร์ชมภาพยนตร์แล้วรับรู้ว่าคุณในภาพยนตร์นั้นเป็นสถานที่แห่งใดได้ด้วยตัวของผู้ชมภาพยนตร์เองนั้น ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถบ่งบอกให้ผู้ชมภาพยนตร์ทราบได้ว่าสถานที่ที่เป็นฉากในภาพยนตร์นั้นเป็นสถานที่แห่งใดก็คือ การระบุชื่อสถานที่ที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้ถ่ายทำไม่ว่าจะเป็นต้นภาพยนตร์หรือทำภาพยนตร์ซึ่งก็จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้เรื่องสถานที่ที่ใช้เป็นฉากของผู้ชมภาพยนตร์ ดังคำกล่าวของคุณป้าสมทรงซึ่งเป็นเจ้าของร้านอาหารอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ และกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เคยใช้บ้านของคุณป้าเป็นฉากในการถ่ายทำภาพยนตร์บ่อยครั้ง

“เหมือนกับเป็นตำนานเล่าลือ บางคนเขามาถามว่าถ่ายตรงไหน ถ้าเขาบอกว่าถ่ายที่ไหนก็จะดี คนดูก็รู้ อย่างเช่นขึ้นไตเติ้ลไว้ว่าถ่ายจากไหน” (ป้าสมทรง (นามสมมติ), 2557)

ภาพที่ 4.61: การระบุชื่อสถานที่ถ่ายทำไว้ท้ายภาพยนตร์

ที่มา : ภาพยนตร์นางนก ปี พ.ศ.2542 (ไทเ็นเตอร์เทนเมนท์, 2546)

เว้นเสียแต่ว่าคนดูไม่สามารถรู้ได้ว่าสถานที่นั้นเป็นสถานที่ไหน และทางกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็ไม่ได้มีการขึ้นกล่าวขอบคุณไว้ต้นภาพยนตร์หรือท้ายภาพยนตร์ จึงไม่สามารถทำให้ผู้ชมภาพยนตร์รับรู้และสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ ดังคำกล่าวของคุณป้าหยางจุ ที่ท่านย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ตั้งแต่ท่านได้แต่งงานกับคุณลุงท่านหนึ่งเป็นระยะเวลามากกว่า 40 ปีแล้ว และท่านก็ได้เคยเข้าร่วมเป็นตัวละครประกอบฉากในภาพยนตร์อีกด้วย

“ถ้าคนเขารู้ว่าถ่ายที่นี้ละ เขาก็ต้องอยากมาเห็นของจริง แต่ส่วนมากเขาก็ไม่รู้จะสิว่าถ่ายมาจากไหน” (ป้าหยางจุ (นามสมมติ), 2557)

4.5.3.3 ผลจากชื่อเสียงผู้กำกับภาพยนตร์หรือนักแสดงที่มีต่อชุมชน

หากเป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทำโดยผู้กำกับชื่อดังหรือเป็นภาพยนตร์ที่มีงบประมาณในการถ่ายทำสูงก็จะทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกฉายออกไปอย่างกว้างขวาง หรือมิเช่นนั้นถ้าเป็นภาพยนตร์ที่มีนักแสดงชื่อดังหรือกำลังเป็นที่นิยมอยู่ในขณะนั้น ก็จะทำให้มีผู้ชมภาพยนตร์เรื่องนั้น

เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สถานที่ในภาพยนตร์เรื่องนั้นเป็นที่รู้จักมากขึ้นตามไปด้วย หรือถ้าหากนักแสดงดังกล่าวมีการเดินทางมาเพื่อถ่ายทำที่ชุมชนจริงๆ ก็จะทำให้ผู้คนที่ชื่นชอบนักแสดงเหล่านี้เดินทางมาดูนักแสดงตัวจริง ทำให้ชุมชนเกิดรายได้จากการขายสินค้า ขายผลิตภัณฑ์ในชุมชน แต่ถ้าหากเป็นภาพยนตร์ที่ไม่มีชื่อเสียง หรือเป็นภาพยนตร์ของผู้กำกับใหม่ ก็จะมีอิทธิพลต่อชุมชนน้อยกว่า จากการที่คนน้ำจืดแจจชอบติดตามชมภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำที่ชุมชน ตลาดบ้านใหม่อยู่ตลอด คุณน้ำเล่าให้ฟังว่า

“ถ้าเป็นหนังใหญ่ๆ ก็ดีนะ เขาก็จะเท่ากับโปรโมทตลาดให้กับเรา หรือไม่มีหนังที่มีดาราดังๆ มา แต่ถ้าเป็นหนังธรรมดาพื้นๆ ไม่มีดาราดังๆ ถ่ายไปก็อย่างนั้นๆ ก็ไม่มีคนติดตามดู แต่แบบนี้ต้องเอาขึ้นด้านหลังนะว่ามาถ่ายทำที่ไหน ชอบคุณสถานที่ถ่ายทำที่นั่นที่นี้” (น้ำจืดแจจ (นามสมมติ), 2557)

4.5.3.4 ผลจากสื่ออื่นๆ ที่มีผลต่อชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการออกเหนือจากภาพยนตร์แล้วก็ยังมีสื่ออื่นๆ ที่มีอิทธิพลในการดึงดูดใจผู้ชมได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการโทรทัศน์ประเภทแนะนำรายการอาหารหรือสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งหลังจากรายการโทรทัศน์ประเภทนี้ได้ออกฉายและทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่รู้จักแล้วนั้น ผู้ชมรายการก็จะเดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวในระยะเวลาอันรวดเร็ว กล่าวคือ เมื่อรายการโทรทัศน์ออกฉายในวันเสาร์ วันอาทิตย์ก็จะมีผู้คนเดินทางกันเข้ามาท่องเที่ยวอย่างมากมาย หรือมีเช่นนั้นก็ภายในระยะเวลา 1-2 อาทิตย์หลังจากรายการออกฉายแล้วนั่นเอง ดังคำกล่าวของพี่คนหนึ่งที่ทำหน้าที่ดูแลชุมชนตลาดบ้านใหม่

“สมัยก่อนเนี่ยเขาเอาพวกดารามาเนาะ มาโฆษณาให้ชุมชนเนี่ย ไม้จั้นชุมชนนี้ไม่เจริญอย่างนี้หรอก” (พี่เบล (นามสมมติ), 2557)

นอกจากรายการโทรทัศน์ประเภทแนะนำรายการอาหารหรือสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว ก็ยังมีภาพยนตร์โฆษณาอีกประเภทหนึ่งที่มีส่วนดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เช่นกัน แต่จะสามารถดึงดูดได้มากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องของโฆษณา และความสนใจของผู้ชมที่มีต่อภาพยนตร์โฆษณาชิ้นนั้นด้วย ดังคำกล่าวของคุณป้าท่านหนึ่งที่คอยทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสื่อต่างๆ ที่ต้องการเดินทางเข้ามาถ่ายทำในชุมชนตลาดบ้านใหม่

“โฆษณาสั้นๆ มีความดี อย่างเช่นช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 นั้นแหละเร็วสุด อย่างโฆษณานมตราหมี พอออกสื่อไปเท่านั้นแหละ โทรกันมากริงกร่าง เร็วมาก อย่างวันนี้ ออกอากาศ พู้งี้คนเยอะ” (ป้าเหม่ยลี่ (นามสมมติ), 2557)

และนอกเหนือไปจากรายการโทรทัศน์และภาพยนตร์โฆษณาต่างๆเหล่านี้ ก็ยังมีสื่ออื่นๆอีกที่มีแนวโน้มถึงการให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ การกล่าวถึงในลักษณะเช่นนี้ก็มีส่วนทำให้ผู้ที่ได้อ่านเกิดความสนใจในชุมชนตลาดบ้านใหม่ และส่งผลให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่กลายเป็นจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่งที่ผู้อ่านต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่การสื่อสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์นั้นรวดเร็วและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ดังเช่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสื่อที่มีการกล่าวถึงชื่อเรื่องต่างๆของภาพยนตร์ที่มีการให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดังเช่นต่อไปนี้

“แม่ค้าพ่อค้าย่านนั้นยังบอกด้วยว่ามีภาพยนตร์ และละครย้อนยุคเกี่ยวกับชีวิตชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน หลายเรื่องเข้ามาถ่ายทำที่ตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นละครเรื่องอยู่กับกัง เจ้าสัวสยาม และภาพยนตร์เรื่องนางนาค”

(OKNation.net, 2550)

“....ซึ่งคนสมัย ณ ปัจจุบันจะได้ทราบเรื่องราวต่างๆ และชมภาพได้จากภาพยนตร์และละครย้อนยุค ของชุมชนชาวไทยจีนที่เข้ามาถ่ายทำที่ตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ เช่น ละครเรื่องอยู่กับกัง, เจ้าสัวสยาม, ภาพยนตร์เรื่องนางนาค ฯลฯ”

(9 ตลาดบรรยากาศไทย, 2556)

(Sadoodta, 2556)

(Thai Buddy Trip, 2552)

“สิ่งที่น่าสนใจ..... สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครย้อนยุคของชาวไทยจีน หลายเรื่อง อาทิ อยู่กับกัง, เจ้าสัวสยาม.....”

(7 wondersthailand, 2556)

“....ซึ่งคนสมัย ณ ปัจจุบันจะได้ทราบเรื่องราวต่างๆ ได้จากภาพยนตร์ และละครย้อนยุค เช่น เรื่องอยู่กับกัง, เจ้าสัวสยาม, นางนาค ฯลฯ.....”

(Touronthai, 2556)

นิตยสารก็เป็นอีกหนังสือเช่นเดียวกันที่มีการกล่าวถึงชื่อเรื่องต่างๆ ของภาพยนตร์ที่มีการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดังเช่นต่อไปนี้

“..... คลองบ้านใหม่แห่งนี้เคยเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง “นางนาก” ที่แสดงนำโดย ทราาย เจริญปุระ ส่วนตลาดบ้านใหม่ก็เคยเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง “อยู่กับก๋ง” เมื่อ 30 กว่าปีก่อน”

(หอการค้าจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2552)

“.....บ้านที่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ดังทำเงิน “นางนาก” ของนนทรี นิมิตรบุตร ผู้กำกับคนเก่ง ซึ่งนำแสดงโดยทราาย เจริญปุระ และวินัย ไกรบุตร....”

(แก้วกล้า, 2552)

“บ้านนี้ไม่ธรรมดาณะคะ ใช้เป็นฉากถ่ายทำภาพยนตร์ ละครมากมาย เช่น อยู่กับก๋ง เจ้าสัวสยาม พี่เบ๊เลียนสี่ เสียตาย 2 แม่นาค 2 รายการสมุดโคจร แจ๋วพาเที่ยว คนดังก็มาแวะพักที่บ้านหลังนี้มากมาย.....”

(แก้วกล้า, 2553)

4.5.4 ความเห็นของชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่ที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เคยเข้ามาถ่ายทำในชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นส่วนใหญ่ว่า ยินดีที่จะให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำอย่างยิ่ง เพราะเนื่องจากจะทำให้ชุมชนเกิดรายได้แล้วนั้น ก็ยังทำให้ชุมชนครึกครื้น สนุกสนานอีกด้วย ดังคำกล่าวของคุณป้าที่ชอบให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำบ่อยๆ เนื่องจากเพื่อนของคุณป้าและคุณป้าได้ถูกจ้างให้เป็นตัวละครประกอบฉาก ถึงแม้ว่าปัจจุบันสายตาของคุณป้าจะไม่ดีและไม่ต้องการเป็นตัวละครประกอบฉากแล้ว แต่คุณป้าก็ยังชอบให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามา เนื่องจากทำให้ตลาดสนุกสนาน ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“ป้าชอบกองถ่ายนะ มันสนุกสนาน มีคนชวนเข้าฉากวันละ 250 ทำให้ดูครึกครื้นดี” (ป้าหยางจู (นามสมมติ), 2557)

อีกทั้งกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ยังรักษาระเบียบวินัย ไม่ก่อปัญหาให้กับเจ้าของบ้านอีกด้วย เช่น ของที่อยู่ในบ้านของเจ้าของบ้าน เมื่อถูกนำลงจากชั้นวางของเพื่อจัดฉากในการถ่ายทำ กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็มิได้ทำสูญหายไปไหน และเมื่อถึงเวลาถ่ายทำเสร็จ

แล้ว กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็ยกเข้าที่ให้อีกด้วย ดังที่คุณยายท่านหนึ่งได้เล่าว่า ตอนที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาขอบ้านของคุณยายเป็นฉาก คุณยายก็จะไปอาศัยอยู่บ้านข้างๆ จนกว่ากองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ถ่ายเสร็จ คุณยายจึงจะกลับไป แต่ระหว่างการถ่ายทำคุณยายและเพื่อนบ้านหลายๆคนก็จะชอบไปดูพวกเขาถ่ายทำกัน

“สนุก คนดูเยอะ เราอาศัยบ้านข้างๆ เดินไปบ้านข้างๆ แล้วก็ให้เขาถ่ายในบ้านของเรา เขาไม่ยุ่งของเรา ของเราเขาเก็บแอบไปหมด ของไม่หายหรอก เนี่ยพวกเนี่ยเขาเก็บให้หมดแหละ แล้วเวลาถ่ายเสร็จเขาก็เอามาวางให้ เรียบร้อยเลย” (คุณยายนก (นามสมมติ), 2557)

แต่ก็มีกองถ่ายทำบางกองซึ่งไม่สามารถเก็บได้ตรงกับตำแหน่งเดิมที่หยิบมา จึงทำให้เจ้าของบ้านไม่พอใจเท่าไรนัก ดังคำกล่าวของคุณป้าสมทรง ซึ่งกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ชอบเลือกบ้านของคุณป้าเป็นฉากยิ่งนัก

“พอเสร็จก็ต้องย้ายโน่นย้ายนี่ บางทีเก็บผิด เราก็ต้องไปตามเก็บ ตอนเขาจะไปบางทีก็ไม่เก็บให้ เราต้องไปตามจีเขา แล้วเราก็บื่อ” (ป้าสมทรง (นามสมมติ), 2557)

ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับกองถ่ายทำภาพยนตร์อีกด้วยว่าเป็นกองถ่ายทำภาพยนตร์ที่มีใครเป็นผู้กำกับ มีใครเป็นผู้จัดการกองถ่าย เพราะหากว่ามีผู้กำกับที่ดี มีผู้จัดการกองถ่ายที่ดีก็จะทำให้เจ้าของบ้านหรือคนที่อยู่อาศัยในชุมชนประทับใจ ไม่มีภาระที่ถูกรังไไว้หลังจากการถ่ายทำเสร็จสิ้น ยกตัวอย่าง กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาติตรีเฉลิม ยุคล (ท่านมู่ย) เป็นกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เจ้าของบ้านกล่าวถึงว่าเป็นกองถ่ายทำที่ดีกองหนึ่ง และแม้ว่าคุณป้าสมทรง (นามสมมติ) ท่านเดิมที่เคยเจอกองถ่ายภาพยนตร์ที่ไม่เป็นระเบียบมาถ่ายทำ แต่ท่านก็ยังจำกองถ่ายทำที่มีผู้กำกับภาพยนตร์ที่เข้มงวดและดีต่อท่าน ดังคำชมเชยต่อไปนี้ได้

“ทีมท่านมู่ยท่านดีนะ มาถึงก็บริการเรา คือเขาจะไม่มายุ่งยาม รักษาความสะอาดดี” (ป้าสมทรง (นามสมมติ), 2557)

สำหรับเรื่องของเวลาก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่คุณป้าสมทรงต้องการให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ถ่ายทำให้เสร็จตรงตามเวลาที่กองถ่ายได้บอกไว้ก่อนล่วงหน้า เนื่องมาจากว่าเจ้าของบ้านบางท่านก็มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถจะอยู่ได้จนถึงตึกตามที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องการได้ ทุกคนล้วนแต่มีภารกิจส่วนตัวที่ต้องกระทำ ดังนั้นการนัดเวลาที่ต้องเสร็จสิ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น เหมือนดังที่คุณป้าสมทรงได้ตำหนิกองถ่ายทำที่บอกเวลาเล็กไม่ตรงตามเวลาดังนี้

“ป่าไม้ค่อยชอบหรือกึ่งก็เลยไปนั่งเฝ้าเขา เพราะปกติ 1 ทุ่ม 2 ทุ่มเราก็ต้องนอน ละ พอเขาเลิกตีกเราก็ต้องมานั่งเฝ้าเขาไง ต้องรอจนเขาเสร็จ” (ป่าสมทรง (นามสมมติ), 2557)

เนื่องจากในปัจจุบันชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้มีการเปิดทำการค้าขายในวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ดังนั้นคนในชุมชนจึงไม่ต้องการให้กองถ่ายทำเข้ามาถ่ายทำในวันดังกล่าว เพราะจะทำให้ชาวบ้านในชุมชนขาดรายได้ หรือขายสินค้าได้น้อยลง ดังนั้นชาวบ้านในชุมชนจึงต้องการให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำในวันจันทร์ – ศุกร์มากกว่า นอกเสียจากเป็นรายการอาหาร หรือรายการท่องเที่ยวที่มาถ่ายทำเกี่ยวกับร้านอาหารต่างๆ ก็สามารถเข้ามาถ่ายทำได้ เนื่องจากใช้ระยะเวลาถ่ายทำเพียงสั้นๆ และชาวบ้านในชุมชนมีความเข้าใจแล้วว่าหากมีการออกฉายของรายการต่างๆพวกนี้แล้ว จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ดังคำกล่าวของชาวบ้านในชุมชนหลายๆท่าน ดังนี้

“ชาวบ้านให้การตอบรับดี เขามาขอถ่ายวันธรรมดา เจ้าของบ้านเขาก็มาเปิดให้ถ่าย” (พีเบล (นามสมมติ), 2557)

“ถ้าเป็นวันปกติธรรมดา คนในชุมชนเขาก็จะชอบนะ แต่ถ้าเป็นวันเสาร์อาทิตย์ เขาก็จะไม่ชอบ เพราะมันไปวุ่นวายการค้าขายของเขา ถ้าเป็นวันธรรมดา เขาก็จะยินดีให้ถ่ายนะ” (คุณลุงกีโบ (นามสมมติ), 2557)

นอกจากจะมีชาวบ้านในชุมชนยินดีให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำแล้ว ก็ยังมีผู้ชาวบ้านบางกลุ่มไม่ชอบให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำ เนื่องจากส่งเสียงดังรบกวน ปิดกั้นสถานที่บริเวณนั้น ไม่สามารถสัญจรผ่านได้ สำหรับชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนกลุ่มนี้ก็จะถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนกลุ่มนี้เองก็จะได้รับผลประโยชน์จากการออกฉายของภาพยนตร์แล้วในอนาคต

4.5.5 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำในชุมชนตลาดบ้านใหม่

สำหรับการติดต่อประสานงานนั้น เนื่องจากพื้นที่ของชุมชนตลาดบ้านใหม่อยู่ในเขตการปกครองของท้องถิ่น มีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราคอยควบคุมดูแล ดังนั้นกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์หรือองค์กรเอกชนใดๆก็ตามที่ต้องการจัดกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้องติดต่อเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราก่อนทั้งสิ้น โดยปัจจุบันนายกเทศมนตรีเมืองฉะเชิงเทราได้กำหนดหน้าที่ให้เป็นของเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคมเป็นผู้ดูแลพื้นที่ของชุมชนตลาดบ้านใหม่

หากกล่าวถึงการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในชุมชนตลาดบ้านใหม่สมัยก่อน ก่อนการฟื้นฟูชุมชนตลาดบ้านใหม่ในปี พ.ศ.2547 นั้น กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไม่จำเป็นต้องทำหนังสือเพื่อชี้แจงกับทางเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราก่อนการเข้ามาถ่ายทำ สามารถเข้ามาถ่ายทำได้โดยตรง แค่เพียงเข้ามาดูสถานที่และติดต่อกับเจ้าของบ้าน เพียงเท่านี้ก็สามารถถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้แล้ว แต่หลังจากการฟื้นฟูชุมชนตลาดบ้านใหม่ในปี พ.ศ.2547 นั้น มีการเปลี่ยนแปลงการติดต่อประสานงานใหม่ โดยที่ก่อนการเข้ามาถ่ายทำของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์จำเป็นต้องมีหนังสือชี้แจงขอใช้สถานที่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่เพื่อเป็นฉากในภาพยนตร์ เสมือนเป็นหลักฐานชี้แจงว่ากองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์มาถ่ายทำเรื่องอะไร มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือแม้กระทั่งการเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ จากองค์กรของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เอง อีกทั้งยังจำเป็นต้องอย่างยิ่งสำหรับเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราอีกด้วย เพราะถ้าหากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องการให้เจ้าหน้าที่เทศบาลฯ มาช่วย เจ้าหน้าที่เทศบาลฯ ก็จะมีหลักฐานเพื่อยืนยันและชี้แจงต่อหัวหน้างานของตน ว่าตนได้ลงมาอำนวยความสะดวกให้กับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในวันและเวลาดังกล่าวนั้นเอง

สำหรับการสนับสนุนส่งเสริมให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำในชุมชนตลาดบ้านใหม่นั้น เจ้าหน้าที่รัฐบาลพร้อมด้วยคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ได้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถานที่ การนัดหมาย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำต่างๆ เจ้าหน้าที่พร้อมด้วยคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จนกระทั่งทำให้เกิดคำชื่นชมต่างๆ ขึ้นมาทั้งจากการชื่นชมเจ้าหน้าที่รัฐบาลหรือชื่นชมคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ แม้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลหรือคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่บางท่านจะไม่ได้รับผลประโยชน์จากการที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ถูกเลือกเป็นสถานที่ถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็ตาม ดังจะเห็นได้จากภาพด้านล่างนี้ ที่มีการขอบคุณ “นายกเทศมนตรีเมืองฉะเชิงเทรา” ที่ได้ให้การสนับสนุนด้านการติดต่อประสานงานและเอื้อเฟื้อสถานที่ให้กับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์

ภาพที่ 4.62: การกล่าวขอบคุณไว้ท้ายภาพยนตร์

ที่มา : ภาพยนตร์สาวน้อย ปี พ.ศ.2555 (นิพนธ์ ผิวเณร, 2555)

เจ้าหน้าที่รัฐบาลก็จะเป็นผู้พิจารณาคัดกรองเนื้อเรื่อง หากมิใช่ภาพยนตร์ที่เป็นไปในทางลามก อนาจาร ก็สามารถถ่ายทำได้อย่างปกติทั่วไป และถึงแม้ว่าจะใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการมั่วสุมยาเสพติด หรือโสเภณี ฯลฯ นั้น ก็สามารถถ่ายทำได้เช่นกัน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นสำคัญ ดังตัวอย่างของภาพยนตร์ที่ปรากฏว่ามีการถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ คือเรื่อง เสียตาย 2 เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเด็กมีปัญหายาเสพติด และใช้ฉากในชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่พักอาศัย เรื่องนี้ก็ได้ทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่ถูกมองในทางที่ไม่ดีว่าเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุข เพียงแค่ต้องการใช้ฉากในชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากบ้านเก่าๆ เท่านั้น มิได้มีการเล่าเรื่องอิงประวัติศาสตร์ใดๆ ที่จะเกี่ยวโยงสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ของชุมชนที่จะถูกบิดเบือนไป หรือแสดงถึงภาพลักษณ์ของชุมชนตลาดบ้านใหม่ที่เป็นด้านลบที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงแต่อย่างใด ในทางกลับกันหากใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากที่น่าเสนอเกี่ยวกับเรื่องของโรงพยาบาลในสมัยก่อน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างก็ยินดีที่จะให้ใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำอย่างยิ่ง เนื่องมาจากว่าเป็นการนำเสนอเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งเดิมทีชุมชนตลาดบ้านใหม่มีโรงพยาบาลด้วยกันถึง 2 แห่งในชุมชนเลยทีเดียว แต่ถูกปิดลงในสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยคณะปฏิวัติได้มีประกาศในเลิกการเสฟผื่นและจำหน่ายทั่วราชอาณาจักรในปี พ.ศ.2501 นั้นเอง แต่ถ้าหากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากที่แสดงถึงด้านลบในภาพยนตร์จริงๆ แล้วนั้นก็สามารถกระทำได้ ถ้าหากในชุมชนมี

ด้านลบเช่นนั้นจริงๆ อยู่ ยกตัวอย่างจากรายการจักรวาลโลก ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ที่ได้มีการนำเสนอถึงเรื่อง “การมองภาพลักษณ์เมืองไทยในหนังเทศ” ที่ชี้ให้เห็นว่าช่วงหลังที่ผ่านมา ภาพยนตร์ฮอลลีวูดชอบนำเสนอประเทศไทยในด้านลบหลายๆ เรื่อง โดยจากการสัมภาษณ์คุณเกรียงศักดิ์ ศิลากอง หรือผู้อำนวยการเทศกาลภาพยนตร์โลกกรุงเทพฯ ในขณะนั้น ยิ่งเป็นการเน้นย้ำว่าการคัดกรองเนื้อเรื่อนั้นตามจริงแล้วไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ เนื่องมาจากว่าภาพยนตร์ไม่จำเป็นที่จะต้องสื่อถึงแต่ด้านดีเพียงอย่างเดียว เพราะเสน่ห์ของภาพยนตร์มิได้มีอยู่แต่เพียงด้านดี หากแต่จำเป็นต้องมีการนำเสนอแง่มุมที่ขัดแย้งหรือด้านลบเพื่อเป็นจุดดึงดูดใจผู้ชมภาพยนตร์อีกด้วย และจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ได้ชมภาพยนตร์ที่นำเสนอด้านลบของประเทศไทย เช่น The beach, Hangover 2 แล้ว ก็ทำให้ทราบได้ว่าภาพยนตร์เหล่านี้มิได้ทำให้เขาไม่ต้องการมาท่องเที่ยวประเทศไทยลดน้อยลง เพราะเขาเข้าใจว่าภาพยนตร์ที่สื่อออกมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

สำหรับการตัดสินใจให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำได้หรือไม่นั้น ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนจะให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำโดยปกติในพื้นที่ที่ไม่ใช่ในบ้านของตน แต่สำหรับภายในบ้านที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องการเข้ามาถ่ายทำนั้น การตัดสินใจให้ถ่ายทำหรือไม่ถ่ายทำนั้นก็ขึ้นอยู่กับเจ้าของบ้านเป็นคนตัดสินใจ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทราบว่าที่ผ่านมา ยังไม่มีเจ้าของบ้านหลังใดที่ไม่ให้ใช้บ้านของตนเป็นฉากในการถ่ายทำ แต่สำหรับบ้านที่ถูกขอเช่าเป็นบ้านพักผ่อนชั่วคราวก็มีทั้งให้เช่าและไม่ให้เช่า โดยบ้านที่ไม่ให้เช่าเป็นบ้านพักผ่อนชั่วคราวก็มีเหตุผลส่วนตัวในด้านต่างๆ เช่น บางบ้านมีคุณพ่อคุณแม่ที่แก่แล้ว ไม่อยากให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาเดินรบกวนภายในบ้าน เป็นต้น แต่โดยมากแล้วจะให้เช่าเสียส่วนใหญ่ ผู้วิจัยคาดว่าในอนาคตอาจเป็นไปได้ว่าจะมีบ้านที่ไม่ให้เช่าเป็นบ้านพักผ่อนชั่วคราวมากขึ้น เนื่องมาจากว่ากองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์บางกองถ่ายทำเสร็จไม่ตรงเวลากับที่ได้บอกเจ้าของบ้านไว้ตั้งแต่แรก และกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์บางกองก็ไม่รักษาระเบียบวินัย สำหรับอนาคตหากเจ้าของบ้านหลังใดที่กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องการบ้านหลังนั้นเป็นฉากในภาพยนตร์และเจ้าของบ้านไม่ต้องการให้เข้ามาถ่ายทำ ทางเจ้าหน้าที่รัฐบาลและคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ก็ได้มีการวางแผนรับมือไว้ว่าจะเป็นคนกลางทำหน้าที่เจรจาตกลงให้แทน

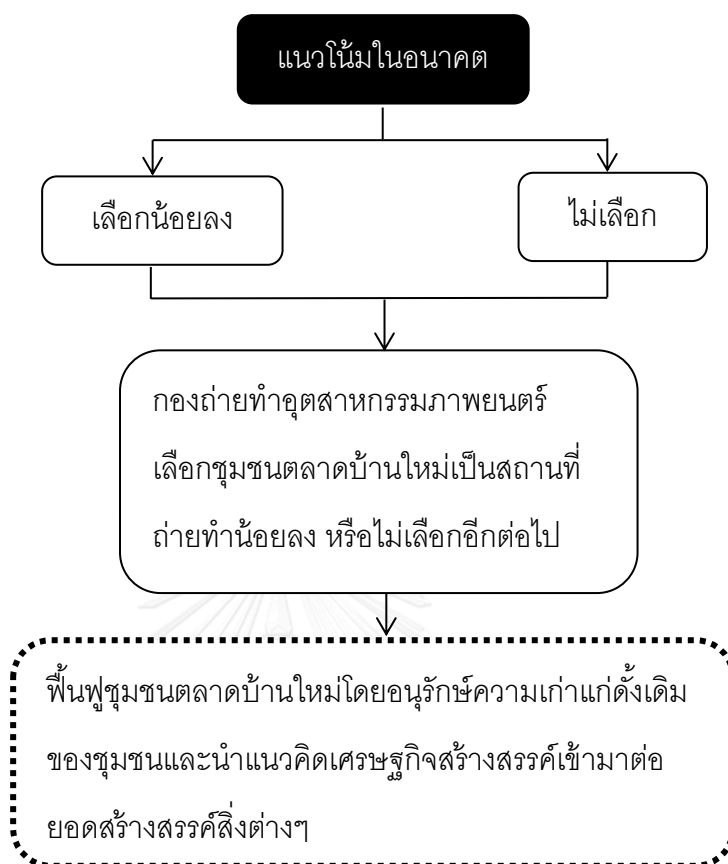
ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่ยังได้ให้คำชี้แนะเพิ่มเติมสำหรับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์อีกด้วยว่า หากมีการเข้ามาถ่ายทำในสถานที่ที่เป็นชุมชน มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ค่อนข้างเยอะ ก็ขอให้ได้บอกกล่าว ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนก่อนด้วยว่าจะมาถ่ายทำอะไร

โดยเฉพาะฉากที่อันตรายเป็นชีวิตจริง เช่น ฉากการเกิดเพลิงไหม้ ก็ขอให้บอกล่วงหน้าก่อนด้วย มิเช่นนั้นอาจทำให้คนตกใจกลัวและอาจถึงขั้นเสียชีวิต

4.5.6 แนวโน้มการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในอนาคต

สำหรับแนวโน้มในอนาคต ชุมชนตลาดบ้านใหม่จะถูกเลือกเป็นฉากในการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์น้อยลง ซึ่งสามารถดูได้จากตารางภาพยนตร์ในหมวดที่ 1 เรื่องอยู่กับกิ้ง ปี่ พ.ศ.2522 ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของชุมชน เป็นการเดินทางของคนจีนที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย เรื่องนี้จะแสดงให้เห็นได้ว่า ชุมชนตลาดบ้านใหม่ถูกเลือกเป็นฉากถ่ายทำเกือบทั้งเรื่อง เพราะในสมัยนั้นชุมชนตลาดบ้านใหม่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของปัจจัยทั้ง 3 ได้อย่างครบถ้วน แต่เมื่อพายุศสมัยเปลี่ยนไปภาพยนตร์ในหมวดที่ 1 เรื่องอยู่กับกิ้งเรื่องเดิม แต่เป็นการถ่ายทำใหม่ในปี พ.ศ.2548 ชุมชนตลาดบ้านใหม่ถูกเลือกให้เป็นฉากในการถ่ายทำน้อยลง นั่นก็เป็นเพราะปัจจัยในการจัดหาสถานที่ถ่ายทำลดน้อยลง โดยเฉพาะปัจจัยเรื่องความเหมาะสมด้านศิลปะ ซึ่งเดิมที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ปลูกสร้างโดยใช้ไม้หรือสังกะสีทั้งหมด แต่ปัจจุบันถูกเปลี่ยนเป็นกระเบื้องบ้าง ไม้อัดสำเร็จบ้าง ทำให้ลักษณะทางกายภาพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ไม่ตรงตามความเหมาะสมด้านศิลปะที่ต้องการถ่ายทำ จึงเป็นสาเหตุให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากน้อยลง ประกอบกับปัจจัยเรื่องความเหมาะสมด้านการจัดการ ซึ่งในปัจจุบันเดินทางสะดวก รวดเร็วมากขึ้น สามารถไปถ่ายทำสถานที่อื่น ๆ ที่ใกล้หรือสถานที่ที่สะดวกได้ง่ายกว่า หรือแม้แต่การถ่ายทำในสตูดิโอที่สร้างขึ้นมาที่ง่ายกว่าการเดินทางมาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ จึงเป็นสาเหตุให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากน้อยลงเช่นกัน แต่หากคนในชุมชนตลาดบ้านใหม่พยายามรักษาหรือสร้างปัจจัยภายในที่สามารถทำได้ด้วยชุมชนเองนั้น ก็อาจเป็นแรงดึงดูดให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เข้ามาถ่ายทำได้ เช่น ปัจจัยภายในของปัจจัยความเหมาะสมด้านการจัดการ เรื่องสถานที่จอดรถ หากคนในชุมชนอำนวยความสะดวก หรือง่ายต่อการเข้าถึง กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ก็จะเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำอย่างแน่นอน

แผนภาพที่ 4.4: แนวโน้มการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในอนาคต

4.5.7 ภาพยนตร์กับการเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งออกได้

หากภาพยนตร์ที่เข้ามาถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ ถึงระดับมาตรฐานสากล ก็สามารถส่งออกให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่อยู่ในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ได้ โดยการส่งออกสินค้าวัฒนธรรมที่เป็นภาพยนตร์นี้จะเสมือนเป็นสินค้าหนึ่งที่สามารถเล่าถึงเรื่องราวความเป็นประเทศของเราได้มากกว่าสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือภาพถ่ายธรรมดาอย่างมาก เนื่องจากภาพยนตร์ถือเป็นศิลปะสร้างสรรค์ขั้นสูงที่รวมศิลปะแขนงต่างๆเข้าไว้ด้วยกัน

หากจะพูดถึงจุดเปลี่ยนของภาพยนตร์ไทยและเสมือนว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จด้านการส่งออกภาพยนตร์เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมนั้น ก็ต้องพูดถึงภาพยนตร์นางนาก ปีพ.ศ. 2542 ที่เคยใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำ ตั้งแต่ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ออกฉายก็สามารถกวาดรายได้มากถึง 150 ล้านบาทและถือเป็นภาพยนตร์ไทยที่ทำรายได้สูงสุดตลอดกาลของปีนั้น รายได้มากกว่าภาพยนตร์ฮอลลีวูดเรื่อง สตาร์วอร์ส เสียอีก นอกจากนี้แล้วยังทำให้ตลาดภาพยนตร์ในต่างประเทศสนใจภาพยนตร์ไทยมากขึ้น โดยการส่งตัวแทนจากต่างประเทศเข้ามา

ติดต่อเพื่อขอทำการซื้อขายภาพยนตร์และจัดจำหน่ายภาพยนตร์ให้กับประเทศไทยของเราอีกด้วย ดังนั้นรัฐบาลควรมีการผลักดันให้ภาพยนตร์ไทยออกไปสร้างชื่อเสียงในระดับนานาชาติ ดังเช่น ประเทศเกาหลีที่รัฐบาลได้มีการผลักดันภาพยนตร์ชุดเป็นอย่างมาก ซึ่งเหมือนกับภาพยนตร์ฮอลลีวูดที่มีความคิดว่าการส่งออกวัฒนธรรมด้วยภาพยนตร์นั้นจะตามมาด้วยการขายวัฒนธรรมอื่นๆ ไปทั่วโลก เป็นการเบิกทางทางด้านธุรกิจที่ดีเยี่ยม เพราะนอกจากจะตามมาด้วยการท่องเที่ยว การขายสินค้าแล้วนั้น ก็ยังมีสินค้าอย่างอื่นที่เกิดขึ้นตามมาอีกด้วย เช่น หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทำเบื้องหลัง หนังสือภาพ หรือแม้กระทั่งสินค้าที่เกี่ยวกับเกมคอมพิวเตอร์ เสี่ยงรอยสาย เสี่ยงเรียกเข้าโทรศัพท์ CD เพลง คาราโอเกะ หรือแม้กระทั่งการออกเป็นโฮมเอนเตอร์เทนเมนต์ พวก DVD หรือ VCD ซึ่งออกมาเพื่อกลุ่มคนที่ชอบดูภาพยนตร์ที่บ้านนั่นเอง (กองบรรณาธิการนิตยสาร BrandAge Essential, 2552)

เนื่องจากปัจจุบันโลกเราเสมือนเป็นหนึ่งเดียวกัน กล่าวคือ เป็นโลกที่เชื่อมโยงกันด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว จึงสามารถทำให้ทั่วทุกมุมโลกสามารถเชื่อมต่อกันแบบไร้พรมแดน การแพร่กระจายของข้อมูลสามารถสือไปยังสถานที่ห่างไกลได้ ดังนั้นแล้วโลกในยุคโลกาภิวัตน์นี้สามารถแพร่กระจายภาพยนตร์ได้อย่างรวดเร็ว ภาพยนตร์ซึ่งเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งออกได้จึงควรที่จะเป็นภาพยนตร์ที่สื่อถึงวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติ เพื่อให้ชาวต่างชาติได้เรียนรู้และซึมซับวัฒนธรรมของชาติไทย และอยากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทย ถึงแม้ว่าบางฉากอาจถ่ายทำที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่ แต่ชาวต่างชาติหรือแม้แต่ชาวไทยด้วยกันเองนั้นชมภาพยนตร์ไม่ทราบว่าเป็นชุมชนตลาดบ้านใหม่ แต่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวบรรยากาศเก่าๆ ก็สามารถเดินทางไปยังตลาดเก่าๆ แหล่งอื่นที่อยู่ในประเทศไทยได้เช่นกัน ซึ่งก็ถือเป็นประโยชน์จากภาพยนตร์ที่ถูกฉายออกไป ก่อให้เกิดรายได้กับชุมชนอื่นๆ แม้จะไม่เกิดรายได้ครั้งหนึ่ง แต่เป็นเพียงรายได้ครั้งที่สองก็ตาม ไม่เพียงเท่านั้นการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ มักไม่ได้จำกัดว่าต้องท่องเที่ยวแต่เพียงฉากในภาพยนตร์เท่านั้น แต่มักมีการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆของคนไทย ดังนั้นจึงทำให้เกิดรายได้ต่อชุมชนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตลาดโบราณอีกด้วย ดังตัวอย่างภาพยนตร์ที่เห็นได้ชัด คือ เรื่อง Lost in Thailand ซึ่งเป็นภาพยนตร์ล่าสุดที่มีผลต่อประเทศไทยมากที่สุด นั่นก็คือ หลังภาพยนตร์ออกฉายทำให้กระแสการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพิ่มขึ้นไปจากเดิม จากที่สถานที่ถ่ายทำในภาพยนตร์มีเพียงกรุงเทพฯ เชียงใหม่ และภูเก็ต แต่นักท่องเที่ยวก็ยังเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่อื่นๆ ในประเทศไทยอีก เช่น หากมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ก็ยังเดินทางไปเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน หรือไม่กี่เที่ยวแถบลำปาง พะเยา แพร่ น่านอีกด้วย

3. สร้างฉากจำลองหรือบรรยากาศที่ใช้เป็นฉากในการถ่ายทำภาพยนตร์ขึ้น โดยอาจสร้างในพื้นที่ว่างเปล่าของชุมชนหรืออาจสร้างขึ้นในบ้านเรือนจริงๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้เข้ามาถ่ายรูป หรือสัมผัสบรรยากาศการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์

4. มีการจัดชุดของนักแสดงที่เคยใช้ถ่ายทำในฉาก เช่น

ชุดเสื้อยืดสีขาว กางเกงขาสั้น/กางเกงขาวาวพื้น ไม่มีลวดลายสำหรับผู้ชาย หรือชุดเสื้อแขนยาว กระโปรงยาว ไม่มีลวดลายพื้นสำหรับผู้หญิง เหมือนกับคนไทยในสมัยก่อนเรื่องอยู่กับกิ่ง

ภาพที่ 5.1: แสดงการแต่งกายของภาพยนตร์เรื่องอยู่กับกิ่ง

ที่มา: ภาพยนตร์เรื่องอยู่กับกิ่ง พ.ศ.2522

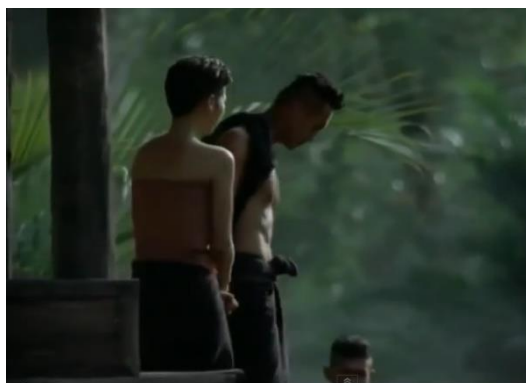

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดโจงกระเบน ผ้าคาดอกสำหรับผู้หญิง หรือชุดโจงกระเบน ไม่สวมเสื้อสำหรับผู้ชาย เหมือนกับคนไทยในสมัยก่อนเรื่องนางนาก

ภาพที่ 5.1: แสดงการแต่งกายของภาพยนตร์เรื่องนางนาก

ที่มา: ภาพยนตร์เรื่องนางนาก พ.ศ.2542

พร้อมทั้งจัดเตรียมห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเช่าชุด และเปลี่ยนถ่ายรูปกับฉากจำลองที่ได้สร้างไว้

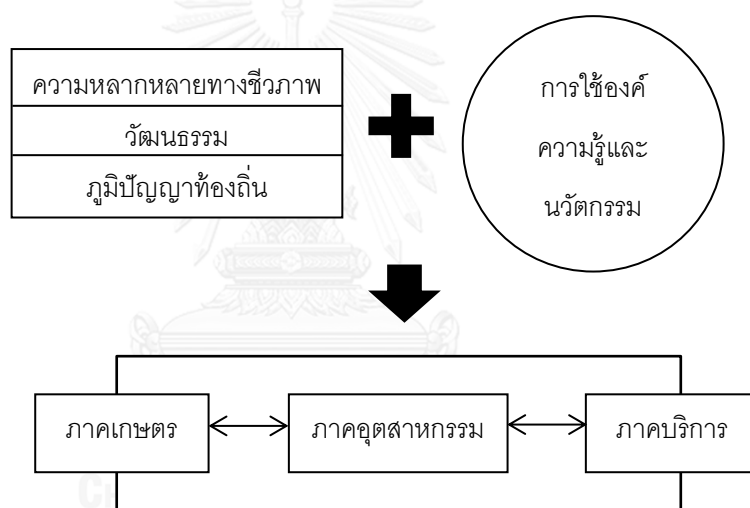
5. มีบริการถ่ายรูปและล้างรูปไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเก็บภาพเป็นที่ระลึก อีกทั้งยังมีกรอบรูปที่สร้างจากวัสดุภายในท้องถิ่น เช่น วัสดุที่ทำจากไม้ หรือวัสดุที่ทำจาก ผักตบชวา หรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชุมชนตลาดบ้านใหม่
6. สำหรับบ้านหลังใดที่เคยถูกเลือกเป็นฉากในการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์แล้ว นั้น ก็ควรคงความเป็นฉากเดิมๆ พร้อมทั้งทำป้ายแขวนไว้ว่า “ฉากภาพยนตร์เรื่อง” เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจในบ้านหลังนั้นว่าเพราะเหตุใดบ้านหลังดังกล่าวนี้จึงถูกเลือกใช้เป็นฉากในการถ่ายทำ และหากว่าบ้านหลังดังกล่าวมีการขายสินค้าอยู่ก็อาจทำให้นักท่องเที่ยวเข้าชมบ้านและเลือกซื้อสินค้าอีกด้วย
7. สร้างหุ่นจำลองนักแสดงในเรื่อง เช่น หุ่นแม่นากอุ้มลูก, หุ่นกังกำลังสอนหลาน และนำไปตั้งตามจุดแวะพักต่างๆ ในชุมชน โดยใช้วัสดุที่ค่อนข้างทนทาน เพื่อยืดอายุเวลาในการใช้งานให้มากขึ้น ทนสภาพดินฟ้าอากาศ โดยอาจใช้เป็นเหล็กหลอมก็ได้
8. มีการจัดทำประวัติของผู้กำกับภาพยนตร์ที่เคยใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำว่า ผู้กำกับท่านนั้นมีความสำคัญอย่างไร ได้รับรางวัลอะไรมาบ้าง เช่น หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล หรือรู้จักกันในนามลาลองว่า ท่านมยุ ได้เคยเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้เป็นที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องเสียดาย 2 ซึ่งเป็นภาพยนตร์สอนวัยรุ่นที่ยอดเยี่ยมเรื่องหนึ่งและได้รับรางวัลไปอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นรางวัลยอดเยี่ยมสุพรรณหงส์, รางวัลยอดเยี่ยมตุ๊กตาทอง และอีกหลายรางวัลที่ได้รับในปีนั้น
9. จัดทำพิพิธภัณฑ์ของชุมชนตลาดบ้านใหม่ซึ่งแสดงถึงความเป็นชุมชนหนึ่งที่เป็นสถานที่ที่สำคัญในการถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ โดยการเล่าประวัติความเป็นมาว่ามีภาพยนตร์เรื่องใดเคยมาถ่ายทำบ้าง และอาจเล่าถึงเรื่องย่อของภาพยนตร์เรื่องนั้นเสริมอีกด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ รับผิดชอบต่อความเป็นมาดังกล่าว
10. อาจมีการเชิญชวนเทศกาลภาพยนตร์ (Film Festival) เข้ามาเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การเสวนา การสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่บุคคลากรที่สนใจในการรับรู้ข้อมูล หรือเทคนิคต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดฉายภาพยนตร์ เนื่องจากชุมชนตลาดบ้านใหม่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก และสามารถสื่อให้ชาวต่างชาติรับรู้ได้ว่าประเทศไทยมีแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีคุณค่าทาง

ประวัติศาสตร์และมีกลิ่นอายแห่งความเก่าแก่ ครอบงำแก่การรักษาและเดินทางมา
ท่องเที่ยวยิ่งนัก

นอกจากการพัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์แล้วนั้น ชุมชนก็ยังสามารถนำกระบวนการทัศน์การพัฒนาทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยเข้ามาช่วยในการพัฒนาได้อีกด้วย โดยการพัฒนาเหล่านี้จะเป็นต้นทุนในการพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและยั่งยืนโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงปัจจัยการผลิตด้วยต้นทุนและการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองเหมือนในอดีตอีกต่อไป ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4.5: กระบวนทัศน์การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย

ที่มา : ภาพจากการพัฒนากระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย (มนตรีธา ธาดาอำนวยชัย, 2552) พัฒนาโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2557

จากการศึกษาเรื่องการจัดหาสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ สามารถสรุปได้ว่าการอนุรักษ์ และดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น สามารถทำให้ปัจจัยความเหมาะสมด้านศิลปะคงอยู่ได้ สามารถคงเสน่ห์ของความเป็นชุมชนตลาดบ้านใหม่ซึ่งไม่สามารถหาชมได้จากชุมชนแห่งอื่น ซึ่งตรงกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่มีความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถนำมาผนวกกับการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าให้เป็นต้นทุนของชุมชนได้โดยสามารถนำมาพัฒนาได้ทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

- ภาคเกษตร

เนื่องจากชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นชุมชนที่ติดริมแม่น้ำ และมีชุมชนใกล้เคียงที่อาศัยอยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำของชุมชนตลาดบ้านใหม่ หาเลี้ยงชีพโดยการปลูกผักและผลไม้ เมื่อได้ผลผลิตก็จะพายเรือข้ามฝั่งแม่น้ำบางปะกงมาขายยังชุมชนตลาดบ้านใหม่ ซึ่งในสมัยก่อนภาคการเกษตรดังกล่าวนี้จะมีชาวบ้านปลูกผักและผลไม้อย่างมากมาย แต่เมื่อชุมชนซบเซาลงไปตามกาลเวลาชาวบ้านก็ลดปริมาณการปลูกเหลือน้อยลง ดังนั้นเมื่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์สามารถเป็นสื่อหนึ่งที่จะสื่อออกไปให้กับผู้ชมทราบว่ายังมีชุมชนอนุรักษ์โบราณที่นี้อีกแห่งหนึ่ง ผู้ชมก็จะเกิดความต้องการที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชมสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์จริง ดังนั้นภาคการเกษตรก็จะสามารถพัฒนาได้โดยการสนับสนุนให้ชาวบ้านกลับมาปลูกผักและผลไม้ออกมาขายให้นักท่องเที่ยวตามแต่ความถนัดดั้งเดิมว่าชาวบ้านคนใดถนัดปลูกอะไร อีกทั้งยังสามารถนำออกมาขายให้กับร้านอาหารที่อยู่ในชุมชนตลาดบ้านใหม่เพื่อปรุงเป็นอาหารขาย หรือนำมาขายให้กับชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่เพื่อขายให้นักท่องเที่ยวอีกต่อหนึ่ง และยังสามารถนำมาแปรรูป ส่งลงบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามขายทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อีกด้วย แต่ในปัจจุบันชาวบ้านบางคนที่เคยปลูกผลไม้ เช่น มะม่วง มะพร้าว ไม่สามารถปลูกไหวเนื่องจากเป็นผลไม้ที่ต้องใช้แรงงานมาก ดังนั้นชาวบ้านที่มีอายุมากแล้วจึงเปลี่ยนจากการปลูกผลไม้ดังกล่าวมาเป็นปลูกผลไม้ง่ายๆ เช่น ชมพูแทน หรือปลูกผักง่ายๆแทน ซึ่งหลังจากที่มีการฟื้นฟูชุมชนในปี พ.ศ. 2547 นี้ สามารถแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่มีรายได้จากภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังกลับมาปลูกกันมากขึ้นอีกด้วย โดยเฉพาะชาวบ้านที่มีอายุมาแล้ว ไม่ต้องนำเงินสำรองที่เก็บไว้ยามแก่เฒ่าออกมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพียงแต่นำเงินที่ได้จากการค้าขายผักผลไม้มาใช้จ่ายแทน และสามารถเก็บเงินสำรองเอาไว้ใช้ในยามฉุกเฉินหรือยามเจ็บป่วยแทน ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อดีอย่างมากสำหรับชาวบ้านในชุมชน แต่จากการสัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านชุมชนบริเวณใกล้เคียงและชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ยังขาดความสนใจในด้านการแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เนื่องมาจากปัจจัยทางด้านอายุ เพศ และการดำรงชีวิตในแบบเดิม ดังคำกล่าวของคุณป้าอรัทัย (นามสมมติ) ที่กล่าวว่า

“เรื่องการแปรรูป คนแก่ส่วนใหญ่เขาก็ทำแปรรูปไม่ไหว เหนื่อย ทำไม่ดีก็ทั้งหมด คนขยันน้อยลง ยกเว้นแต่มันขายเหลือเยอะๆ ถึงมาแปรรูปก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าขายสดได้ใครก็อยากขายไป” (คุณป้าอรัทัย (นามสมมติ), 2557)

ภาพที่ 4.63: ชาวบ้านชุมชนบริเวณใกล้เคียงนำผลผลิตผลมาขายให้นักท่องเที่ยวในชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2557

จากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นสามารถพิสูจน์ได้ว่า อุตสาหกรรมภาพยนตร์ สามารถทำให้เกิดรายได้และเกิดการสร้างงานให้กับชุมชนในลักษณะที่เรียกว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบแตกกระจาย

- ภาคอุตสาหกรรม

สำหรับภาคอุตสาหกรรมในชุมชนตลาดบ้านใหม่ จะเป็นอุตสาหกรรมครัวเรือน ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าโดยไม่ต้องใช้ทุน แรงงาน หรือปัจจัยมากเหมือนกับอุตสาหกรรมโรงงาน เป็นอุตสาหกรรมที่มักทำกันในครอบครัวหรือชุมชน เช่น หัตถกรรมจักสาน อาหารพื้นบ้าน หรือสินค้าที่มีหีบห่อบรรจุภัณฑ์

ชุมชนตลาดบ้านใหม่เองถือได้ว่าช่วงหลังปี พ.ศ.2547 ได้มีการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมครัวเรือนอย่างมาก โดยเน้นและเอาใจใส่ในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและรักษาธรรมชาติ มิให้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำลายธรรมชาติหรือทำลายสุขภาพ อย่างเช่น โฟม เป็นต้น สืบเนื่องมาจากการที่ชุมชนพยายามที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใส่ใจในผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ต้องการให้ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวสัมผัสสัมผัสความเก่าแก่ของธรรมชาติอย่างลึกซึ้งเสมือนย้อนกลับไปอยู่ในอดีต อย่างเช่น ข้าวห่อใบบัว ร้านครูลิน ได้มีการใช้ใบบัวในการห่อข้าว และใช้กล่องกระดาษห่ออีกครั้งหนึ่งเพื่อป้องกันการฉีกขาดของใบบัว แทนการใช้โฟมนั่นเอง

ภาพที่ 4.64: ข้าวห่อใบบัว (ซ้าย) และกล่องใส่ข้าวห่อใบบัว (ขวา)

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2557

นอกจากนี้ชุมชนตลาดบ้านใหม่ก็ยังคงมีการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่เน้นอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น ถ้วยจานที่ผลิตมาจากกระตังใบตองอีกด้วย อีกทั้งยังมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยหรือแม้กระทั่งป้ายผลิตภัณฑ์ก็มีการพัฒนามากขึ้น แต่โดยทั่วไปแล้วชุมชนตลาดบ้านใหม่ยังไม่นิยมพัฒนาบรรจุภัณฑ์มากนัก เพียงแต่พัฒนาป้ายยี่ห้อผลิตภัณฑ์และแปะลงในกล่องบรรจุอาหารใส่หรือถุงบรรจุอาหารใสเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถเก็บรักษาคุณภาพของสินค้าได้นานเท่ากับการออกแบบบรรจุภัณฑ์เฉพาะเจาะจง แต่ชาวชุมชนตลาดบ้านใหม่ยังขายสินค้าดังกล่าวได้เนื่องจากเป็นสินค้าที่ผลิตกันในครัวเรือนที่ใช้ฝีมือส่งต่อรุ่นต่อรุ่น ทำให้มีรสชาติที่อร่อย ไม่สามารถหาทานได้ง่ายๆจากที่อื่น หากสินค้าเหล่านี้ได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและเก็บรักษาได้นาน ก็จะสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังเช่น ภาพด้านล่างนี้ เป็นภาพของไข่เค็มโบราณ ร้านตะเกียบทอง ซึ่งหาทานไม่ได้ตามท้องตลาดทั่วไป เนื่องจากไข่เค็มโบราณของร้านนี้ได้มีวิธีการผลิตตกทอดกันมาจากรุ่นอาภังสู่รุ่นหลานถึงสองรุ่นด้วยกัน มีการออกแบบป้ายผลิตภัณฑ์ใหม่ แต่มิได้มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่จะสามารถบรรจุไข่เค็มให้เดินทางโดยไม่แตกได้ จึงไม่สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าเดิม

“มือถืออะ ยายยังเก็บไว้ละ พอเขามากก็ให้เขา มีรุ่มมาลิม แต่ไม่มีคนมาเอา มีอะไรอีก... ชุดกางเกง เขาก็ไม่มาเอา แต่ของยายนะटक ดักเขาซากลับ พอเขามากก็เรียกเขาให้มาเอา” (คุณยายนก (นามสมมติ), 2557)

ภาพที่ 4.66: การบริการของแม่ค้าในชุมชนตลาดบ้านใหม่

ที่มา: ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2556

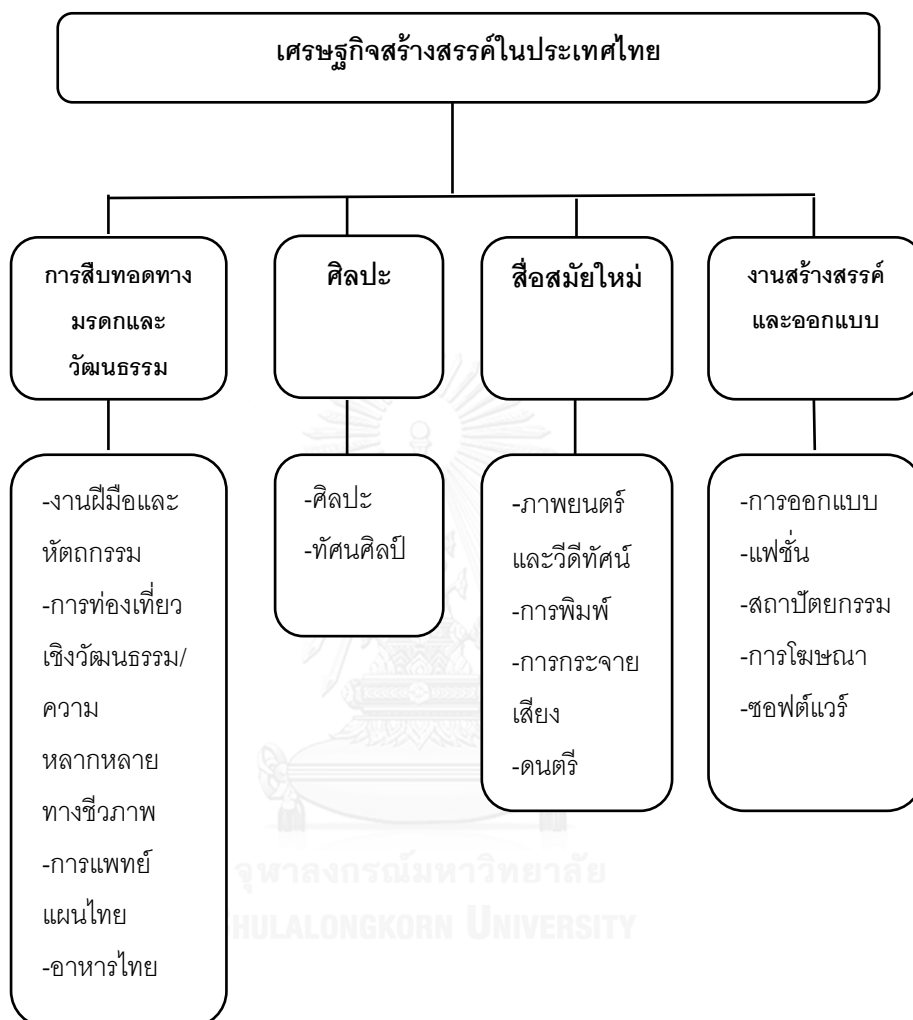

แต่การบริการของชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่นี้ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้บริการด้วยหัวใจบริการจริงๆ เนื่องจากอุปนิสัย ใจคอของคนเราต่างกัน ทำให้การแสดงออกต่อนักท่องเที่ยวก็ต่างกัน ผนวกกับปัจจุบันที่มีคนจากชุมชนอื่นๆ เข้ามาเช่าพื้นที่หน้าร้านขายสินค้าอีกด้วย จึงอาจทำให้การบริการไม่เป็นเหมือนชาวบ้านในชุมชนเองที่ให้บริการด้วยหัวใจบริการจริงๆ

จากการพัฒนาตามกระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยดังกล่าว ถ้าหากชาวบ้านในชุมชนสามารถนำสิ่งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันมาต่อยอด โดยเพิ่มการจัดการและการออกแบบให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวได้นั้น ก็จะสามารถสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการได้มากยิ่งขึ้น และไม่เพียงแต่จะสามารถพัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์และการพัฒนาตามกระบวนการทัศน์ทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยได้เท่านั้น หากแต่ยังสามารถนำการแบ่งประเภทของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มาปรับประยุกต์ใช้กับชุมชนตลาดบ้านใหม่ได้อีกด้วย ดังรูปแบบต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4.6: รูปแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย

ที่มา: บทบาทและสภาพการณ์ของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในประเทศไทย (ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์, 2553)

จากรูปแบบการแบ่งประเภทของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีทั้งหมด 4 สาขา 15 กลุ่มย่อยด้วยกัน เราสามารถนำสิ่งที่เคยมีอยู่เดิม หายไปแล้วกลับมาใหม่ หรือสิ่งที่มีอยู่มาต่อยอดนำไปใช้อย่างถูกต้อง ดังเช่นต่อไปนี้

สาขาที่ 1 การสืบทอดมรดกและวัฒนธรรม-กลุ่มงานฝีมือและหัตถกรรม เนื่องจากชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นชุมชนที่ติดริมแม่น้ำ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีผักตบชวาอยู่มากมาย หากชาวบ้านในชุมชนสามารถที่จะนำผักตบชวาเหล่านี้มาสานเพื่อประดิษฐ์เป็นกระเป๋า หรือของใช้สอยต่างๆ ก็จะสามารถเปลี่ยนมูลค่าจากสิ่งที่ไม่ได้ใช้อยู่ในชุมชนให้มีคุณค่า สามารถสร้างรายได้ สร้างงานให้กับชุมชนได้ หรือแม้กระทั่งก้านมะพร้าวที่ชุมชนเคยเหลา นำมาเป็นไม้กวาดทางมะพร้าวจะเห็นได้

น้อยแล้ว ถ้าหากมีการส่งเสริมอาชีพนี้ให้กลับคืนมาใหม่ ก็จะสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เช่นกัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการส่งเสริมอาชีพที่ชุมชนไม่เคยได้ทำมาก่อน ควรมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและคณะกรรมการชุมชนรักษัตลาดบ้านใหม่ เพื่อเตรียมความรู้ เตรียมความพร้อมของชาวบ้านในชุมชนที่จะสามารถพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆดังกล่าวออกมาให้มีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้จริง

กลุ่มแพทย์แผนไทย ชาวบ้านในชุมชนตลาดบ้านใหม่มีวิถีชีวิตการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการแพทย์แผนไทย ดังที่จะเห็นได้บ่อยๆ คือการใช้ยากวาดคอเด็ก ซึ่งเชื่อกันว่ายาสุมุนไพร่ดังกล่าวจะสามารถรักษาให้เด็กหายเจ็บคอ ไอ หรือหายเป็นไข้ได้ แต่ในแพทย์แผนใหม่จะไม่นิยมให้ใช้นิ้วมือของผู้ใหญ่เข้าไปกวาดในลำคอของเด็ก เนื่องจากกลัวเกิดแผลและจะติดเชื้อได้ ดังนั้นจึงควรประยุกต์และปรับเปลี่ยนวิธีการป้ายยากวาดเป็นการใช้คัตเด็ลล์บัตแทนนิ้วมือ นอกจากยากวาดคอเด็กนี้แล้ว ชุมชนเองก็ยังมีภูมิปัญญาด้านสมุนไพรอื่นๆอีก ดังนั้นหากมีการนำภูมิปัญญาดังกล่าวมาส่งเสริมให้เกิดกระบวนการผลิตอย่างถูกต้อง สะอาด และเป็นที่ยอมรับ ก็สามารถเปิดเป็นร้านขายยาสมุนไพรในชุมชน พร้อมทั้งบอกสรรพคุณ วิธีการใช้ยาให้ผู้บริโภค หรือนักท่องเที่ยวเข้าใจด้วยเหตุและผลที่เป็นไปได้

กลุ่มอาหารไทย สำหรับอาหารไทยในชุมชนตลาดบ้านใหม่ในปัจจุบันที่มีอยู่นั้น นับได้ว่าชุมชนพยายามที่จะฟื้นฟูอาหารที่สมัยก่อนเคยมีและได้สูญหายไปแล้วกลับมาใหม่ หรืออาจเป็นอาหารที่ผสมผสานระหว่างความเป็นไทย-จีนเข้าด้วยกัน ดังเช่น ข้าวพระรามลงสรง (ชาแต่ปึ้ง) หรือของหวานต่างๆ ดังเช่น น้ำฮ้อ ที่เคยได้สูญหายไปแล้วกลับมาใหม่ แต่ก็ยังมีอาหารไทย หรือขนมหวานต่างๆ ที่ยังไม่ได้นำกลับมา ดังเช่น ขนมหวานชนิดหนึ่งที่เป็นการใช้ข้าวกันหม้อ หรือกันกระทะแข็งๆมาตากแดด แล้วโรยด้วยน้ำแข็งใส ใส่นมข้นรับประทาน สิ่งเหล่านี้หากนำกลับมาได้ก็จะสามารถเพิ่มอาชีพ เพิ่มความหลากหลายให้กับนักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกมากขึ้นอีกด้วย

สาขาที่ 2 ศิลปะ เนื่องจากชุมชนตลาดบ้านใหม่มีลักษณะทางกายภาพที่ดั้งเดิม ดังนั้นชุมชนอาจมีการสนับสนุนในเรื่องของสถานที่วาดภาพ หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเพื่อเป็นการสนับสนุนในส่วนนี้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากในอดีตที่เคยมีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเข้ามาวาดภาพชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นการใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการวาดภาพ หากชุมชนมีการสนับสนุนให้นักศึกษาหรือศิลปินเหล่านี้เข้ามา โดยเอื้ออำนวยสถานที่ให้กับพวกเขาแล้ว อาจทำให้เกิดภาพวาดสวยๆของชุมชนเกิดขึ้น สามารถทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่รู้จักมากขึ้น หรือในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่มีการตั้งโต๊ะวาดภาพนักท่องเที่ยวเป็นภาพเหมือน ก็ถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนอาชีพทางด้านศิลปะอีกอาชีพหนึ่ง แต่ไม่เพียงเท่านั้น อาจมี

การวาดภาพของชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากที่มีขนาดใหญ่ ทำเป็นสถานที่จำลองสามารถให้นักท่องเที่ยวเข้าไปยืนอยู่ในฉากและถ่ายรูปอีกด้วย

สาขาที่ 3 สื่อสมัยใหม่-กลุ่มกระจายเสียง ตามลักษณะพื้นที่ของชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นชุมชนที่ปลูกขนานชิดติดริมแม่น้ำ ดังนั้นชุมชนจึงมีการกระจายเสียงในระดับชุมชนโดยกระจายเสียงตามสายเพื่อให้ชาวบ้านในชุมชนรับรู้ข่าวสาร หรือแม้กระทั่งการประชาสัมพันธ์สิ่งต่างๆให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง แต่ถ้าหากชุมชนสามารถพัฒนาการกระจายเสียงในระดับวิทยุได้นั้นก็จะยิ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการมาท่องเที่ยวรับรู้ข้อมูลข่าวสารของชุมชนได้อีกทางหนึ่ง ดังเช่น ในอดีตที่ผ่านมาช่วงน้ำท่วมชุมชนตลาดบ้านใหม่ เป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวไม่กล้าเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน เพราะกลัวว่าจะเปียกน้ำ ทำให้ชุมชนขาดรายได้อย่างมาก แต่ความเป็นจริงแล้วชุมชนตลาดบ้านใหม่อยู่ติดริมแม่น้ำ แม่น้ำจะท่วมชุมชนแต่ก็มีระยะเวลาของน้ำขึ้นน้ำลงตามระดับแม่น้ำ หากชุมชนสามารถมีการกระจายเสียงในระดับวิทยุได้นั้นก็จะสามารถบอกข่าวสารไปยังนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

กลุ่มดนตรี สำหรับกลุ่มดนตรีนี้ ชุมชนอาจมีการจัดซุ้มแสดงดนตรี ให้กับนักท่องเที่ยวได้มานั่งฟังดนตรีย้อนยุคสบายๆ เป็นการแสดงดนตรีสด หรือแม้แต่มีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการร้องเพลงขึ้นมาร้องเพลงได้อีกด้วย ก็จะสามารถสัมผัสบรรยากาศเก่าๆได้มากกว่าการสัมผัสบรรยากาศของชุมชน ซึ่งอาหาร ฯลฯ โดยอาจมีการรณรงค์การร้องเพลง ฟังเพลงย้อนยุคเพื่อระดมเงินบริจาคให้กับหน่วยอาสาพัฒนาที่ต้องการนำเงินไปพัฒนาให้กับสถานที่ต่างๆ จะเห็นได้จากการเรียกรายเงินจากพ่อค้าแม่ค้าและนักท่องเที่ยวในชุมชน โดยจะมีทั้งนักเรียน-นักศึกษา หรือหน่วยอาสาต่างๆ หากชุมชนมีการสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยอาสาพัฒนาเหล่านี้ให้ถูกต้อง ก็จะถือเป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกันสร้างบุญอีกทางหนึ่ง ทำให้การเดินทางมาท่องเที่ยวยังชุมชนตลาดบ้านใหม่อิมกกาย สบายใจเลยก็ว่าได้

สาขาที่ 4 งานสร้างสรรค์และออกแบบ หากชุมชนสามารถจำลองลักษณะของชุมชนออกมา และประดิษฐ์ออกขายในรูปแบบของโมเดลกระดาษ หรือโมเดลพลาสติกได้นั้น ก็จะสามารถสร้างอาชีพได้อีกอาชีพหนึ่ง หรือการประดิษฐ์ออกขายในรูปแบบของจิ๊กซอร์ภาพต่อ ก็สามารถสร้างอาชีพได้เช่นกัน

แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์, การพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย หรือการพัฒนาโดยอิงรูปแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น หากชาวบ้านในชุมชนร่วมมือร่วมใจกันคิดและพัฒนาสิ่งที่เคยมีอยู่เดิมที่สูญหายไปแล้วกลับมาใหม่

หรือเป็นการต่อยอดพัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น สามารถเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น หรือการสร้างสรรค์
สิ่งใหม่ๆที่ไม่เคยมีอยู่เลย ให้มีขึ้น สิ่งเหล่านี้ก็จะสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับ
ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิจัยทางการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุมชนโดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์: กรณีศึกษาชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อชุมชน และวิเคราะห์บทบาทของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่ อีกทั้งยังเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

- 5.1 ความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน
- 5.2 บทบาทอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่
- 5.3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- 5.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

5.1 ความเป็นมาของชุมชนตลาดบ้านใหม่ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน

ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ยาวนาน เนื่องจากในสมัยก่อนชุมชนแห่งนี้ถือได้ว่าเป็นย่านเศรษฐกิจของชาวจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันอย่างคึกคัก ไม่ว่าจะเรือสินค้าจะมาจากที่ใดๆ แต่เมื่อเข้ามาที่จังหวัดฉะเชิงเทราแล้วนั้น ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแวะจอดท่าเรือของชุมชนตลาดบ้านใหม่เพื่อทำการค้าขายกันเสียก่อน แต่เมื่อเวลาผ่านไป การคมนาคมทางเรือถูกลดความนิยมลง เปลี่ยนเป็นการคมนาคมทางรถยนต์ ชุมชนแห่งนี้ก็ถูกลดบทบาทลงเรื่อยๆ มีผลทำให้คนในชุมชนและลูกหลานบางกลุ่มย้ายออกจากชุมชนเพื่อเดินทางเข้ากรุงเทพฯ หรือโรงงานเพื่อหางานทำ จะมีเหลือบ้างนิดหน่อยที่ยังเปิดร้านค้าขายตามปกติ แต่ก็มีได้ค้าขายกันมากมายเหมือนในอดีต

ชุมชนตลาดบ้านใหม่สามารถแบ่งออกเป็น 5 ยุคที่สำคัญ ดังนี้
ตารางที่ 5.1: เหตุการณ์สำคัญ ปรากฏการณ์ทางกายภาพและสภาพเศรษฐกิจของชุมชนตลาดบ้านใหม่ในแต่ละยุค

เหตุการณ์สำคัญ	ปรากฏการณ์ทางกายภาพ	สภาพเศรษฐกิจของชุมชน
ยุคที่ 1 ก่อตั้ง ช่วงปี พ.ศ. 2310 - 2353		
มีลักษณะเป็นตลาดชั่วคราว เกิดการค้าซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าต่างๆ โดยเฉพาะสินค้าทางด้านเกษตร	ยังไม่มีมีการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์	ปรับตัวดีขึ้นเรื่อยๆ มีรายได้ปานกลาง
ยุคที่ 2 รุ่งเรือง ช่วงปี พ.ศ. 2353 - 2398		
เป็นยุคของอุตสาหกรรมน้ำตาล เกิดการตั้งถิ่นฐานและการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น เพราะในสมัยนั้นน้ำตาลอ้อยเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญ จึงทำให้มีการปลูกและผลิตน้ำตาลอ้อยเป็นจำนวนมาก	ยังไม่มีมีการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์	สภาพเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

<p>ยุคที่ 3 เฟื่องฟู</p> <p>ช่วงปี พ.ศ. 2398 – 2447</p>		
<p>เกิดการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันมากที่สุด เนื่องจากมีการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง มีทั้งชาวจีนและชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้าขายกันอย่างคึกคัก ทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเริ่มปลูกบ้านโดยเป็นห้องแถวมากขึ้น</p>	<p>ยังไม่มีมีการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์</p>	<p>ชาวบ้านที่มีอาชีพค้าขายขายสินค้าได้มาก และชาวบ้านที่มีอาชีพรับจ้างมีงานตลอด ถือได้ว่าเป็นยุคที่เศรษฐกิจเฟื่องฟูเป็นอย่างมาก</p>
<p>ยุคที่ 4 ชบเซา</p> <p>ช่วงปี พ.ศ. 2447 – 2547</p>		
<p>ตลาดบ้านใหม่เกิดเพลิงไหม้ในปี พ.ศ.2447 ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก คนในชุมชนปลูกบ้านขึ้นมาใหม่ที่เดิม ตลาดถูกขยายเพิ่มขึ้นเนื่องจากช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 คนจากกรุงเทพฯ ได้อพยพย้ายหนีสงครามเข้ามาอยู่กันมากขึ้น ก่อนที่ตลาดจะชบเซาไปตามกาลสมัย โดยลูกหลานไม่สืบทอดกิจการต่อ</p>	<p>มีการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ในปลายยุคถึง 4 เรื่อง ทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่รู้จักในวงการภาพยนตร์ และมีผลทำให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์กลับมาเลือกใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการถ่ายทำภาพยนตร์ใหม่อีกครั้ง</p>	<p>สภาพเศรษฐกิจของชุมชนตลาดบ้านใหม่ชะลอตัวลงเนื่องจากการคมนาคมทางบกสะดุดขึ้น ทำให้การเดินทางทางน้ำของชุมชนลดน้อยลง แต่ทว่าการเข้ามาของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านบางกลุ่มอย่างมาก เนื่องจากกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในการถ่ายทำยาวนาน</p>
<p>ยุคที่ 5 ฟื้นฟู</p> <p>ช่วงปี พ.ศ.2547 – 2557</p>		
<p>ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนร่วมมือร่วมใจ</p>	<p>กองถ่ายทำ</p>	<p>ผลจากการออกฉาย</p>

<p>กันพื้นฟูชุมชน เนื่องจากต้องการให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีรายได้ อีกทั้งยังมีการสืบทอดกิจการของบรรพบุรุษที่เคยทำมา</p>	<p>อุตสาหกรรมภาพยนตร์ เข้ามาเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์อย่างต่อเนื่อง สูงถึง 8 เรื่องด้วยกัน แต่จำนวนฉากที่เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่นั้นลดน้อยลง เมื่อเทียบกับเรื่องเดียวกันที่เคยถ่ายทำในยุคชบเซา เนื่องจากยุคฟื้นฟูนี้ลักษณะทางกายภาพของชุมชนถูกเปลี่ยนแปลงไปมาก ผนวกกับมีฉากที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นฉากในการถ่ายทำแทนกันได้</p>	<p>ภาพยนตร์ในปลายยุคที่ 4 ซึ่งเป็นยุคชบเซา กลับทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่รู้จัก ผนวกกับการร่วมใจกันกลับมาเปิดร้านค้า และส่งเสริมด้วยการท่องเที่ยววันนั้นสภาพเศรษฐกิจจึงกลับมาฟื้นตัว อยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าในยุคนี้จะมีการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากน้อยลง แต่ผลจากการที่โฆษณาชุมชนตลาดบ้านใหม่ลงสื่อต่างๆว่าชุมชนตลาดบ้านใหม่เคยเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ดังๆ หลายเรื่อง ก็มีผลทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นจุดหมายปลายทางแห่งหนึ่งของนักท่องเที่ยว ซึ่งยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน</p>
---	---	--

ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ถือได้ว่าเป็นชุมชนที่คนในสมัยก่อนอยู่กันอย่างหนาแน่น และเป็นชุมชนที่คนทั่วไปเข้ามาพักอาศัยอยู่บริเวณโดยรอบของตัวชุมชนตลาดบ้านใหม่ สังเกตได้จากศาลเจ้าและวัดบริเวณชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยในชุมชนตลาดบ้านใหม่เองได้มีศาลเจ้าด้วยกันถึง 2 ศาล อีกทั้งยังมีวัดบริเวณโดยรอบด้วยกันถึง 3 วัด เนื่องจากศาลเจ้าและวัดนี้จะมีคำสอนต่างๆที่สามารถทำให้คนในชุมชนเชื่อถือเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนได้อย่างดีเยี่ยม ทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันมาโดยตลอด

การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชุมชนตลาดบ้านใหม่ถูกสร้างขึ้นให้ขนานกับแม่น้ำบางปะกงเป็นหลัก โดยปลูกเรียงขนานกันไป มีการใช้วัสดุโดยเน้นไม้เป็นโครงบ้านและใช้ใบจากในการมุงหลังคา แต่หลังจากปี พ.ศ.2447 ที่เกิดเพลิงไหม้ครั้งยิ่งใหญ่ ชุมชนตลาด

บ้านใหม่จึงถูกสร้างขึ้นใหม่ โดยยังคงใช้ไม้ และมีการใช้สังกะสีสร้างเป็นโครงขึ้นมา แต่หลังคาถูกเปลี่ยนเป็นวัสดุอื่นที่ไม่ใช่ใบจาก สามารถแบ่งลักษณะทางกายภาพออกเป็นยุคต่างๆได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2: ลักษณะทางกายภาพของชุมชนในแต่ละยุค

ลักษณะทางกายภาพ	ยุคก่อตั้ง / ยุครุ่งเรือง / ยุคเฟื่องฟู	ยุคชบเซา	ยุคฟื้นฟู
พื้นบ้าน	ดิน	ดิน ไม้ ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง	ไม้ ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง
หลังคา	ใบจาก	กระเบื้องว่าว สังกะสี กระเบื้องลอนคู่	กระเบื้องว่าว สังกะสี กระเบื้องลอนคู่
โครงบ้าน	ไม้	ไม้ สังกะสี	ไม้ สังกะสี แผ่นสำเร็จรูป
ประตูบ้าน	ประตูยก ประตูไม้เชื่อม	ประตูยก ประตูไม้เชื่อม	ประตูยก ประตูไม้เชื่อม ประตูเหล็กเลื่อน

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังปี พ.ศ.2547 ซึ่งเป็นยุคที่ชุมชนร่วมมือกันฟื้นฟูพื้นที่นั้น นับได้ว่าเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุง รื้อทิ้ง หรือปลูกใหม่ แต่พื้นที่เดิมที่เป็นชุมชนลดน้อยลง เนื่องจากถูกซื้อขายเปลี่ยนเจ้าของกัน และบางส่วนของพื้นที่เดิม ถูกรื้อทิ้งกลายเป็นที่ดินว่างเปล่า ซึ่งมีผลทำให้กองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากในภาพยนตร์น้อยลง

5.2 บทบาทอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีต่อชุมชนตลาดบ้านใหม่

เดิมทีลักษณะที่อยู่อาศัยในอดีตของชุมชนแห่งนี้จะใช้วัสดุก่อสร้างโดยใช้ไม้สร้างเป็นโครงขึ้นมา และใช้ใบจากในการมุงหลังคา ส่วนพื้นบ้านจะเป็นพื้นดิน แต่เมื่อหลังจากเกิดเพลิงไหม้ครั้งยิ่งใหญ่ขึ้น ทำให้ต้องมีการปลูกบ้านขึ้นมาใหม่ทดแทนบ้านเดิม จากเดิมที่ตัวบ้านเป็นไม้ ก็มีการใช้สังกะสีเข้ามาปลูกสร้างบ้าง สำหรับหลังคานั้น ทุกบ้านเปลี่ยนจากการใช้หลังคาใบจากมาเป็น

กระเบื้องว่าวบ้าง สังกะสีบ้าง เพราะเกรงว่าหลังคาใบจากจะทำให้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นอีก ส่วนพื้นบ้านก็มีการปรับปรุงจากปกติที่เป็นพื้นดินธรรมดาตามธรรมชาติก็ถูกเปลี่ยนเป็นการใช้ไม้ นำมาปูเรียงต่อกัน สำหรับในปัจจุบัน ยังคงโครงสร้างที่เหมือนเดิมเหมือนดังในอดีต คือ เป็นบ้านที่ปลูกเรียงต่อกันโดยขนานกับแม่น้ำบางปะกงเป็นหลัก และหันหน้าบ้านแต่ละหลังเข้าหากัน แต่สำหรับวัสดุก่อสร้างนั้น บ้านบางหลังยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เพียงแต่มีการซ่อมแซมส่วนที่ผุพัง หรือต่อเติมเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อย แต่สำหรับบ้านบางหลังก็ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ้านในหลายๆ ส่วน และสำหรับบ้านบางหลังก็ถูกรื้อทิ้ง ปลูกขึ้นใหม่แทนที่เดิม

แต่ในปัจจุบันเมื่อชุมชนตลาดบ้านใหม่เข้าสู่ยุคฟื้นฟู ในช่วงหลังปี พ.ศ.2547 ถือได้ว่าเป็นช่วงที่ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ เดิมที่ชุมชนตลาดบ้านใหม่จะมีจำนวนหลังคาเรือนมาก แต่ปัจจุบันถูกซื้อขายเปลี่ยนเจ้าของกัน จึงทำให้บ้านบางส่วนถูกรื้อทิ้งกลายเป็นที่ดินว่างเปล่า และบางส่วนถูกปลูกสร้างเป็นอาคารสมัยใหม่ ทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของชุมชนแห่งนี้ลดน้อยลงอย่างมาก แต่ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ก็ยังคงถูกเลือกเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ เนื่องจากชุมชนยังคงลักษณะของเมืองไทยในยุคก่อนได้ค่อนข้างสมบูรณ์ ทำให้เหมาะสำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์หรือสื่อบันเทิงอื่นๆ ที่มีเนื้อหาย้อนยุค สำหรับความเห็นของผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนตลาดบ้านใหม่, เจ้าหน้าที่ภาครัฐและคณะกรรมการชมรมรักษ์ตลาดบ้านใหม่ที่มีต่อกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ พบว่า การเข้ามาของกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์จะส่งผลดีต่อชุมชน เนื่องจากเมื่อภาพยนตร์แต่ละเรื่องได้รับการออกอากาศแล้วก็ส่งผลให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่ปรากฏแก่สายตาของผู้ชม และยังก่อให้เกิดผลตามมาในแง่ของการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง นำพานักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมและอุดหนุนสินค้าภายในชุมชนเป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น คนในชุมชนเกิดรายได้ โดยอาจกล่าวได้ว่าภาพยนตร์ที่เลือกใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้เป็นที่หลักในการดำเนินเรื่องย่อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดบ้านใหม่ ในขณะที่ภาพยนตร์ที่เลือกใช้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นฉากเพียงไม่กี่นาทีก็ยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน แต่อาจน้อยกว่าภาพยนตร์ในกลุ่มแรก นอกเหนือจากภาพยนตร์แล้วก็ยังมีสื่ออื่นๆ ที่มีอิทธิพลในการดึงดูดใจผู้ชมได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการโทรทัศน์ประเภทแนะนำรายการอาหารหรือสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งหลังจากรายการโทรทัศน์ประเภทนี้ได้ออกฉายและทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นที่รู้จักแล้วนั้น ผู้ชมรายการก็จะเดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวในระยะเวลาอันรวดเร็ว นอกจากรายการโทรทัศน์ประเภทแนะนำรายการอาหารหรือสถานที่ท่องเที่ยวนี้แล้ว ก็ยังมีภาพยนตร์โฆษณาอีกประเภทหนึ่งที่มีส่วนดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เช่นกัน แต่จะสามารถดึงดูดได้มากน้อยเพียงใดก็

ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องของภาพยนตร์โฆษณา และความสนใจของผู้ชมที่มีต่อภาพยนตร์โฆษณาชิ้นนั้นด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ถึงแม้สภาพสังคมและสภาพบ้านเรือนจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลเวลา แต่ทว่าผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนยังคงดำเนินวิถีชีวิตตามขนบธรรมเนียมดั้งเดิม ยังคงสภาพบริบททางสังคมที่มีความเป็นตลาดเก่า มีวัฒนธรรมชุมชน ความรัก ความห่วงแหน ปกป้องรักษาถิ่นที่อยู่ของตน ตลอดจนอุปนิสัยของคนที่มีน้ำใจไมตรีและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันและกัน ประกอบกับภาพรวมที่ชุมชนยังคงมีโครงสร้างความเก่าแก่ คงลักษณะทางกายภาพแบบดั้งเดิมอยู่ แต่อาจมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงภายในในลักษณะที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิมเพื่อการอยู่อาศัยที่สะดวกสบายของชาวบ้านในชุมชน เช่นเดียวกับชุมชนร่วมสมัยทั่วไป เมื่อนั้นชุมชนตลาดบ้านใหม่แห่งนี้ก็จะยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่เอาไว้ได้ อีกทั้งยังคงเป็นตัวเลือกหนึ่งที่สำคัญสำหรับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์เพื่อใช้เป็นฉากหรือสถานที่ดำเนินเหตุการณ์ในเรื่องสืบต่อไป

สำหรับแนวทางการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่นี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาออกเป็น 3 แนวทางดังนี้

ตารางที่ 5.3: ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่ โดยอุตสาหกรรมภาพยนตร์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์	
พัฒนาส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมภาพยนตร์	สร้างสรรค์ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ โดยยึดภาพยนตร์ที่เคยใช้ชุมชนตลาด บ้านใหม่เป็นฉากในการถ่ายทำ เช่น การสร้าง หุ่นจำลอง การสร้างฉากจำลองจริง ฯลฯ
พัฒนาตามกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย	ต่อยอดสิ่งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาฉลากบนผลิตภัณฑ์ให้ดู สวยงาม พร้อมบอกสรรพคุณของสินค้าเหล่านั้น หรือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้แน่นหนา สวยงาม เหมาะสำหรับการซื้อเป็นของฝาก หรือเดินทางไกล อีกทั้งยังอาจเป็นสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศ

พัฒนาตามรูปแบบเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ของไทย	พื้นที่ที่เคยมีอยู่เดิมที่หายไปแล้วให้กลับมาใหม่, ต่อยอดสิ่งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันให้มีมูลค่ามาก ยิ่งขึ้น หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆเข้ามาเสริม
--	---

สำหรับแนวทางในการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ หากชาวบ้านในชุมชนสามารถออกแบบและจัดการตามความเหมาะสมของนักท่องเที่ยวได้โดยนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เข้ามาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสิ่งต่างๆที่อยู่ในชุมชนก็จะทำให้ชุมชนตลาดบ้านใหม่มีพลังที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยควรมีการศึกษาเชิงลึกเฉพาะด้านต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจอีก 2 ประเด็น คือ

- ควรมีการศึกษาบริบทของชุมชนตลาดบ้านใหม่ที่เปลี่ยนไปว่ามีผลจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์หรือไม่
- ควรมีการศึกษาว่ากระแสการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลต่อการเลือกชุมชนตลาดบ้านใหม่เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์มากขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- ควรมีการศึกษาว่าภาพยนตร์แนวใดมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนตลาดบ้านใหม่ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้มากกว่ากัน เพราะสาเหตุใด
- ควรมีการศึกษาขีดความสามารถและศักยภาพของผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนว่าสามารถรองรับกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้มากน้อยเพียงใด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- 7 wondersthailand. (2556). "BANMAI OLD MARKET [CHA SEONG SAO – Travel Thai Asia] ตลาดบ้านใหม่ [สถานที่ท่องเที่ยว - ฉะเชิงเทรา] @ More." from http://www.7wondersthailand.com/wizContent.asp?wizConID=77&txmMenu_ID=7
- 9 ตลาดบรรยากาศไทย. (2556). "ตลาดบ้านใหม่ สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์/ละครยอดนิยม แหล่งอาหารอร่อยแห่งเมืองแปดริ้ว." from http://www.tat8.com/thai/ch/p_taladbanmai.html.
- Google Earth. (2556). "ตลาดบ้านใหม่ แปดริ้ว." from https://maps.google.co.th/maps?q=ตลาดบ้านใหม่+แปดริ้ว&ie=UTF-8&ei=fJWyUvnjLcO5rge3nYCYDg&sqi=2&ved=0CAgQ_AUoAg.
- Lexus Society. (2011). "10 สถานที่ซึ่งปรากฏในภาพยนตร์ฮอลลีวูดและมีอยู่จริง." from <http://www.lexussociety.com/scoop/travel/220/html>.
- Moviebankonline. (2010). "Film Gerne ตระกูลของหนัง." from <http://moviebankonline.blogspot.com/2010/09/film-genre-genre-setting-mood-format.html>.
- OKNation.net. (2550). "เที่ยวตลาด 100 ปี "บ้านใหม่" ใกล้นี้คนเดียวแค่ "แปดริ้ว"." from <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=175430>.
- Sadoodta. (2556). "ตลาดบ้านใหม่ ตลาดริมน้ำร้อยปี." from <http://www.sadoodta.com/info/ตลาดบ้านใหม่-ตลาดริมน้ำร้อยปี>.
- Suraphong Chaiwong. (2555). "อยู่กับกิ่ง พ.ศ.2522." from <http://www.youtube.com/watch?v=Pue543qnzGQ>.
- Thai Buddy Trip. (2552). "ทริปเที่ยวตลาด 100 ปี ตลาดบ้านใหม่ แปดริ้ว." from <http://www.thaibuddytrip.com/forum/showthread.php?tid=444>.
- Touronthai. (2556). "ตลาดบ้านใหม่ ตลาดริมน้ำร้อยปี." from <http://www.touronthai.com/ตลาดบ้านใหม่-20002001.html#.UrP7ZycwWQM>.

- Xiong Shengpu (2555). คติความเชื่อที่เกี่ยวกับการค้าขายของคนไทยเพื่อสายเงินในตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา. สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- กรมการท่องเที่ยว. (2556). "สถิติการเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2548 - สิงหาคม พ.ศ.2556." from <http://www.tourism.go.th/home/details/11/223/2047>.
- กฤษดา เกิดดี (2547). ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ. กรุงเทพมหานคร, บริษัทเฮลโล่การพิมพ์.
- ก้อง พาหุรักษ์ (2548). ฐานะประพันธ์กรในภาพยนตร์ของ อิงค์มาร์ เบิร์กแมน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองบรรณาธิการนิตยสาร BrandAge Essential (2552). Bollywood Millionaire. Creative Economy BrandAge Essential: 119.
- กองบรรณาธิการนิตยสาร BrandAge Essential (2552). Thai Film Revolutionary Road. Creative Economy BrandAge Essential: 96.
- กองวิชาการและแผนงานสำนักงานเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา (2556). "อนุรักษ์วิถีชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน." ยุทธศาสตร์เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา(กรกฎาคม - กันยายน): 11.
- การรถไฟแห่งประเทศไทย (2555). กำหนดเวลาเดินรถสายตะวันออก (เที่ยวกลับ). กรุงเทพมหานคร, ศูนย์ประชาสัมพันธ์ การรถไฟแห่งประเทศไทย.
- การรถไฟแห่งประเทศไทย (2555). กำหนดเวลาเดินรถสายตะวันออก (เที่ยวไป). กรุงเทพมหานคร, ศูนย์ประชาสัมพันธ์ การรถไฟแห่งประเทศไทย.
- แก้วกล้า (2552). "ตามรอยหนังดัง ดูบ้านนางนากในคลองบ้านใหม่." ที่นี่... 8ริ้ว ตุลาคม ปีที่ 3 ฉบับที่ 27: 14.
- แก้วกล้า (2553). เยี่ยมบ้าน "เจ๊ไชชี" บ้านแห่งน้ำใจ ของ "ป้าเง็ก" คนดังตลาดบ้านใหม่. ที่นี่... 8ริ้ว เมษายน ปีที่ 3 ฉบับที่ 33: 16.
- โกวิท พวงงาม (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น Community and Local Self Governance. กรุงเทพมหานคร, บริษัท บพิทการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการจัดทำหนังสือประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา (2528). ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา, จังหวัดฉะเชิงเทราจัดพิมพ์.

- คุณน้ำไฉไล (นามสมมติ) (2557). 17 เมษายน.
- คุณน้ำอาร์ม (นามสมมติ) (2557). 17 เมษายน.
- คุณบัวอรทัย (นามสมมติ) (2557). 12 เมษายน.
- คุณยายนก (นามสมมติ) (2557). 15 เมษายน.
- คุณลุงกีโบ (นามสมมติ) (2557). 17 เมษายน.
- จังหวัดฉะเชิงเทรา (2539). ฉะเชิงเทราเมืองแห่งอนาคต. กรุงเทพมหานคร, บริษัท ที ซี จี พรินติ้ง จำกัด.
- จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย. (2555). "ประเทศไทยกับการเป็นพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศของอาเซียน." from <http://www.polsci.tu.ac.th/fileupload/39/59.pdf>.
- ชัชมนต์ สมาร์ท, รุ่งทิวา ศักดิ์วิทย์ และธนิศา ปาติยาวงศ์ (ม.ป.ป.). กระตุกต่อมคิด Creative Economy สร้างเศรษฐกิจ ด้วยความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร, เดฟ แอนด์ ลิฟ. ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์ (2553). "บทบาทและสภาพการณ์ของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในประเทศไทย." Executive Journal 5(มกราคม – มีนาคม): 18-22.
- ชาติเรณูเฉลิม ยุคล หม่อมเจ้า (2546). เสียดาย 2. (บทภาพยนตร์-ลำดับภาพ-กำกับการแสดง). กรุงเทพมหานคร, บริษัท แมงป่อง จำกัด.
- ฐิติเทพ สิทธิยศ (2553). "ที่มา ที่ไป และทำไมต้องเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์." Executive Journal 5(มกราคม – มีนาคม): 9-12.
- ไทเอ็นเตอร์เทนเมนท์ (2546). นางนาก. กรุงเทพมหานคร, บริษัท เอพีเอส อินเตอร์มิวสิค จำกัด.
- ธนาชัย ธีรพัฒน์วงศ์ (2545). เจ้าสัวสยาม. (อำนวยการผลิต). กรุงเทพมหานคร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.
- นันทอง ทองใบ (2553). ศิลปวิจารณ์ รายการวิทยุโทรทัศน์ Television Criticism. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- น้ำจืดแจจ (นามสมมติ) (2557). 13 เมษายน.
- นิพนธ์ ผิวเณร (2555). สวาน้อย. (อำนวยการผลิต). กรุงเทพมหานคร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.
- แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง (2547). แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง. กรุงเทพมหานคร, บริษัทเอ็มเอ็น คิมพิวออฟเซท จำกัด.
- บุดาเปสตร์ (2555). มองการท่องเที่ยวภาพยนตร์. ฐานเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร. (9 – 11 กุมภาพันธ์ 2555): 26.

- ปรกรณ์ พรหมวิทักษ์. (2557). "การหาสถานที่ถ่ายทำ (Location)." from <http://samforkner.org/source/dirshortfilm.html>.
- ปรเมธี วิมลศิริ, ศุภวุฒิ สายเชื้อ, ริชาร์ด ไพบูลย์, ชัยประนิน วิสุทธิผล, ดวงฤทธิ บุญนาค และ อภิสิตธิ์ ไส้คำตรู (2552). ทำไมต้องเศรษฐกิจสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร, บริษัท คอนแทคท์ พับลิชชิ่ง จำกัด. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- ประภัสสร เสวิกุล (2549). ถอดลายมังกร. (ประพันธ์). กรุงเทพมหานคร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.
- ประเสริฐ ศรีรัตน์ และจินดา เนื่องจำนงค์ (2547). แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอเมือง. กรุงเทพมหานคร, บริษัทเอ็มเอ็น คิมพิวออฟเซท จำกัด.
- ป้าสมทรง (นามสมมติ) (2557). 22 เมษายน.
- ป้าหยางจู (นามสมมติ) (2557). 19 เมษายน.
- ป้าเหม่ยลี่ (นามสมมติ) (2557). 10 เมษายน.
- ป้าเหมม (นามสมมติ) (2557). 17 เมษายน.
- ปิยกูล เลาว์ณย์ศิริ (2529). ใครเป็นใครในกระบวนการผลิตภาพยนตร์. กรุงเทพมหานคร, บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด.
- เปา-จิน-จง (2554). เคหาสน์สีแดง กรุงเทพมหานคร, สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.
- พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542). โลกาภิวัตน์.
file:///C:/Program%20Files%20%28x86%29/The%20Royal%20Institute/The%20Royal%20Institute%27s%20Electronic%20Dictionary%201.0.0/TRIED2542/TRIED2542.html.
- พระครูพิพิธบริหารกิจ, พระมหาวิเชียร สิริวฑฒโน, พระมหาปรีชา เตชวณโณ และพระมหาภูริทัต โชติปัญญา (2542). 81ปี พระราชมงคลดุสิตาจารย์. กรุงเทพมหานคร, บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (2546). พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.ศ. 121-122. กรุงเทพมหานคร, คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ (2549). การสร้างพลังชุมชน โดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร, บริษัทเลิฟและลิฟเฟรส.

- พัฒนา กิติอาษา (2546). มานุษยวิทยากับการศึกษาปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทยร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร, ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- พีเบล (นามสมมติ) (2557). 17 เมษายน.
- ภูษา (2551). ดิน น้ำ ลม ไฟ. (ประพันธ์). กรุงเทพมหานคร, สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.
- มนตรีธา ธาดาอำนวยการ (2552). สถานภาพความรู้เศรษฐกิจสร้างสรรค์และศักยภาพของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2251). การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น Basic Film Production. นนทบุรี, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานิตตา ซาญไทย. (2551). "ผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศไทย." from http://ssc.rtarf.mi.th/Joomla/images/stories/myPDFDocs/Research/commentaries/year51/effectOfGlobalToChangeThai_sep51.pdf.
- ยุทธนา ลอพันธุ์ไพบูลย์ (2547). เมื่อวันฟ้าเปลี่ยนสี. (กำกับการแสดง). กรุงเทพมหานคร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.
- รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม (2552). ยุทธศาสตร์การจัดตั้งอาณาจักรภาพยนตร์และวีดิทัศน์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร, สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย.
- รัตนา จักกะพาก และจิรยุทธ สินธุ์พันธ์ (2545). รายงานผลการวิจัย จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ของสตีเวียเจต เรย์: การศึกษาวิเคราะห์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลลิตา ประสานศักดิ์. (ม.ป.ป.). "อยู่กับกิ้ง: คำสอนจากชีวิตจริง." from http://human.tru.ac.th/human_culture/download/c0037.pdf.
- วัตรว (2552). พระจันทร์สีรุ้ง. (ประพันธ์). กรุงเทพมหานคร, สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). "เดอะบริดจ์ออนเดอะริเวอร์ควาย." from http://th.wikipedia.org/wiki/The_Bridge_on_the_River_Kwai.
- ศรีกัญญา มงคลศิริ (2552). Creative Thinking Creative Style = Creative Design. Creative Economy BrandAge Essential: 33.
- ศรีศักร วัลลิโภดม (2525). พนมสารคาม ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า. กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

- ศาลวัต บุญศิริ. (2553). "วิวาทะศาลสถิกของวงการภาพยนตร์." from <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/samyam/20100415/109868/วิวาทะศาลสถิกของวงการภาพยนตร์.html>.
- ศุภาวุฒิ สายเชื้อ, ปรมเอธิ วิมลศิริ, ริชาร์ด ไพวิส, ชัยประะนิน วิสุทธิผล, ดวงฤทธิ บุนนาค และ อภิลิทธิ ไส้คัตรู (2552). ทำไมต้องเศรษฐกิจสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร, บริษัท คอนแทรกท์ พับลิชิ่ง จำกัด. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS (2556). ชาวจีนแท้ๆไทยตามรอยหนัง Lost in Thailand. ข่าวศิลปบันเทิง, องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย.
- สนธยา พลศิริ (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร, โอเดียนสโตร์.
- สรารุช วิเชียรสาร (2548). อยู่กับก้ง. กรุงเทพมหานคร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5.
- สรารุช วิเชียรสาร (2551). รักบ้านเรา. (กำกับการแสดง). กรุงเทพมหานคร, บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน).
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541). การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอมีเทรคดิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (The Creative Economy). กรุงเทพมหานคร, บี.ซี.เพรส (บุญชิน) จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). "สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙." from http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/SummaryPlan11_thai.pdf.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา (2540). มรดกไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา, เกษมรติการพิมพ์.
- สำนักศิลปากรที่ 5 ปราจีนบุรี (2551). รายงานผลการดำเนินงาน โครงการบูรณาการเครือข่ายเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาย่านตลาดบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา.
- สุนทร คัยนันท์ (2535). หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5. ม.ป.ท.
- สุวรรณมาศ เหล็กงาม (2552). การประกอบสร้างภาพเพื่อการโหยหาอดีตในรายการ "วันวานยังหวานอยู่". ปรินญาณีเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณมาศ เหล็กงาม (2554). หวนคิดถึงคืนวันอันผันผ่าน : การสื่อสารกับปรากฏการณ์โยโย่ในอดีตในสังคมไทย. สื่อเก่า สื่อใหม่ ใจเชื่อมร้อย. กรุงเทพมหานคร, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์: 238-257.

สุวิดา ธรรมมณีวงศ์. (2553). "โลกาภิวัตน์ (Globalization): ความหมายและกระบวนการ." from http://202.28.73.132/elearning-uploads/libs/html/30653//pdf53/Unit7_2.pdf.

เสาวรภย์ กุสุมา ณ อุชญา (2553). "Creative Economy ทางเลือกใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย." Executive Journal 5 (มกราคม – มีนาคม): 23-25.

หอการค้าจังหวัดฉะเชิงเทรา (2552). ตลาดบ้านใหม่. รายงานประจำปี 2552: 35.

อติตยา แก้วพิลา (2553). การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานนท์ วิทยานนท์ และจารุรินทร์ ปีตานพงศ์ (2554). กระบวนการของการสื่อสาร. สงขลา นครินทร์เวชสาร, กรกฎาคม - สิงหาคม. ฉบับที่ 4 195-201.

ภาษาอังกฤษ

Amani Josie. (2014). "How to choose the right film location." LLC, from <http://www.articlesnatch.com/Article/How-To-Choose-The-Right-Film-Location/1436018>.

Arjun Kulkarni. (2012). "Positive effects of globalization." from <http://www.buzzle.com/articles/positive-effects-of-globalization.html>.

Bly Laura. (2009). "“Slumdog Millionaire” boosts Mumbai tourism." from http://usatoday30.usatoday.com/travel/destinations/2009-02-19-slumdog-millionaire-mumbai_N.htm.

Bridgeriverkwai.com. (2009). "Kanchanaburi Thailand Travel Informations The Bridge on the River Kwai, Kanchanaburi, Thailand." from <http://www.bridgeriverkwai.com>.

Department for Culture Media and sport (DCMS). (2008). "Creative Britain: Talents for the New Economy." from <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+/>

<http://www.culture.gov.uk/images/publications/CEPFeb2008.pdf>.

- Dirks Tim. (1957). "The bridge on the River Kwai (1957)." from <http://www.filmsite.org/bridge.html>.
- Dummies. (2014). "Picking location for your film." from <http://www.dummies.com/how-to/content/picking-locations-for-your-film.html>.
- Howard Tom. (2010). "Slumdog Millionaire tours: Tourists now visit Mumbai slums during India vacations." Global News Blog, from <http://www.csmonitor.com/World/Global-News/2010/0321/Slumdog-Millionaire-tours-Tourists-now-visit-Mumbai-slums-during-India-vacations>.
- Howkins, J. (2001). The Creative Economy: How People Make Money From Ideas. London, UK, Penguin.
- International Chamber of Commerce. (1999). "Globalization is irreversible and not an option-Kofi Annan." from <http://www.iccwbo.org/News/Articles/1999/Globalization-is-irreversible-and-not-an-option-Kofi-Annan/>.
- International Labour Organization. (n.d.). "MODULE 4# The nature and impacts of globalization." from <http://www.ilo.org/legacy/english/fairglobalization/download/toolkit/module4.pdf>.
- Powers Kevin L. (2010). "5 Elements to picking a good location on an independent film." from <http://voices.yahoo.com/5-elements-picking-good-location-independent-6119810.html?cat=2>.
- The Creative Nova Scotia Leadership Council. (2012). "Creative Economy Literature Review." from <http://www.gov.ns.ca/cch/department/docs/CreativeEconomyLiteratureReview.pdf>.
- Throsby D (2001). Economics and Culture. New York, NY, Cambridge University Press.

รายชื่อบุคลากรกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์, นักแสดงและรางวัลที่ได้รับ
ของภาพยนตร์ที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้

อยู่กับกิ่ง ปี พ.ศ.2522

ตาราง: รายชื่อบุคลากรกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์และนักแสดง

ผู้กำกับการแสดง	- คมนัน อรรถมเดช
รายชื่อนักแสดง	- สรพงศ์ ชาตรี, อี้หมิง, ทาริกา ธิดาทิตย์, มานพ อัศวเทพ, สุประวัติ ปัทมสูตร, พิววรรณ ประสพศาสตร์

ภาพยนตร์นางนาก ปี พ.ศ.2542

ตาราง: รายชื่อบุคลากรกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์, นักแสดงและรางวัลที่ได้รับ

จัดทำโดย	- ไท (Tai Entertainment)
เรื่องจากตำนานไทย	- วิศิษฎ์ ศาสนเที่ยง, นนทรี นิมิบุตร, เอก เอี่ยมชื่น
รายชื่อนักแสดง	- อินทิรา เจริญปุระ, วินัย ไกรบุตร, ปราโมทย์ สุขสถิต, ประชา ถาวรงค์เพ็ญ, พัชรวิภา นาคนบุญชัย, มานิตย์ มีแก้วเจริญ, โดม สิงห์โมรี, บุญส่ง อยู่ยั้งยืน, ชนะ ชูสกุล, อานนท์ ช้างสุวรรณ, แสงวง ถ้ำทอง, จเด็จ มณีเนตร
บทภาพยนตร์	- วิศิษฎ์ ศาสนเที่ยง
คัดเลือกนักแสดง	- ภาสิรี ปัญญา, เอก เอี่ยมชื่น, อรรคเดช แก้วโคตร, รัชชานนท์ ขยันงาน
กำกับภาพ	- ณัฐวุฒิ กิตติคุณ
กำกับแสง	- เสริมสันต์ เสริมกิตติสวัสดิ์
ลำดับภาพ	- สุนิตย์ อัครวินิจกุล
บันทึกเสียง	- ยุทธนา ทูสาวุธ, ห้องบันทึกเสียงรามอินทรา
ดนตรีประกอบ	- ภควัฒน์ ไววิทยะ, ซาดิซาย พงษ์ประภาพันธ์
ชาวนด์ไซน์	- Wild at heart
ควบคุมเครื่องแต่งกาย	- น้ำผึ้ง โมจนกุล

ควบคุมความต่อเนื่อง	- ถนนวงษ์ พิพัฒน์พลกุล, กชกร โล่ห์สุวรรณ
อุปกรณ์ประกอบฉาก	- ชีโนเรศ คำวันดี
เทคนิคพิเศษ	- Art Dept Matching Studio, สนธยา ชุ่มอินทรจักร, อนิรุทธิ สุทธิเนตร
แต่งหน้าและบาดแผล	- เบญจวรรณ สร้อยอินทร์
ดูแลทรงผม	- รัชณี รัศมี
ผู้จัดการกองถ่าย	- สายใจ ละอองแก้ว
ผู้จัดการฝ่ายสถานที่	- สวภัทร์ ไชยฤกษ์
ผู้ช่วยกำกับกำกับการแสดง	- ษรัณยู จีระลักษณกุล, สุวิมล เตชะสุปীনัน, คมกฤษ ตรีวิมล
ดูแลการผลิต	- ชนะใจ ต้นไทรทอง
ล้างพิมพ์ฟิล์ม	- กันตนาฟิล์มแล็บ
อำนวยความสะดวกสร้าง	- วิสูตร พูลวรลักษณ์
กำกับภาพยนตร์	- นนทรีย์ นิมิบุตร
คณะที่ปรึกษาข้อมูล	- คุณอเนก นาวิกมูล, จ.ส.อ.ดร.ทวี บูรณเขตต์, อ.สมบัติ พลายน้อย, คุณธีรภาพ โลหิตกุล, คุณพยัพ คำพันธุ์, คุณศิริรักษ์ รังสิกลัส, อ.เสฐียรพงษ์ วรรณปก, อ.บัณฑิต ผดุงวิเชียร, แผนกห้องเด็กหลังคลอด ร.พ.ราชวิถี, พรหมณ์แป้ง
ที่ปรึกษาด้านเครื่องแต่งกาย	- ศูนย์อารยวัฒนธรรมปี, ศูนย์วัฒนธรรมลาวครั้ง บ้านโคกหม้อ, คุณศรีนินจันทร์ (ผ้าทอพื้นเมือง), โรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร.เขาชะงอก, กองบรรณาธิการทหารบก, ห้องสมุดดำรงราชานุภาพ, หอสมุดแห่งชาติ
เชื้อเพื่อสถานที่และอำนวยความสะดวก	กรุงเทพมหานคร - ผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต, เจ้าหน้าที่แผนกโรงพยาบาลสัตว์ สวนสัตว์ดุสิต, วัดปทุมวนาราม, J-Rio Studio ฉะเชิงเทรา - นายกเทศมนตรี สำนักงานเทศบาล, ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ ค่ายศรีโหด, วัดเทพนิมิต, คุณอำนวย เรืองศรี, ชาวบ้านย่านคลองบ้านใหม่, บางปะกง ปาร์ค สุพรรณบุรี - วัดพ่้าว, วัดโบสถ์และชาวบ้านหมู่บ้านไทยวัดโบสถ์ ชัยนาท - นายกเทศมนตรี สำนักงานเทศบาล, คุณลุงเหว่าและคุณ

	<p>ประทวน, วัดค้ำคาว อยุธยา - คุณะเกีย นิมอนงค์, วัดท่าก่าร้อง กาญจนบุรี - คุณปริดา สงเคราะห์ นนทบุรี - วัดโพธิ์บางโอ, วัดละมุดใน สมุทรปราการ - เมืองโบราณ นครปฐม - ศาลูกเสือกำแพงแสน</p>
<p>รางวัล</p>	<p>- ภาพยนตร์ไทยยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี), ผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-นันทรี นิมิบุตร), กำกับภาพยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-ณัฐวุฒิ กิตติคุณ), เทคนิคพิเศษยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-สำเนา สุดโต), กำกับศิลป์ยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-เอก เอี่ยมชื่น), ออกแบบเครื่องแต่งกายยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-น้ำผึ้ง โมจนกุล), แต่งหน้ายอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-เบญจวรรณ สร้อยอินทร์), บันทึกเสียงยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี- ยุทธนา พุสาวุธ), ดนตรีประกอบภาพยนตร์ยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี-ภาควัฒน์ ไวกฤษณะ, ชชาติชาย พงษ์ประภาพันธ์), ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม (รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี), ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์), ผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-นันทรี นิมิบุตร, ดนตรีประกอบยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-ภาควัฒน์ ไวกฤษณะ / ชชาติชาย พงษ์ประภาพันธ์), กำกับศิลป์ยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-เอก เอี่ยมชื่น), เครื่องแต่งกายยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-น้ำผึ้ง โมจนกุล), กำกับภาพยนตร์ยอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-ณัฐวุฒิ กิตติคุณ), แต่งหน้ายอดเยี่ยม (รางวัลสุพรรณหงส์-เบญจวรรณ สร้อยอินทร์), ภาพยนตร์ไทยยอดเยี่ยม (รางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิง), กำกับศิลป์ยอดเยี่ยม (รางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิง-เอก เอี่ยมชื่น), ดนตรีประกอบยอดเยี่ยม (รางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิง-ภาควัฒน์ ไวกฤษณะ, ชชาติชาย พงษ์ประภาพันธ์)</p>

ลวดลายมังกร ปี พ.ศ.2549

ตาราง: รายชื่อบุคลากรกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์และนักแสดง

บทประพันธ์โดย	- ประภัสสร เสวิกุล
กำกับการแสดง	- ผอูน จันทศิริ
เพลงประกอบ	- ยืนหยัด-ยืนยง, คำร้อง / นิติพงษ์ ห่อนาค, ทำนอง / อภิลิขิตี ณ ตะกั่วทุ่ง, ขับร้อง / อัสนี โชติกุล
อำนวยการสร้าง	- เอ็กแซ็กท์
รายชื่อนักแสดง	- ศรัณยู วงศ์กระจ่าง, บุษกร พรวรรณะศิริเวช, ธัญญา วชิรบรรจง, ณพลสิทธิ์ เทียงธรรม, พล ตัณฑเสถียร, ดี ดอกสะเดา, รัฐศาสตร์ กรสูต, มยุริญ ผ่องผุดพันธ์, เขมชาติ เตโชชัชวาล, ปิยวรรณ จิตนาธรรม, อริศรา วงษ์ชาลี, พิมลรัตน์ ศัลยบุตร, ตรีพล พรหมสุวรรณ, ภาวฤทธิ์ พุ่มพวง, กัญญารัตน์ พิมพ์สวัสดิ์, รุ่งเรือง อนันตยะ, อชิระ ธนาศาสตร์นันท์, พัฒนะพล มินทะชิน, เพทาย เกิดผล
นักแสดงรับเชิญ	- ทนงค์ศักดิ์ สุภการ, ชมพูนุช ปิยะภาณี, ศิริศักดิ์ นันทเสน, ศิรินุช เพ็ชรอุไร
ควบคุมการผลิต	- รัตนา แสงแก้ว, สุนงกษ ซลิตเรืองกุล
อำนวยการผลิต	- กกลเกียรติ วีรวรรณ, นิพนธ์ ผิวเนร, บุชบา ดาวเรือง, สมศรี พงษ์พันธ์ุ, สุรพล พิรพงศ์พัฒน์, ชยากร สุทินศักดิ์, ศิริลักษณ์

	ศรีสุคนธ์
บทโทรทัศน์	- วรณา แต่งพสุเลิศ
ควบคุมบทโทรทัศน์	- นิพนธ์ ฝิวเณร, ศิริลักษณ์ ศรีสุคนธ์
อำนวยการผลิต	- กกลเกียรติ วีรวรรณ, นิพนธ์ ฝิวเณร

สาวน้อย ปี พ.ศ.2555

ตาราง: รายชื่อบุคลากรกองถ่ายทำอุตสาหกรรมภาพยนตร์และนักแสดง

บทประพันธ์	- อาษา ขอจิตต์เมตต์
รายชื่อนักแสดง	- สน ส่องไพศาล, วรณรท สนธิไชย, ณัฏฐ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา, รัชชานนท์ สุขประกอบ, บงกช คงมาลัย, บุษกร ตันติภนา, อาณัติพล ศิริชุมแสง, ชนิดาภา พงศ์ศิลป์พิพัฒน์, เกรียงไกร อุดมพะนันท์, อัศจรรย์พรรณ ไพบูลย์สุวรรณ, คันสนีย์ สมานวรวงศ์, ปวันรัตน์ นาคสุริยะ, อริศรา วงษ์ชาลี, พงศ์สิริ บรรลือวงศ์, ปวีณ์สุดา จันทรเกษ, ชมพูนุช ปิยธรรมชัย, วาสิฏฐิ์ ศรีไผ่ฟุ้ง, สิริ นนท์ ก่อเกียรติ, เรื่องฤทธิ์ วิสมล, อ.เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์, สาริน บางยี่ขัน, วิวัฒน์ ผสมทรัพย์, ปวีริสา ศิริวัฒน์, ธิติกานต์ บวรศิวมนต์
นักแสดงรับเชิญ	- วิศิษฐ์ (คมกฤช) ยุติยงค์, สมพฤต พยัฒไส, เลอวิทย์ สังข์สิทธิ์, อัศนัย ยั่งยืน, ชาตรี ชมพู, ชนม์ณกานต์ จิตวีพันธ์
เพลงประกอบละคร	- ยังรักยังรอ, ศิลปิน / แก้ม กุลกรณพัชร, คำร้อง / นราธิป ปานแร่, ทำนอง / สราวุธ เลิศปัญญาหนู, เรียบเรียง / ธนเดช ผาสุกธรรม, ดนตรีประกอบ / สราวุธ เลิศปัญญาหนู
ลำดับเสียง / ผสมเสียง	- บริษัท ฟิเดลิโอ (บางกอก)
ลำดับภาพ	- จิรัญ เพ็ญรักษ์การ, ณัฐพนธ์ วัฒนศิริ

ส่งเสริมการตลาด	- ทรัพย์สิน ช่างฉ่า, วิภา วิภูวนานนท์
ควบคุมการผลิต	- ภาคมน แสงไกรรุ่งโรจน์, พรรณราย เซาว์วัลแล่น
ที่ปรึกษารายการ	- เปรมกมลย์ ทินกร ณ อยุธยา, กมลลาสิริ อิศรางกูล ณ อยุธยา, พรชัย ปิยะเกศิน, เขมทัตต์ พลเดช, ถกลเกียรติ วีรวรรณ
อำนวยการบริหาร	- นิพนธ์ ผิวเณร, สมศรี พฤทธิพันธุ์, สุรพล พีรพงศ์พิพัฒน์, ชยากร สุทินศักดิ์, ศิริลักษณ์ ศรีสุคนธ์
ฝึกสอนการแสดง	- นัฐพงศ์ เฉลยวาเวศ
บทโทรทัศน์	- วิสุทธิชัย บุญยะกาญจน
ควบคุมบทโทรทัศน์	- ศิริลักษณ์ ศรีสุคนธ์
อำนวยการผลิต	- ถกลเกียรติ วีรวรรณ, นิพนธ์ ผิวเณร
กำกับการแสดง	- ฉัตรชัย สุรสิทธิ์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นามสกุล น.ส.ภิญญลักษณ์ วีรภัทรรัตน์วรา

วัน เดือน ปีเกิด 23 ตุลาคม พ.ศ.2531

สถานที่เกิด จังหวัดฉะเชิงเทรา

เบอร์โทรศัพท์ 091-551-5988

ประวัติการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต

(ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม)

เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2554

